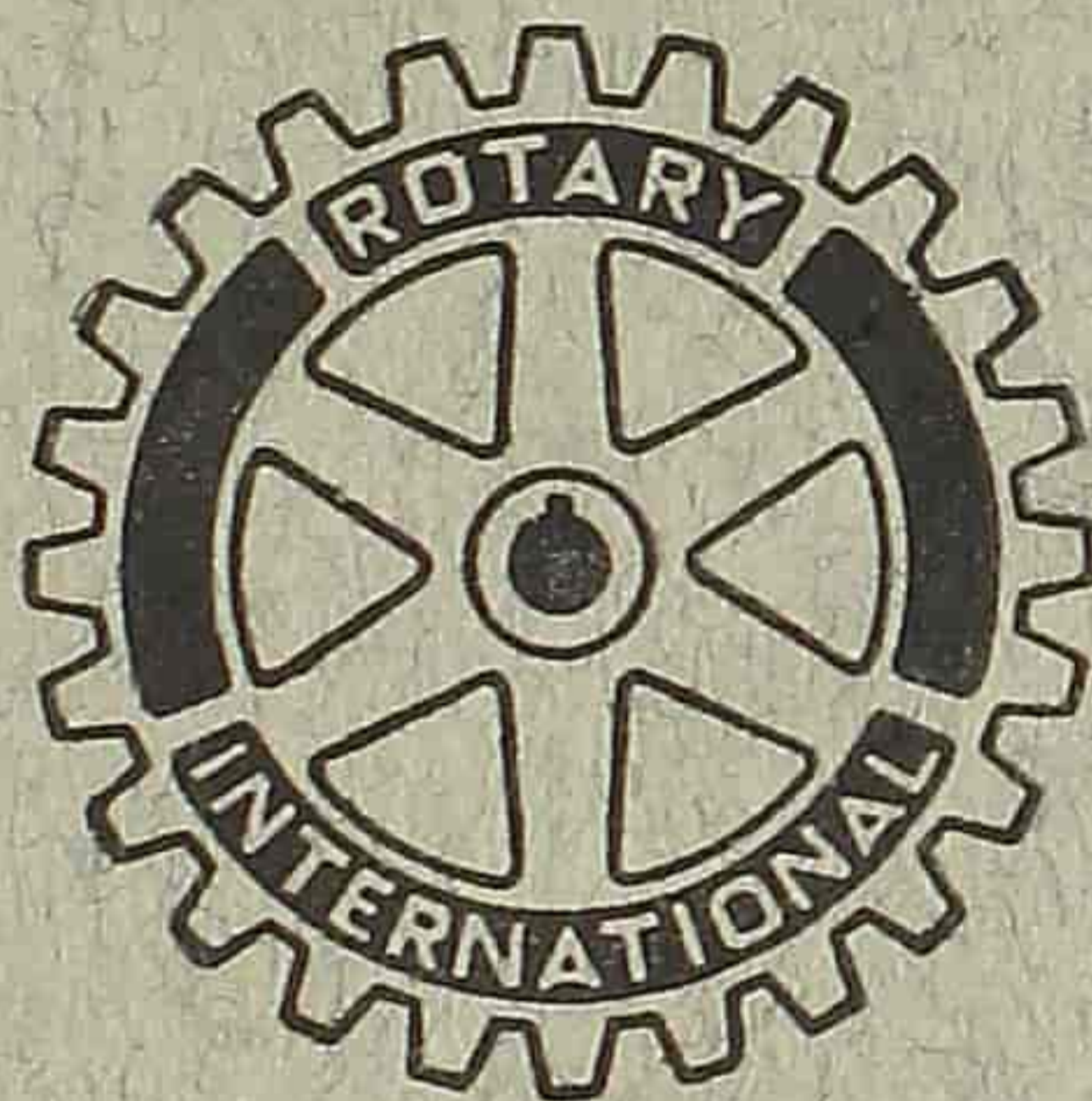

JUGOSLOVENSKI ROTAR

САДРЖАЈ / CONTENTS

XI и XII писмо гувернера 77 дистрикта — XI-XII Monthly Letter of the Governor of 77th District: *Dr Milan Stojadinović* / II. дистриктна скупштина и дистриктна конференција — Report of the IInd Conference of 77th District held at Zagreb: Активност руске емиграције код нас — Activities of the Russian Emigration in Yugoslavia: *St. Pelivanović* / Посета гувернера Шибенику и Сплиту — Visiting Šibenik with British Rotarians and the Governor; — Живот Ротари клубова у Југославији — Life of Rotary Clubs in Yugoslavia — Садржај »Југословенског Ротара« за прву год. 1933/34 — Contents of »Jugoslovenski Rotar, for 1933/4.

МАЈ—ЈУНИ 1934 БЕОГРАД

**Са овим двобројем »Југословенски Ротар«
завршава своје излажење у Београду, под
редакцијом др. Милана Стојадиновића, гу-
вернера 77. дистрикта Р. И. ● Број 7. „Југо-
словенског Ротара“ изаћиће у Љубљани,
под редакцијом др. В. Крејчија, новог гу-
вернера 77 дистрикта**

IZLAZI SVAKOG 15-OG U MESECU

GOD. II/15 VI 1934 / BROJ 5-6
Cena 60 dinara god., 5 dinara brojUREDNIK: Dr. MILAN STOJADINOVIĆ
GUVERNER 77. DISTRIKTA / KARA-
DJORDJEVA ULICA № 10/I BEOGRAD

ЈЕДНАЕСТО И ДВАНАЕСТО ПИСМО ГУВЕРНЕРА ПРЕТСЕДНИЦИМА И ТАЈНИЦИМА Р. К.

Сушак, 2 јуна 1934.

Драга браћо ротари,

1) Још смо сви под свежим утисцима наше дистриктне конференције у Загребу. Посета од стране југословенских ротара била је врло добра, али оно што је дало нарочити значај нашој конференцији, то је присуство великог броја одличних гостију из иностранства а особито претседника Нелсона, енглеског потпретседника Робинсона, италијанског гувернера Пичиона, чехословачког гувернера Највирта, европског секретара Потера, претседника софиског клуба Недкова и претставника Р. К. из Аустрије, Бугарске и Италије. Референти су својим предавањима у потпуности одговорили својој дужности. Домаћински клуб Загреб учинио је све да нам бављење у Загребу буде што пријатније. Тако се једном речју може рећи, да је наша дистриктна конференција у сваком погледу сјајно успела. Свима учесницима и овога пута: срдечно хвала!

2) Пре него што сам завршио моје гувернерске функције у земљи, нисам хтео а да у последњем часу не учиним још једну дужност:

предао сам повељу Р. К. Дубровник 31 маја, и посетио сам сва четири клуба на Јадрану: 30 маја Шибеник и Сплит, 31 маја Дубровник и 2 јуна Сушак. Као и раније код других клубова, тако сам и овде нашао један савестан, предани рад ротарским идеалима. Уопште, из сва четири клуба, понео сам најбоље утиске. Пријатност је била повећана присуством једног лепог броја ротара из Велике Британије.

3) Ове посете клубовима на Јадрану са дивном свечаношћу чартера у Дубровнику, одиста су један врло леп и пријатан завршетак гувернерских функција. Велика географска удаљеност појединих клубова, једних од других, као и велика моја заузетност другим пословима, учинили су, да нисам успео у овој ротарској години посетити све наше клубове. Но с обзиром да ћу и наредне године бити званичан функционер Р. И., то ћу се потрудити, да обе посете, према у другом својству, учиним накнадно и што је могуће пре.

4) При поласку за Америку, где ћу заступати наше клубове на конгресу у Детроиту, а затим суделовати у раду нове управе Р. И. у Чикагу, желим још једном да се најтоплије заблагодарим свима ротарима 77 дистрикта на сарадњи, на помоћи, на предусретљивости и на љубазности. Ја сам у свима имао пријатеље и то пријатељство које сам стекао као гувернер и које ће, надам се, остати у будућности, највећа је и најлепша награда коју сам могао добити за сав мој труд и рад.

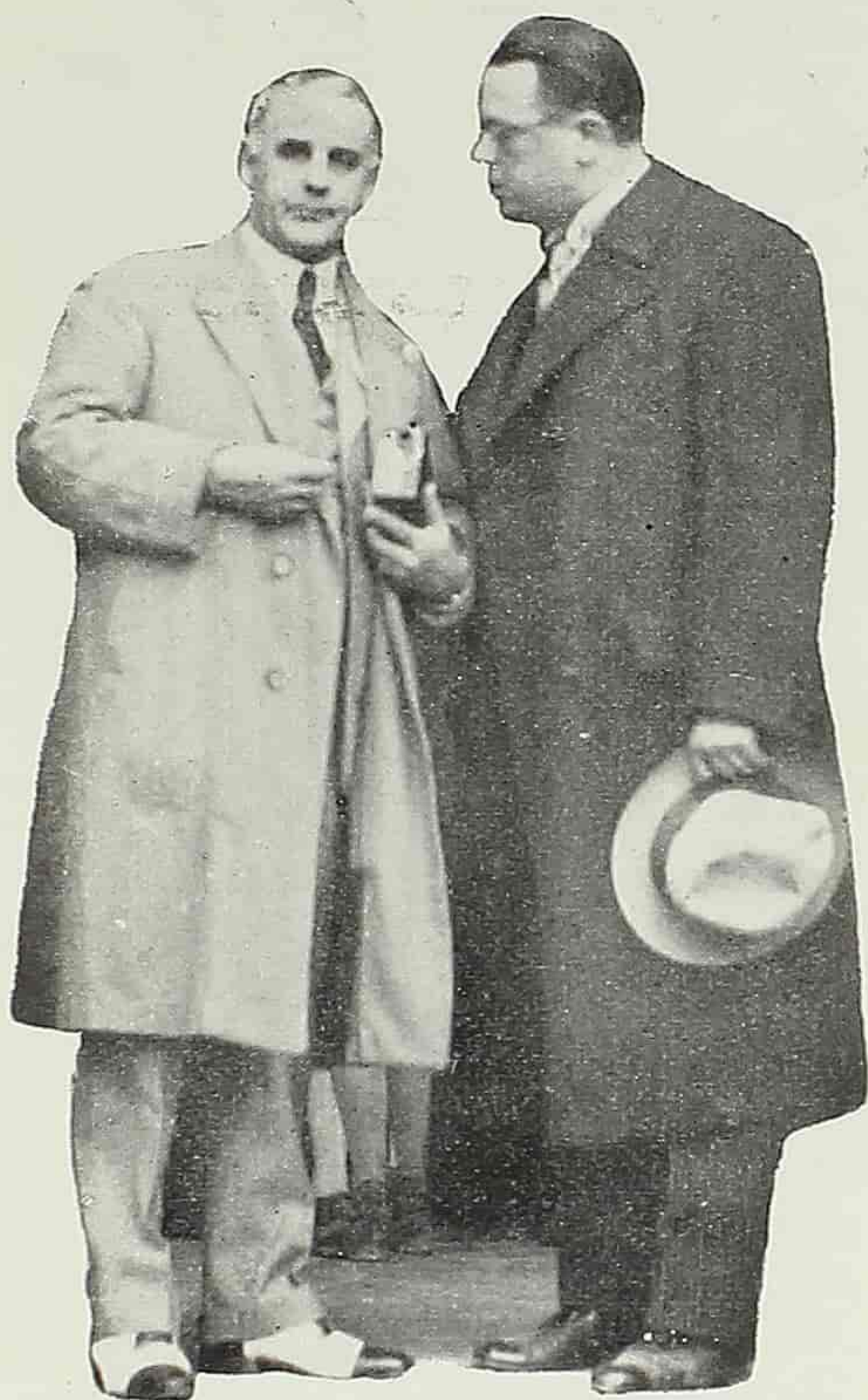
До виђења и срдчан поздрав.

Др. Милан Стојадиновић,
гувернер 77 дистрикта Р. И.

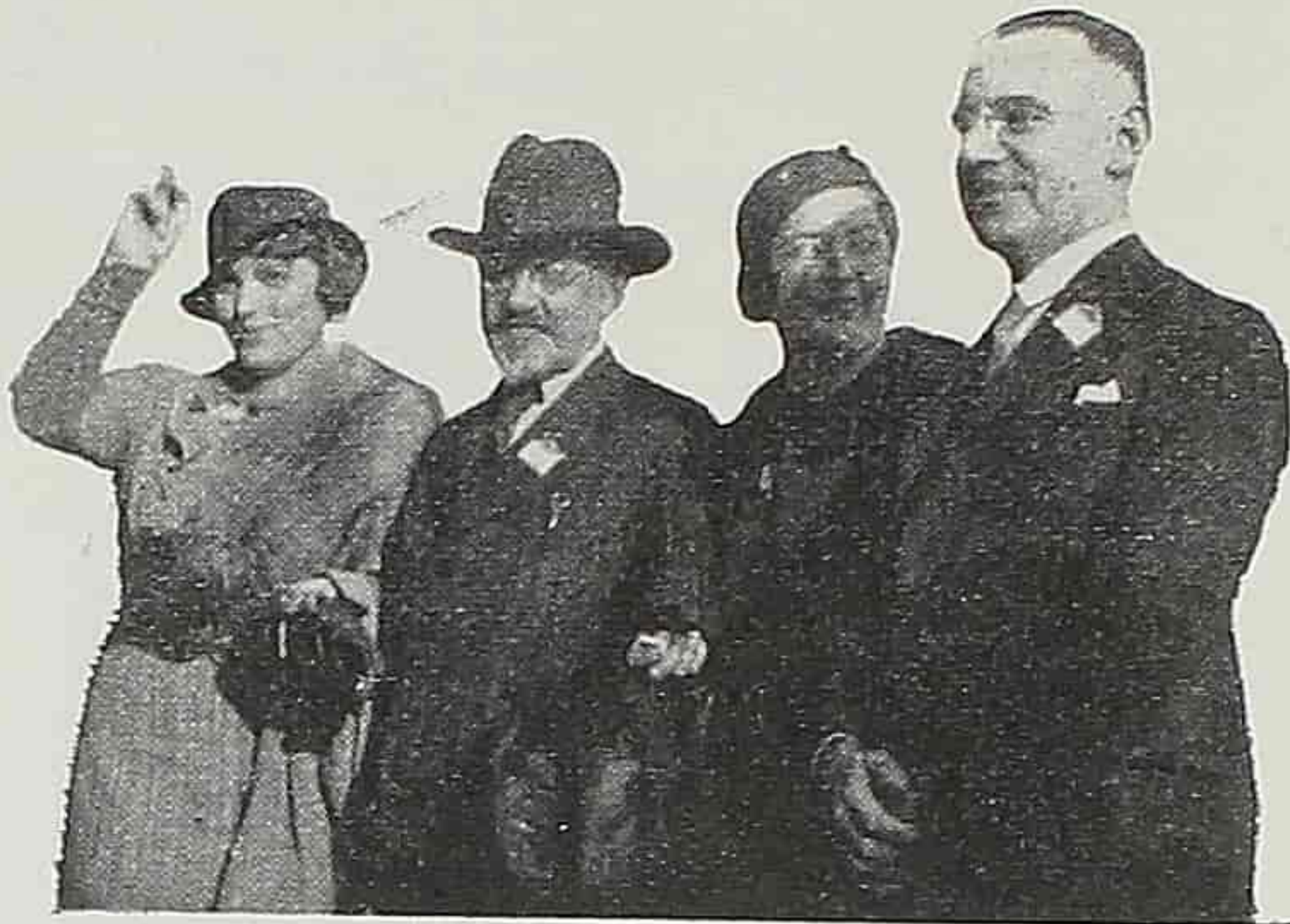
II ДИСТРИКТНА СКУПШТИНА И ДИСТРИКТНА КОНФЕРЕНЦИЈА 77 ДИСТРИКТА У ЗАГРЕБУ

Велики ротарски дани прошли су али се неће заборавити. Ни један од учесника II ротарске конференције у Загребу није се вратио у свој крај и свој дом а да није понео неизгледиву успомену на оне дивне часове, проживљене са својом браћом из иностранства и Југославије, 14 и 15 априла. За претседничким столом, у великој дворани Загребачке Берзе, иза ротарских знамења и заставица народа, седео је главом Џон Нелсон. Претседник Ротари Интернационале међу Југословенима! Били су то велики и пријатни тренутци. Претседник свих ротара света удостојио је својом посетом први пут нашу земљу и нашу дистриктну конференцију; јео је наш хлеб и слушао наше речи, упијајући у отворене зенице професионалног новинара наше ликове и наше пејсаже. А када је узимао реч, благи Канађанин Џон, говорио нам је са патетиком апостола о великој ротарској идеји која зближава народе. Ехо његових речи звуче нам још као проповеди, и неће се ласно заборавити.

Поред акламованог претседника Ротари Интернационале и г-ђе Џон Нелсон, задовољство је било срести у Загребу Његову Екселенцију, генерала Лујиђи Пичионе, гувернера 46 (италијанског) дистрикта, пошпретседника „Риби“, Едвина Робинсона, симпатичнога Енглеза с којим смо се сви зратимили срдечно; затим гувернера 66 (чехословачког) дистрикта ротара Карела Највирта, са његовом симпатичном госпођом и сестром г-ђом Ротовом; претседника софијског Ротари-клуба, Његову Екселенцију, Тодора Недкова са ротарима Бојацијевим и Мутафовим из Софије, претседника Ротари-клуба Вилах, (Аустрија), професора Августа Лангеа; претседника Ротари-клуба Трста, инжињера Ђузепе Долаца; затим Ротари-клуба Хрудим (Чехословачка), ротара Јосипа Заба, претседника Ротари-клуба Моравска Острава (Чехословачка), инжињера Ладислава Јерја. Имали смо још

Џ. Нелсон, претседник Р. И. и Р. Алауповић, претседник Р. К. Загреб, при првом сусрету у Загребу, уочи II конференције 77 дистрикта — *The first meeting of John Nelson, President of R. I. and R. Alaupović, President of R. C. Zagreb, on the eve of the II District Conference of 77th District, at Zagreb*

Први весели гости:
г-ђа Вакслер, г. В. Исакловић, г-ђа Липовшћак
и г. Стеван Коен

The first merry guests:
Mrs. Wachsler, Mr. V. Isajlović, Mrs. Lipovšćak,
Mr. Stevan Koen

једном задскољство да у нашој средини поздравимо нашег старог знања, европског секретара др. Алекса Пстера, који је пратио председника Ротари Интернационале на његовом путу. У брату Потеру ми смо још једном поздравили нашег драгог Сашу. Одзив југословенских Ротари клубова био је више него изврстан. Из 18 клубова учествовало је 185 ротара и 49 сестара. Укупно учешће: 197 ротара и 55 дама. Никад таквог триумфа! Сениор учесник био је ротар др. Мирослав Плој, председник Р. К. Марибор, а најмлађи учесник: дванаестогодишња кћи ротара др. Крајанског, из Вараждина. Одбори за дочек и регистрацију радили су непрекидно, делимице у чекаоници I разреда на Главном колодвору и у зато одређеној соби у Хотелу Еспланади, Загреб. Чекаоницу I разреда ставио нам је на расположење директор државних железница у Загребу, ротар Мате Шнелер и тиме олакшао сам рад одбора. Нека му буде и овде велика хвала!

ПРВИ ГОСТИ...

Већ 12. априла почели су стизати учесници из појединих клубова. Први који је прошао кроз уред за регистрацију и којег су чланови одбора за дочек могли срдечно поздравити и зажелети му добродошлицу, био је ротар Манфред Вакслер, члан Р. К. Вуковар, са његовом шармантном госпођом. Највећи део учесника стигао је разним возовима дана 13 априла. Тога је дана у 16.35 стигао из Будимпеште гувернер Др. Милан Стојадиновић, са госпођом, где је присуствовао седници „Европског Саветодавног Одбора“. Гувернера и његову госпођу дочекали су на станици скоро сви већ тада у Загребу се налазећи југословенски ротари са госпођама, пожеливши им добродошлицу. Након дочека отпратили су гувернера и његову госпођу у Хотел Еспланад. Одмах после доласка гувернера у Хотел Еспланад започело је под његовим претседништвом заседање и састанак новоизабраних председника и тајника за ротарску годину 1934/35, у великој дворани Хотела Еспланад. Заступљени су били свих 18 клубова, са својим председницима и тајницима. Сем тога било је присутно и 27 других ротара, председника разних клубских одбора. Укупно 63 ротара.

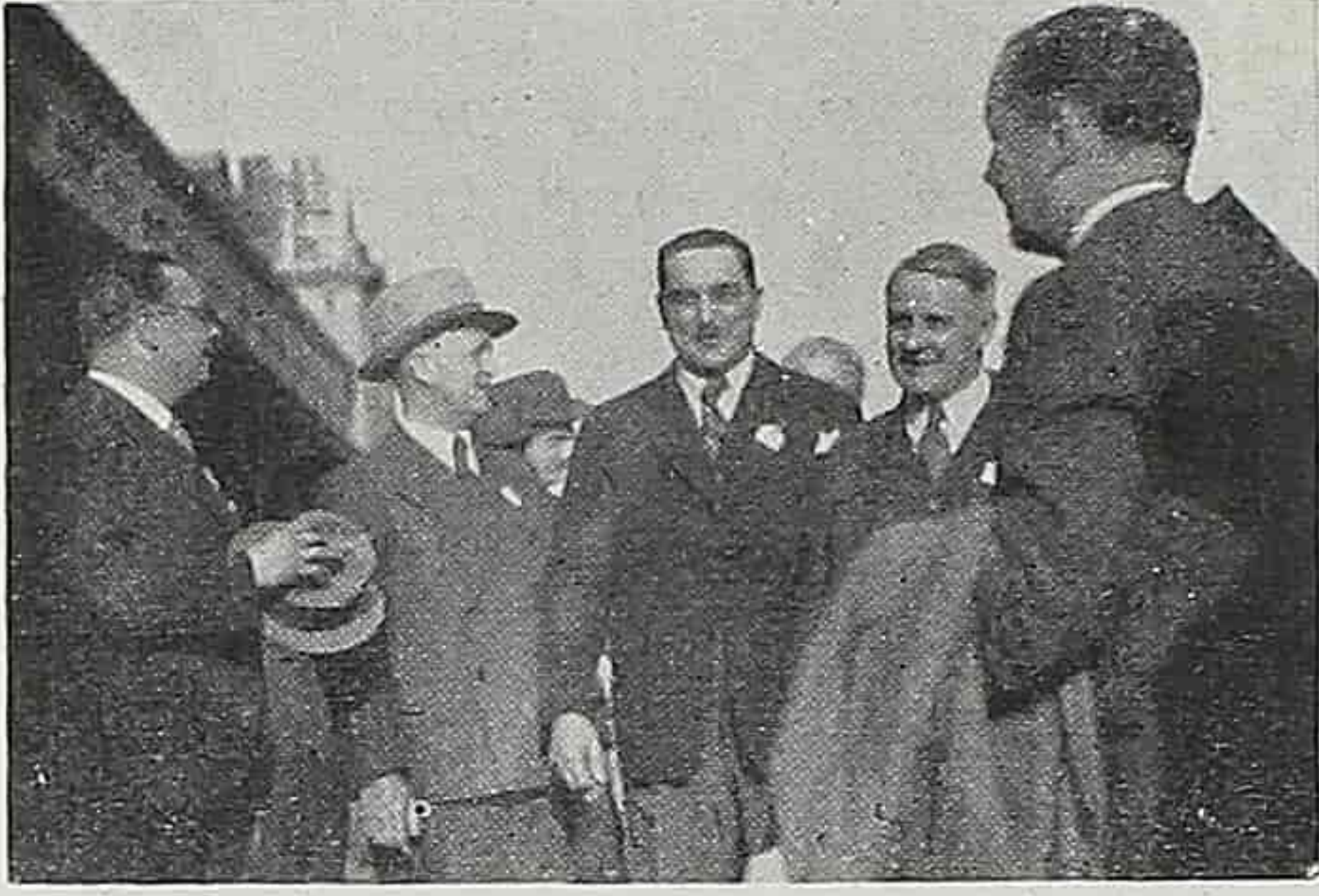
ПРЕДВЕЧЕРЈЕ ВЕЛИКОГА ДАНА: ДИСТРИКТНА СКУПШТИНА

Пошто је секретар Стеван Коен забележио присутне, узео је реч гувернер Стојадиновић који је поздравио скуп. Затим је изложио: да се по старијој ротарској терминологији овај састанак звао „састанак председника и секретара“, а сада се зове „дистриктна скупштина“. Ова терминологија није сасвим zgodна на нашем језику, јер поред дистриктне скупштине, постоји и дистриктна конференција. Значај дистриктне конференције међутим је већи него ли скупштине, и ако се у нашој парламентарној терминологији „скупштина“ сматра за нешто веће од „конференције“. Затим гувернер излаже циљ овога састанка, који је на првом месту да се

Дочекивање гостију на загребачком перону
At the Zagreb Railway Station: awaiting the arrival of delegates

они, који ће водити клубове идуће године, међусобно упознају, а исто тако, да се упознају са будућим гувернером, да дођу у лични контакт, а на шрећем месту још, да утврде извесне линије или реше извесна питања у колико је то потребно за будући рад клубова и у колико та питања још досада нису додирнута, или у колико већ сада има нових појава, о којима до сада нисмо имали прилике да расправљамо. Међутим овај наш састанак има још један и то врло важан циљ. Наиме, овај наш састанак има да буде једна мала школа, један упут, једна поука будућим председницама и секретарима о томе, како ће они своју дужност извршивати. После овога гувернер излаже потребу да часници клубова марљиво и савесно врше своје дужности. Дешава се да због неуредности једнога секретара трпи цео дистрикт. На крају гувернер објашњава програм овога састанка и начин рада на њему, па додељује реч брату

Дошао је претседник Нелсон! Око њега су: Алауповић, Остовић, Стојадиновић и А. Потер, секретар за Европу

President Nelson has come! He is surrounded by: Alaupović, Ostović, Dr. Stojadinović and Dr. Alex. Potter, secretary for Europe

адмиралу Виктору Викерхаузеру, претседнику Р. К. Земун, који је одржао следеће предавање о теми: „Дужност претседника Клуба“. Брат Викерхаузер рекао је следеће:

Reč brata Vikerhausera: О дужностима претседника клуба

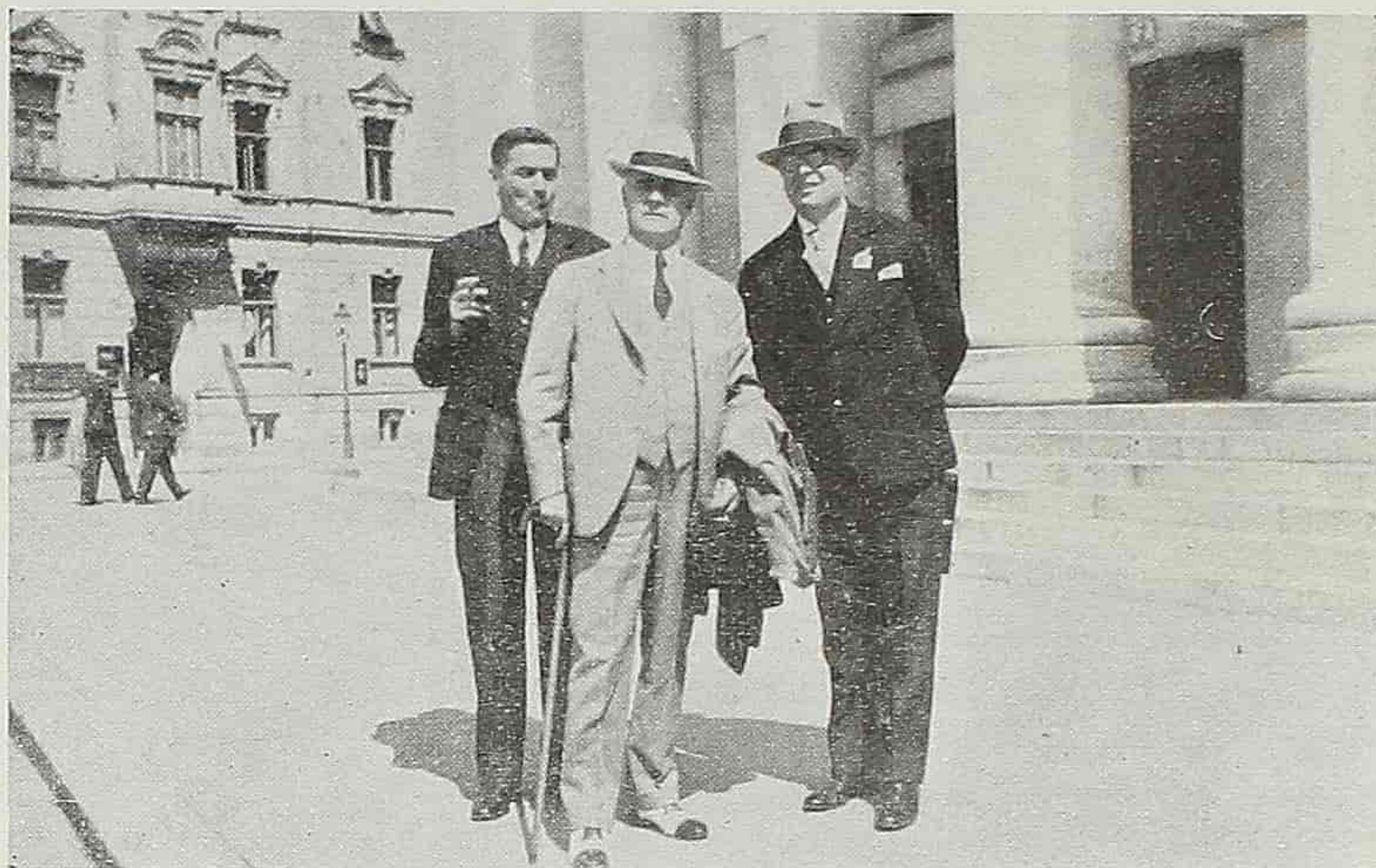
Novoosnovani Klubovi moraju nastojati da u što kraćem roku postanu korisni članovi rotarske zajednice, kako bi mogli doprineti svoj udio pri postizavanju rotarskih ciljeva. — U današnje doba pretežno ekstremnih političkih i nacionalnih konfesija teže je nego ikada naći onu zlatnu sredinu koja treba da bude osnovicom svakog međunarodnog kontakta i rada, jer jedino ona omogućuje ponovno oživljavanje onih veza i odnošaja, koji su — izgleda — još uvek u opadanju, a bez kojih svet ne može da zadrži fizionomiju jedne velike zajednice — ne kosmopolitske u užem smislu te reči, već u smislu rasadnika svakog napretka i procvata. To čini da je uloga, koja je namenjena prisedniku Kluba, u današnje doba delikatnija i teža, no što je bila u minulim vremenima, n. pr. u doba pred veliki rat. Jasno je stoga da Uprava svakog, a naročito novoosnovanog Kluba mora u svome prisedniku imati jednog od najjačih pobornika rotarske ideje, prisednika koji ne samo prednjači svojim dobrim primerom, već i po mogućnosti sugestijom deluje na ostale članove Kluba. — To je nužno i korisno da bi se u klubu stvorila ona atmosfera prokaljenog drugarstva i prijateljstva iz koje niču i sve ostale rotarske kreposti, bez kojih nema pravog rezultata. Ovome cilju služi takodjer ceo odredjeni i utanačenije izradjene formalnosti i norme R. I. — Tih se dakle treba pridržavati svom strogošću, pa je stoga i jedna od kardinalnih dužnosti svakog prisednika da bdije nad tome pridržavanju. Taj a i svi ostali zadaci, prisedniku veoma su olakšani raznim uputama i pravilima administrativne prirode, koje čine čitavu biblioteku, a medju ovim uputama i naročiti pamflet, sa brojem 9, pod naslovom: „Uputstva za Prisednike, Sekretare Rotary-Klubova.“ U ovoj brošurici od kojih 20 stranica, po želji dobavive u engleskom, francuskom ili nemačkom jeziku, naći će novoizabrani ili u poslove još nedovoljno upućeni prisednik, sve što mu treba za otpočimanje i nastavljanje rada. U ovoj se knjižici, takoreći, ogleda cela funkcija i život rotara u Klubu i van ovog. — Svaki prisednik mora se, dakle, što pre i što temeljnije upoznati sa ovim upustvima; u njima naći će u glavnim konturama sve što se odnosi na vodjenje klubskih poslova po prisedničkom resoru. — Ali i za sve ostalo časništvo koje učestvuje na vodstvu Kluba, ta uputstva sadrže sve što treba, imajući u vidu, da pored prisednika i sekretara, koji se smatraju stožerom uprave i svi ostali članovi Uprave, a i oni rotari koji joj momentalno ne pripadaju, moraju svoj rad udešavati prema intencijama vodstva Kluba. Skladan zajednički rad najbolje je jemstvo za prosperitet Kluba. — Svaki član mora stoga biti upoznat sa stanjem i na-

merama Kluba. Kako se pored raznih članova uprave i predsednici menjaju svake godine, to je i prvi deo „Uputstva” posvećen baš novoj upravi, t. j. onoj koja sa I. julom svake godine otpočinje svojim radom. Da bi se godišnji plan rada, barem u glavnim potezima mogao pre ovog termina sastaviti, biraju se članovi nove uprave, na vreme — svakako pred sastanak godišnje konferencije distrikta, i ako se predaja dužnosti nove uprave tek vrši redovito na poslednjoj sednici Kluba u junu mesecu i to bez naročite svečanosti, obično samo uz prigodan govor oštupajućeg predsednika. Da bi se dobila što jasnija slika o dužnostima predsednika, treba imati u vidu, da u njegovu nadležnost spada celokupan rad Kluba u svima pravcima, dakle ne samo ono što

Predsednika i g-đu Nelson prate dame iz komiteta sa guvernerom dr. Stojadinovićem, od stanice do hotela „Esplanade”, vis-a-vis — *Rotarian ladies together with the Governor, Dr Stojadinović, accompanied President and Mrs. Nelson from the railway station to Hotel „Esplanade” vis-a-vis*

se odnosi na redovne sastanke, na reprezentaciju unutar Kluba i prema vani i na zastupanje Kluba na godišnjim kongresima i t. d. — Da bi predsednik tome zadatku mogao odazvati, važno je da izvrši što celishodniju podelu rada medju ostale članove, a onda zadrži samo glavno vodstvo, koje provadja pomoću raznih odbora i pododborova. Koji su to odbori i pododbori, to zna svaki rotar; ova podela rada se u ostalom i jasno ocrtava u samom programu za današnji sastanak novoizabranih predsednika i sekretara (održat u Zagrebu dne 13. aprila 1934 god. u vremenu od 17 do 21 čas). Općenito se smatra najvažnijom funkcijom ona koja pripada odboru za ciljeve i zadatke. Stoga je u manjim klubovima često predsednik ujedno i predsedavajući član toga odbora. — Nu predsednikova je dužnost da i ostalim sastancima članova uprave

Prešednik NELSON, sa, R. Alaupovićem, prešednikom Zagrebačkog R. K. i dr. Ružićem prešednikom Sušačkog R. K. pred ulazom Berze, gde se održava II konferencija 77. distrikta

President Nelson in the company of Rotarian Alaupović, President of R. C. Zagreb, and of Rotarian Dr. Ružić, President of R. C. Sušak, at the entrance of the Stock Exchange, in the premises of which the Conference was held

prešedava, i ne samo plenarnim sednicama Kluba. — Time mu je pružana mogućnost da svoj lični uticaj proteže na sve sfere rada dotičnog Kluba, dakle i na delatnost odbora za služenje u Klubu i njegovih pododbora za klasifikaciju, prijem, program, drugarstvo i javnost. — Pa tako je i administracija Kluba u finansijskom i svakom drugom pravcu osobito važno polje rada, kojemu svaki prešednik mora da posvećuje naročitu brigu, osobito u današnjim prilikama opšte materijalne depresije i ekonomske krize. Prešednik je nadalje onaj, koji mora da održava najprisniji kontakt sa guvernerom distrikta, a i time drugarske veze ne samo sa susednim već i po mogućnosti sa drugim klubovima R. I. — Ovo se odnosi koliko na lični dodir toliko i na dopisivanje. — Prešednik se stoga i stara da svi propisani izveštaji i podaci, periodični i fakultativni, budu na vreme dostavljeni guverneru, a u koliko to imaju biti i izravno evropskom sekretaru R. I. u Zürich, dok korespondencija sa ostalim klubovima obično prepušta sekretaru. Ako se medju članovima Kluba pokazuje malo interesa za posećivanje godišnjeg kongresa distrikta, prešednik će nastojati da taj interes pobudjuje; a lično je obavezan da učestvuje na tom sastanku. — Potonje važi za oba prešednika, za otstupajućeg kao i za nadolazećeg. Što se pak internacionalnoga Kongresa rotarske zajednice tiče u slučaju da niti sam prešednik, niti koji drugi od članova ne može učestvovati na tom Kongresu, staraće se prešednik da mu klub bude zastupan po jednome opunomoćenom rotaru iz kojeg Kluba istog distrikta, najprirodnije po samoj ličnsoti guvernera, ako ovaj posećuje taj Kongres. Kako spomenusmo, o svemu tome naći će prešednik što mu za pravilno otpočinanje i nastavljanje rada treba u „Uputstvima za prešednike i sekretare“, pamflet br. 9 a što u toj brošuri u pojedinostima nije izloženo, na takav je način označeno da se vrlo lako može naći u drugim pomagalima, koje ne bi znale manjkati u biblioteci Kluba. — Ta biblioteka neosporivo je najbolje sretstvo za upoznavanje celog aparata R. I. ove impozantne zajednice, koja svakog iskrenog rotara, t. j. rotara po duši i ćudi, mora da oduševi; a da se u klubovima nalaze združeni što više takove braće, od koje svaki pojedini pretstavlja uzornu ličnost u krugu te velike naše zajednice, to treba da bude od početka do kraja nastojanje i stremljenje svakog pojedinog člana, a naročito i svakog prešednika Kluba.”

Пошто је реферат председника Викирхаузера топло поздрављен аплаузом а нико се није јавио за реч, то је браћу Стеван Коен, секретар Р. К. Београд, одржао предавање о теми: „Дужност секретара клубова“. Браћу Коен рекао је следеће:

Reč brata Stevana Koena: O dužnostima tajnika

„Mogu se u raznim državama rotary klubovi razlikovati po sastavu svojih uprava i odbora, raznih ciljeva i zadataka, po načinu održavanja sednica i t. d. ali je uvek osnova na kojoj počiva rotarstvo celog sveta — ideal služenja. I kao što ćete draga braćo, u celom rotarskom svetu naići na ideal služenja, tako ćete se u rotary klubovima celog sveta uveriti, da je duša svakog rotary kluba, njegov sekretar. Kad Vam u kratko budem izlagao dužnosti sekretara rotary kluba, uverićete se da normalan život kluba zavisi od njegovog sekretara. Profesor Nothnagel je rekao, da samo dobar čovek može biti dobar lekar. Svi su rotari dobri ljudi, ali sekretar mora da ima još i naročitih vrлина. On mora uvek da bude uslužan, predusretljiv, prijatan i dobro raspoložen. Ako je to važno u ophodjenju sa svojim članovima, koliko je to važnije pri sastanku sa rotarima iz drugih zemalja. Kad strani rotar dodje na sednicu kluba on najviše opšti sa sekretarom kluba. Ali ako taj strani rotar dodje u neku varoš baš onih dana kad nema sednice kluba, on će posetiti sekretara kluba, i ceo utisak koji će taj strani rotar iz te varoši i njenog kluba poneti, zavisi od toga, kako se sekretar kluba prema svom gostu ophodio i odazvao. Dužnost je sekretara u Klubu, da pre početka sednice rasporedi goste, rotare i nerotare, a naročitu pažnju mora obratiti, da rotara iz inostranstva, ako mu ne dodeli mesto do predsednika ili sekretara, smesti do rotara slične profesije ili do rotara koji govori strane jezike, da bi gost mogao razgovarati. Sekretar treba za vreme sednice da sedi pored predsednika da bi mu sastavio dnevni red i stalno referisao. Posle otvaranja sednice od strane predsednika i pozdrava gostiju (u nekim klubovima uobičajeno je da sekretar pozdravlja goste, ali bi tu dužnost svakako trebalo da vrši predsednik) sekretar čita zapisnik, prispelu poštu, referiše iz izveštaja drugih rotary klubova, rotarskih časopisa, i daje sva obaveštenja koja su za klupski život potrebna. Rotarima iz drugih klubova daje karte da ih popune a on iste šalje dotičnim sekretarima kluba. Vodi evidenciju o frekvenciji svakog pojedinog člana u svome klubu. Svakoдневно prima poštu, izveštaje i časopise iz drugih klubova. Na poštu mora odmah da odgovori a izveštaje i časopise redovno da čita, kako bi stalno bio orijentisan o rotarstvu u svetu i mogao referisati u svome klubu. Sekretar kluba mora sve članove kluba pismeno izvestiti o važnim predavanjima, posetama, prijemima, izletima i t. d. Mora obaviti sve pripreme pri prijemu novoga člana i izdati mu člansku kartu sa svojim potpisom. Prijateljstvo sa stranim klubovima često je samo zasluga sekretara, koji je načinom dopisivanja sa stranim klubovima stvorio prijateljsku vezu. Sekretar mora da uredi rotarsku biblioteku i arhivu i rasporedi poštu, izveštaje i časopise. Zato je najbolje da sva rotarska pošta uvek bude adresovana lično sekretaru a ne hotelu gde se održavaju sastanci jedanput nedeljno, inače se dešava da važna i hitna pošta nekoliko dana ostane bez odgovora. Sekretar preko cele nedelje mora da bude u vezi sa predsednikom kluba, prisustvuje sednicama uprave i raznih odbora, mora da održava vezu sa distriktnim Guvernerom, da šalje nedeljno izveštaje, mesečnu frekvenciju i promene u članstvu kao i godišnji izveštaj za distriktnu konferenciju. Mora da organizuje klupska putovanja, izlete i t. d. Sekretar kluba je u vezi sa R. I. dopisivanjem sa evropskim sekretarijatom u Zürichu i glavnom centralom u Čikagu, koju izveštava

o promenama u klubu, prijemu novih ili istupanju starih članova, promenama klasifikacija i adresa, naročito u polugodišnjem izveštaju koji šalje u Čikago. Dužnost je sekretara da pri manifestacijama, proslavama i t. d. pretstavlja svoj klub, daje izveštaje za štampu, izjave zahvalnosti, čestitke i t. d. Nemoguće je, da u jednom većem klubu sve ove dužnosti vrši jedan sekretar, već je potrebno da drugi sekretar vodi zapisnik za vreme sednice i da se stara za umnožavanje, prevod i ekspediciju zapisnika. Evidenciju o frekvenciji takodjer bi trebao da vodi drugi sekretar ili neki drugi član kluba. Dužnost drugog sekretara moglo bi da obavi i naročito plaćeno lice, kao što bi sekretaru trebalo pridodati lice koje klub plaća i koje će mu pomagati pri korespondenciji i drugim administrativnim poslovima. Pored sve te pomoći koje klub treba da mu pruža, sekretar kluba svakodnevno žrtvuje nekoliko časova svojim rotarskim dužnostima. Zato rotar, koji je preopterećen svojim profesionalnim poslovima teško može obaviti dužnost sekretara kluba. Ipak sam primeti, da sekretari klubova pored svojih poslova i briga sa ljubavlju otpravljaju svoje sekretarske dužnosti i da im je nagrada za ovaj naročiti rad ljubav i zahvalnost svoje braće”

Браћу Коен био је шакође шојло поздрављен и шошшо се нико није јавио за реч, ирешло се на предавање браћа инжењера Ранислава М. Аврамовића Р. К. Београд „О дужносћима одбора за циљеве и задатке“.

Реч браћа Аврамовића: О дужносћима одбора за циљеве

„План циљева и задатака Ротарства. Да би се помогло тумачењу Ротарства, храбрила личност у примењивању идеала служења у свакидањем додиру и чинило све могуће да се обезбеди срећеност у програму рада, усвојен је један **план циљева и задатака**. Основни циљ једног Ротари Клуба, као установе друштвенога поретка, јесте, да надахне и охрабри **Ротаре** и непосредно, а све људе посредно, да изврше задатке **Ротарства**. Ротарство је један далекосежан покрет. Његов коначни програм утврђен је у следећих шест задатака:

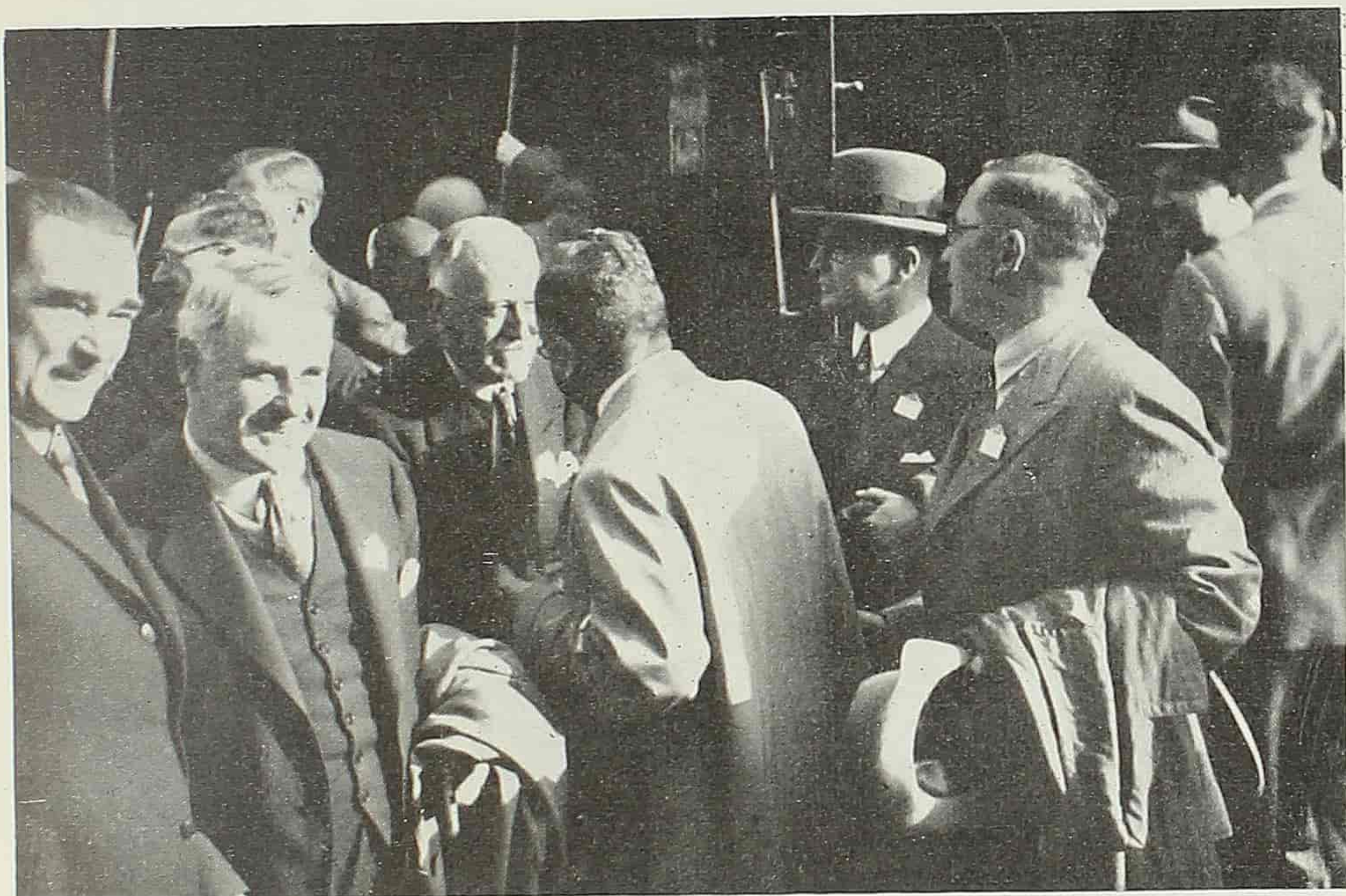
Да покреће и негује:

1. Идеал служења, као основицу свих достојних подухвата;
2. Високи етички степен у раду и занимањима;
3. Примену идеала служења свакога ротара у његовом личном и пословном животу и у животу заједнице;
4. Развијање познанства као прилике за служење;
5. Признање, да је вредно свако корисно занимање, и, да сваки Ротар доприноси достојанству својим занимањем као приликом да послужи друштву;
6. Напредовање споразумевања добронамерности и међународнога мира помоћу светскога другарства пословних и професионалних људи удружених у идеалу **СЛУЖЕЊА**.

Ових шест задатака, и с тога и програм Ротарства, има само један идеал, идеал **служења**. Ротар је човек, који је усвојио ову идеју **служења**. С тога је његова дужност старати се, да ју и протумачи и преведе у свој сопствени живот.

План рада. — Члан VIII, одељак 1, правилника о „Модел Клубу”, предвиђа да одбор за циљеве треба да приуготови један разумљив план рада клуба и треба да надгледа и координира радове: службе у клубу, службе позиву, службе заједници и одбора за међународну службу, тако, да се у целом клубу развије шире и пуније разумевање циљева и задатака Ротарства и клуб снабде са јасним и срећеним програмом делатности. Правилници предвиђају, такође, да овај одбор треба да смисли и спроведе у живот планове: да чланови, нарочито нови чланови, до-

бију одговарајуће разумевање о правима и одговорностима чланства, историје, задатака, намера, управљања и појма о Ротарству. Претседници удружених одбора за циљеве и задатке требали би да схвате, да су они, поврх њихових дужности, као претседника ових одбора, и чланови одбора за циљеве и задатке, и као такви да имају на уму своју већу одговорност, која је утврђена у следећем ставу. Напред је поменуто да план обухвата четири одбора, наиме: за службу у клубу, службу у позиву, службу заједници и за међународну службу. Претседници ова четири одбора са главним претседником, кога поставља претседник Међународног Ротарства, саставља одбор за циљеве и задатке Међународног Ротарства. У клубу, горе поменута четири претседника, са претседником и секретаром клуба, сачиња-

Долазак италијанског гувернера, генерала Пичионе
Arrival of the Italian Governor, General Piccione

вају Одбор за циљеве и задатке клуба. Претседник клуба и секретар су, дакле, претседник и секретар одбора. Овим начином Управни Одбор, у свако време је у вези са радом одбора, а одбор опет има сазнања, у свако доба, о жељама Управе. У једном малом клубу ротара може бити саветно, да се чланови Управног Одбора поставе за претседнике одбора: клуба, позива, заједнице и међународне службе. Слично томе, може бити мудро, да имају и пододбори, као што су: за класификацију, другарство, рад за дечаке итд. састављени само из једнога или два члана. С друге стране, у једном великом клубу, сваки од горе поменута четири главнија одбора, могу имати пододборе, који се баве нарочитим фазама једнога посла. Број ових одбора у многоструци ће зависити од бројне снаге и потреба клуба. Члан VII правилника, за један модел Ротари Клуба, даје у појединостима одборе, које препоручује Управни одбор међународног Ротарства за Клуб. Члан VIII упоређује

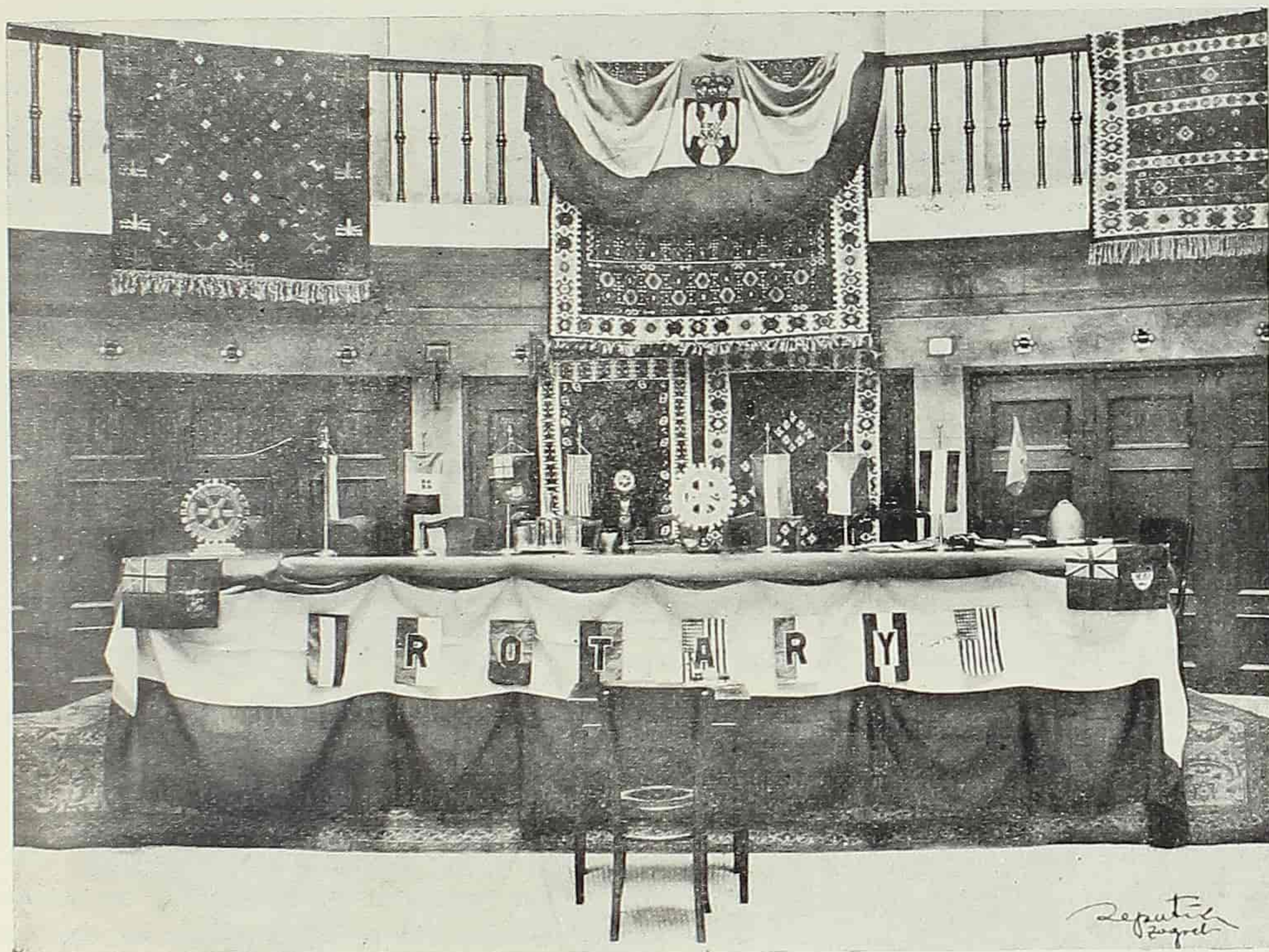
дужности ових одбора. Сваки клуб слободан је да увећа или умањи ове одборе, ако налази да је то корисно. Број одбора морају да утврде клубови према својим дотичним потребама. Изгледа, да је разумно, да клуб од двадесет пет чланова има потребе само за четири главнија одбора, док клуб са већим чланством, ако жели да што већи број својих чланова упосли у Ротарству, треба да одреди и пододборе за нарочите фазе посла.

Служба клубу. — Први од четири поменута Одбора јесте **одбор за службу клубу**. Он не заузима прво место, ни случајношћу нити због значаја овога одбора, упоредивши га са остала три, већ због свог положаја у односу према идеалу служења и личности у Ротарству. Одбор за службу клубу је нешто више него један одбор за унутрашње уређење; он делује са више, него ли само механичком страном рада клуба. Једна анализа рада овога одбора и његових пододбора откриће његово дубље место и сврху у животу клуба. Члан VIII, 2 одељак правилника Модел Клуба, тврди: „Овај одбор треба да надгледа и координира послове око класификације, чланства, програма, другарства, и одбора за јавну обавештајну службу, и друге одборе, који би могли бити одређени за нарочите фазе **службе клубу**, да би се развила клупска машинерија за извршење планова и програма **циљева и задатк одбора**”. Ово излагање мора бити брижљиво анализирано и широко тумачено, да би се схватило његово потпуно значење. Када неко рекне: класификација, чланство, програм, другарство итд., у Ротарству, он не изговара само ознаке, које се односе на механичко устројство уређења ротарства, већ се односи на темеље, који су знатно били одговорни за пораст и развој Ротарства. Начело класификација поставља основу за стално здравље и пораст Ротарства, као установе. Прелазећи на класификације личности за чланство, која је дужност **одбора за чланство**, јесте од највећег значаја у склопу Ротарства. Утврђујући некога подеснога да испуни ту класификацију, одмах следује и нужност да се потпомаже редовно посећивање састанака клуба, јамчећи томе члану корисно другарство и негујући преко програма клуба тај однос према животу, какав се тражи идеалом **служења**. Преко одбора за јавну обавештајну службу, замишља се, да одбор за службу у клубу, посредно ради и за општу јавност, што непосредно чини за члана. Говорећи у ширим изразима, посао овог одбора може бити описат као онај, који се развија *esprit de corps* у клубу: у тумачењу идеала служења преко програма клубу; у израђивању унутрашњем однос члана према његовом другу, човеку; у проширивању његовог хоризонта; у давању подстрека оној страни Ротарства, која оставља упечатак, противно оној коју даје изражавање. Када личност заиста буде имала користи од рада Одбора за службу клубу, она, природно, тражи и излаза да манифестује своју приврженост идеалу служења. Она није задовољна само са упечатљивом страном Ротарства; она тражи приступа и ка примењивању. Три су канала, кроз које личност може свакодневно да да израза идеалу служења. Ова три канала претстављена су са остала три одбора: служба звању, служба заједници и међународна служба.

Служба звању — позиву. — Чл. VIII, одељак 3, правилника Модел Клуба, предвиђа: „Овај одбор, треба да проналази и спроводи планове, који ће водити и потпомагати чланове клуба да умање своје одговорности, које произилазе из односа њихових звања и да побољшавају општи ниво начина рада у њиховим дотичним звањима”. Пошто је примио идеал у служењу, ротар хоће да овај посао тако води, да би својим муштеријама и посетиоцима могао пружити највећих услуга, посредно и друштву у опште, тако, да су његови службеници учесници у општем полету начина живота, васпитања и образовања; тако, да заједница, у којој постоји

радња, добије боље место, у коме живи и у коме спрема живљење. Служба звању намеће свакоме Ротару одговорност да узвишенији начин пословања у радњи преноси у трговину у опште, које је, његова посебна радња, само један део. Личност је Ротар, као резултат обављања једне радње или занимања, преко које он може и треба да идеал Служења направи живећом, животном динамичном силом у своме свакидањем додиру и односима, месном и широм света, са својим другарима.

Служба заједници. — Чл. VIII, одељак 4, утврђује дужности Одбора за службу заједници. Прва прилика члана да упозна своје држање, надахнуто идеалом

Кружна дборана Берзе, са 60 телефонских кабина декорисана је националним ћилимима: испод државног грба, претседнички сто са заставама народа — *The Round Hall of Zagreb Stock Exchange decorated with national tapestries: below the national arms is the seat of the presidium; flags of nationalities represented are to be seen on the table*

служења, јесте преко свога занимања. Природно, следује, да заједница припрема и друге путеве. Поље је, за све прилике, скоро неограничено. Не само у његовој сопственој вароши или држави, већ и у својој нацији, да, у целом свету, може он бити живим сведоком силе идеала у служењу. Пажљиво проучавање публикација о Ротарству, свакога ће оспособити да потпуно уочи своју прилику да послужи заједници, њеним дечама, њеним грађанима и њеним установама, ако је идеал служења протумачен као што треба, и, примењен додиром у заједници.

Међународна служба. — Члан VIII, одељ. 5, објашњава дужности Одбора за међународну службу. Када је личност, ступајући у Ротарство, нашла за себе за-

довољавајуће објашњење о томе, шта се подразумева под идеалом у служењу, и гледа прилику да и делује, држећи се тога идеала, она се обраћа своме звању, својој заједници, и схвата, да „Служење” није ограничено варошким и градским границама, да оно није уоквирено у државне и националне границе, већ да се протеже до крајева света. Његово сродство широм света тражи, као и његова сопствена заједница, манифестовање истога идеала. И тако, Одбор за међународну службу потпомаже личност да јој се укаже прилика.

Однос између управе и одбора за циљеве и задатке. — Према правилнику Модел Клуба, Управа је управно тело клуба. Она је изборна, а не тело које се поставља. Чланови Управе не морају бити бирани на основи нарочитих способности да темељно мисле о стварима односно службе клубу, службе звању, службе заједници или међународне службе. Људи у клубу најспособнији за служење, као претседници и чланови горњег одбора, могу, а и не морају бити чланови изабране управе. Према плану за циљеве и задатке, управа је такође управно тело клуба и као такво бави се са начином управљања, општим проблемима итд. Одбор за циљеве и задатке нема никакву административну власт; он је онај потчињени управе, на кога управа преноси дужност да потпомаже чланство у тумачењу и примени начела Ротарства.

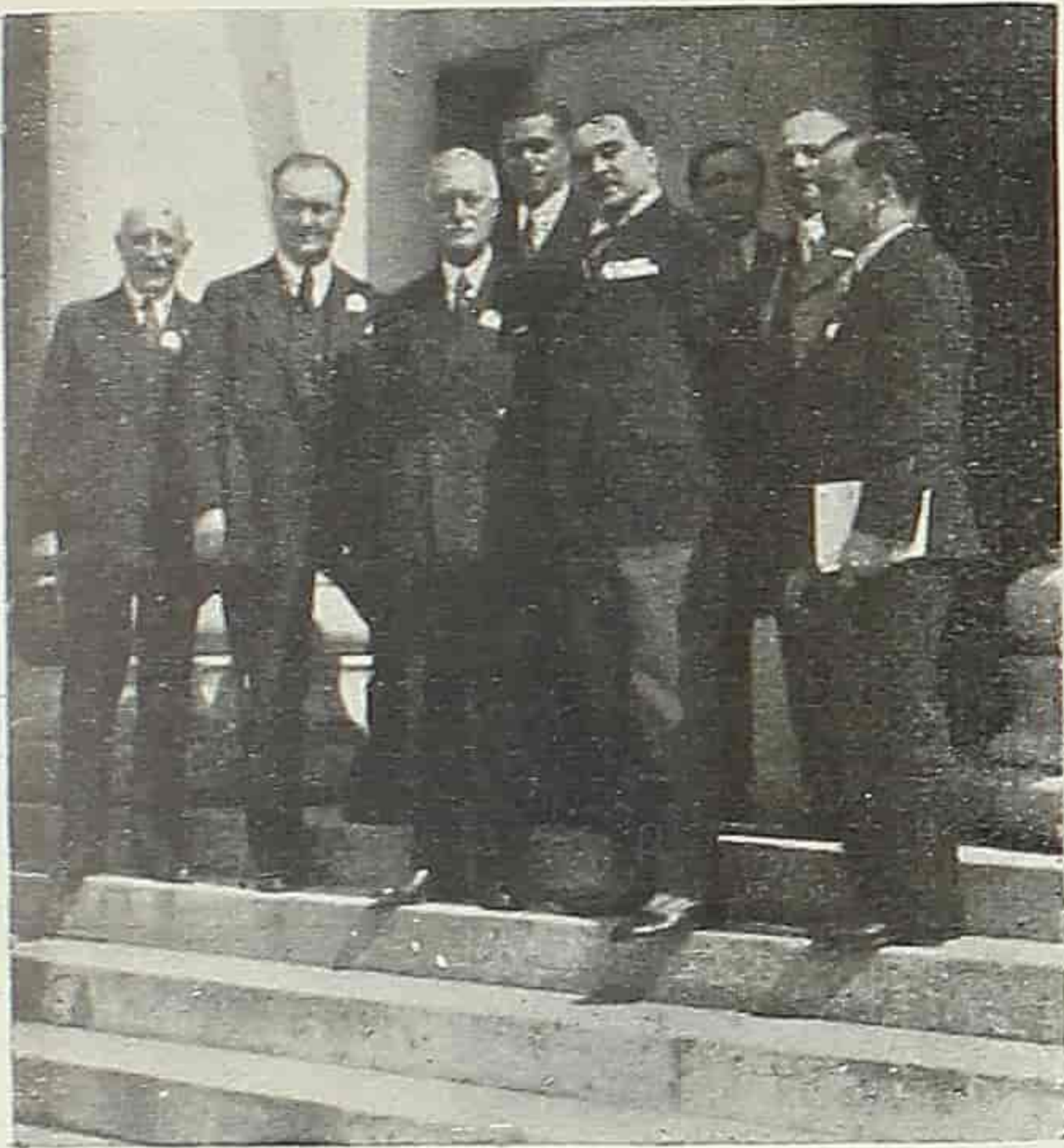
Одбор, по одобрењу управе, врши општи надзор над намераваним годишњим програмима, тако, да су они у складу и добро изравнати, и да у свему обухватају све фазе делатности Ротарства. Одбор треба, да за чланство чува не само њихова права и користи од чланства, већ и њихове обавезе и одговорности. Одбор за циљеве и задатке одговоран је управи и од истога прима одобрење или неодобравање свега што одбор нађе или препоручи. Управа обраћа пажњу одбору за циљеве и задатке да прати рад својих удружених одбора, и да настоји да сваки функционише и, ако то тражи управа, да више времена посвети проблемима администрације.

Однос одбора за циљеве и задатке према одбору за програм. — Нарочита је напомена учињена односно рада и дужности одбора за програм, због извесног неспоразума, који се подигао после усвајања плана за циљеве и задатке. Треба знати, да одбор за програм, јесте пододбор под Одбором за службу клубу. У многим клубовима овај одбор постављен је на годину; у другим на пола године; у другим тромесечно или месечно. У мало клубова одбор за програм поставља се за сваки клубски састанак. Не треба да буде никаквог конфликта између одбора за циљеве и задатке и одбора за програм у клубу. **Одбор за циљеве има у виду годишњи рад, прави нацрт намераваног годишњег програма, упућује на сарадњу и изравнавање у раду око развоја личности. Одбор за програм има дужност да извршује план програма и даје непосредни надзор за извођење програма данога тренутка.**

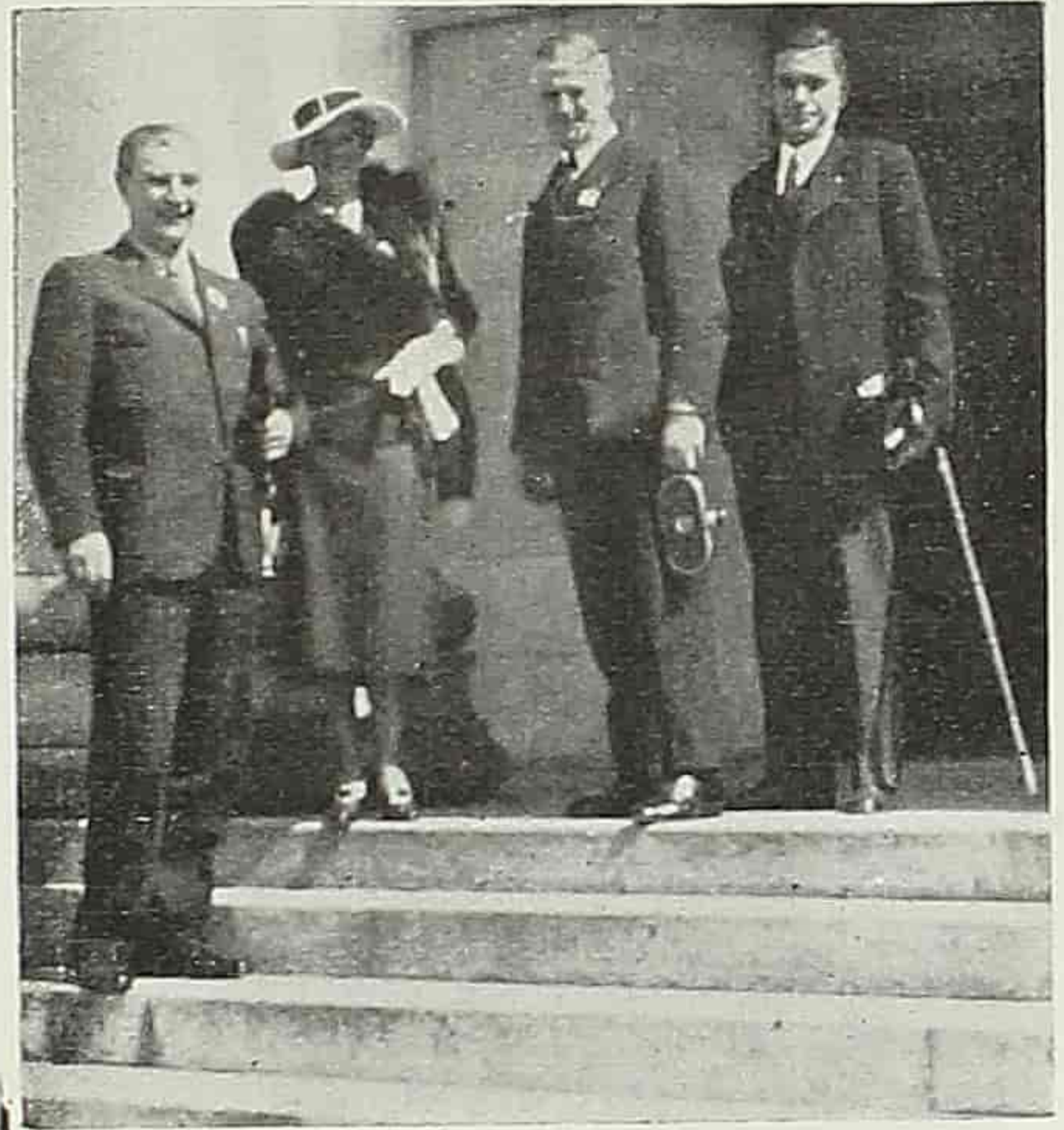
Одбор за циљеве и задатке и обучавање чланова. — Задатак је одбора за циљеве да смишљају и спроводе у дело планове који омогућавају члановима, нарочито новим члановима, право сазнање о добити и о одговорности, које проистичу из чланства, и, о историји, циљевима, обимности, администрацији и значењу Ротарства.

Наговештај односно начина рада. — Одмах после дистриктне скупштине, када је то и један састанак претседника и секретара клуба, претседник би требао да одреди најбољи начин да упозна службенике клуба, чланове управе и чланове одбора, са информацијама примљеним о дистриктној скупштини. **Скупштина клуба је веома корисна за ову сврху.** Ова скупштина састоји се из службеника клуба,

чланова управе, одборника и одбора за циљеве и задатке и претседника свих других одбора и одржава се ради предаје информација и плана за програм, примљених на дистриктној скупштини. Скупштина клуба треба да буде обавештена и о програму Међународног Ротарства и о плану за циљеве и задатке. Желети је у највећем степену, да, ускоро после скупштине клуба, одбор за циљеве и задатке одржи састанак ради израде планова у сагласностима са наговештајима, које даје претседник на скупштини клуба. После састанка одбора за циљеве и задатке, треба да претседници остала четири одбора, преко конференција са својим дотичним одборима и пододборима, потпуно проучавају и израђују план рада својих одбора за годину дана.”

Адмирал Прица, Д. Томљеновић, генерал Пичионе, др. Ружић, др. Стојадиновић и брат Саша, из цюришког секретаријата — *Admiral Prica, D. Tomljenović, General Piccione, Dr. Ružić, Dr. Stojadinović and Rotarian Saša of the Continental Office at Zürich*

Један интермецо конференције за фотографске аматере: чехословачки гувернер др Најбирт, г-ђа Најбирт, председник Р. И. Б. И. ротар Робинзон и др. Ружић, Р. К. Сушак — *During the Conference an intermezzo for photo-amateurs: the Czechoslovakian Governor Dr. Neuvirt, Mrs. Neuvirt, vice-President of R. I. B. I., E. Robinson, and Dr. Ružić, President of R. C. Sušak*

Предавање рошара Аврамовића шло је поздрављено, па је онда одржао предавање рошар Миливој Соколовић, секретар Р. К. Дубровник о теми: „Служење у Клубу“.

Reč brata Sokolovića: O služenju u klubu

„Dodjeljena mi je čast da referiram o služenju u klubu i radu odbora kojima je povjerena briga o tom služenju. Iako je u ranijim referatima o tom pitanju u glavnom sve navedeno, iako je rotarska literatura o tom pitanju vrlo opširna pokušaću ipak da za kratko vrijeme, koje mi je na raspoloženju, iznesem u kratko izvode iz te literature, koji mogu da objasne rad i ciljeva toga služenja. Iz jednog programa, koji sam dobijo iz Zürichа navodim slijedeće za ilustraciju važnosti služenja u klubu:

„Da pojedini Rotar shvati svoju odgovornost u služenju klubu mora najprije da zna šta je služenje u klubu, drugo šta ono daje i treće vrijednost toga služenja.

On treba da vidi da služenje u klubu daje prvu mogućnost u životu njegovog kluba da nauči više o idealu služenja izvršujući stvarno služenje u svome klubu u saglasnosti sa njegovim potrebama.

Šta je služenje u klubu? Služenje u klubu obuhvata sve one aktivnosti pojedinih rotara, koje su upravljene održavanju života u klubu i unapreduje za sebe i za druge pojam ideala služenja.

Šta služenje u klubu daje? Služenje u klubu daje mogućnost pojedinim članovima kluba, da se razvijaju u impresivnoj strani rotarstva izvršujući služenje u svom klubu u saglasnosti sa njegovim potrebama. U tom procesu oni rastu i razvijaju se u rotarstvu unutar svog kluba i postaju spremniji da izvrše služenje u ekspresivnoj strani rotarstva.

Vrijednost služenja u klubu, jesu što:

a) Pripomaže u gradjenju Kluba, koji će inspirirati pojedine Rotare rotarskim idealima. To se postizava upoznavanjem i razumevanjem što je rotarstvo i zadacima, koje treba postići.

b) Što upravlja prve korake postignuću konačnih ciljeva rotarstva.

c) Što razvija jedinstvo akcije putem kooperacije bazirane na poznanstvu i dru-
garstvu.

1. *Klasifikacije* (Podela i popunjavanje). — Outline of classifications (Nacrt klasifikacija) je knjiga, koju je izdao R. I. i u kojoj su radi klasifikacije sva zvanja i profesije nabrojane, koje Rotary priznaje. Ova knjiga omogućuje da klub uspostavi kontakt sa trgovačkom i industrijskom aktivnošću zajednice u odnosu njihove relativne važnosti u zajednici i da tako klub izvrši ekstenziju, koja će odgovarati njegovoj okolini i njegovim potrebama. Jedan primjerak ove knjige dobije svaki klub kad je primljen u R. I. Dužnost je svakog kluba, da sastavi popis svih klasifikacija zastupanih u klubu prigodom prijema u R. I., potom da izvrši popis svih klasifikacija popunjenih i nepopunjenih već prema potrebama mjesta u kojem je klub. Važno je da svaki klub nastoji da su u njemu zastupane klasifikacije, koje će biti prosjek trgovačkog i poslovnog života dotičnog mjesta. „Možda će biti potrebno da po neki od klubova ustanove klasifikacije, koje nisu sadržane u nacrtu ili da takve klasifikacije, kombinira u svrhu da se postigne taj prosjek. Klasifikacije su ustanovljene na bazi potpunog i nezavisnog poslovnog ili profesijalnog služenja, koje se daje javnosti. Svaka klasifikacija navedena u klupskom „rosteru“ treba da jasno i zbijeno pokaže Rotarima cijelog svijeta koji specifični posao ili profesiju služenja javnosti ta klasifikacija treba da popunjava. Ako se neka klasifikacija treba da popuni, najprije treba uzeti u obzir najreprezentativniji koncern ili preduzeće koje pruža javnosti služenje popunjeno tom klasifikacijom. Logično je da kvalificirani i reprezentativni upravitelj, koji ima odlučujuću riječ u definitivnom određivanju poslovnih smjerova toga koncerna, bude izabran da popuni tu klasifikaciju.” (str. 13 Pamphlet 17) Klasifikacije nijesu ustanovljene na bazi funkcija ili pozicija pojedinaca u firmi, koncernu, organizaciji ili instituciji, nego na bazi glavnog posla ili služenja takvih firmi, koncerna, organizacija ili institucija. Ako neki rotar posvećuje najviše svoje poslovne ili profesionalne aktivnosti u jednoj firmi, koncernu, organizaciji ili instituciji, njegova klasifikacija mora biti takova, da označi glavni posao ili služenje te firme, koncerna, organizacije ili institucije. Nazivi kao: „blagajnik”, „nakladnik” ili „profesor historije” nijesu klasifikacije. Klasifikacije popunjene ljudima takve pozicije jesu: „bankarstvo”, „izdavanje novina” i „Odgoj — Univerziteti” u saglasnosti sa služenjem, koje njihove organizacije pružaju javnosti” (str. 14 Pamphlet 17). „Najviše poteškoća se je pokazalo kod subdivizije priznatih klasifikacija u prosječnim gardovima. Ova se

poteškoća može mimoići, ako klub ima u vidu, da njegovo primarno nastojanje treba da bude, da uspostavi kontakt sa toliko nedvojbeno različitih poslova ili profesija, koliko je to moguće. Klub treba da nastoji da dodje u novo polje rada svaki puta kada izabere novog člana". (str. 14 Pamphlet 17) Kod osoba koje istovremeno vrše više zvanja uzeće se kao baza za njihovu klasifikaciju ono zvanje, kojemu posvećuju 60% svoga efektivnog rada. Klasifikacije se dijele u glavne i sporedne (major and minor), Preporuča se da klubovi ne izaberu više od 10% svoga članstva iz jedne glavne klasifikacije.

2. Članstvo. — Članstva u Rotary imade kako Vam je poznato četiri vrsti i to:

a) aktivni član; b) dodatni aktivni član; c) začasni član i d) član predjašnjeg služenja (past service member). Aktivni i dodatni aktivni član imaju ista prava i dužnosti. Dodatnom aktivnom članu istupom člana, kojemu je on dodatno izabran, prestaje takodjer članstvo. Radi kontinuiteta i pomladjivanja klubova preporuča se izbor ovakvih članova. (Amerika) Začasnim članom može biti svaka odrasla muška osoba, koja je zaslužna za promicanje ideala rotarskih. Začasní član ne plaća nikakve

U šetnji kroz Zagreb: g-đa Gračanin, iz Novog Sada, sa dr. Nedkovom, predsjednikom R. K. Sofija i bratom Bojadijevom R. K. Sofija

Sight-seeing in Zagreb: Mrs Gračanin from Novi Sad, accompanied by Dr. Nedkoff President of R. C. Sofia and Rotarian Bojadijev of R. C. Sofia

članarine ili pristojbe, nema pravo glasa, a ne može biti izabran časnikom u klubu. Inače uživa sva prava u klubu. Izbor začasnih članova mora se potvrditi svake godine 1 jula. Članovi ranijeg ili predjašnjeg služenja (past service members) mogu biti izabrani oni raniji aktivni članovi, koji su se povukli iz posla, ako su ranije bili najmanje 5 godina aktivni članovi. Ovakvim članovima mogu biti izabrani Rotari, koji ispunjavaju gornje uslove odmah poslije njihovog povlačenja iz posla ili kasnije. Ne mogu biti izabrani oni Rotari, koji su prestali biti aktivnim članovima prije, nego li su se povukli iz posla. Ovakvi članovi moraju platiti upisninu, ako budu izabrani u klubu, u kojem nijesu bili ranije aktivni članovi. Inače ovakvi članovi imaju prava i dužnosti, kao aktivni članovi s tom razlikom što nemaju klasifikacije. Kod izbora članova ne zahtjeva se da oni moraju biti državljani zemlje u kojoj su izabrani, ali se mora paziti na to da žive stalno u mjestu u kojem su izabrani. Članstvo se ne može prenijeti na drugoga, a niko ne može biti članom u dva kluba. Prije nego li novi član potpiše molbu za prijem treba mu rastumačiti njegove dužnosti i njegova prava. Treba mu reći :

da će u svom klubu biti priznat kao predstavnik svoje struke ili vrsti posla ili

profesije, da je jedan od ciljeva Rotarstva podsticanje i njegovanje visokih ideala u poslovnom i profesionalnom životu, da mu motto „service above self” nameće dužnost da se aktivno bavi javnim poslovima, da će ga dočekati topao stisak ruke pravog drugarstva sa strane članova kluba, i da se od njega očekuje da uzvratiti u istom duhu, da je njegovo prisustvovanje nedeljnim sastancima potrebno, da njegovo odsustvo nije „Fair” prema klubu, koji ga je izabrao kao predstavnika stanovitog posla ili profesije, da će se održavati medjugradski sastanci i jedna godišnja distriktna konferencija i jedna godišnja internacionalna konvencija za koje će biti pozivan da ih posjeti da i ako Rotary nije klub bogatih ljudi ipak se od njega očekuje, da će stanovite finansijske obaveze izvršivati bez zatezanja, da njegovo ponašanje kao poslovnog čovjeka i kao člana društva treba da je bezprikorno kako bi bio dobro vidjen član Rotary kluba (str. 25—28 Pamphlet 17) Na kraju da spomenem neke izmjene koje su predložene na prihvatanje konvenciji u Detroitu. Predlaže se, da u buduće svaki član koji je bio aktivnim članom deset godina u svome klubu ili dvadeset godina u raznim klubovima, može biti izabran za senior člana bilo u kojem klubu ili bilo kada iza toga perioda, ako se povuče iz posla. Dakle umjesto „Past service” člana predlažu se *senior* članovi.

3. *Potreba prisustvovanja klupskim sastancima.* — Prva dužnost dobrog Rotara je tačno prisustvovanje nedeljnim sastancima ne samo radi procenta frekvencije, nego jer je to dužnost prema struci, koju zastupa, prema drugovima u klubu, koje treba da izvještava o svojoj struci i jer je to prvi uslov valjanog i dobrog služenja, koje je jedan od ciljeva Rotarstva. Ne prisustvovanje pojedinih članova kviri i frekvenciju klubova, a koji klub ne iskaže 60% frekvenciju u polugodištu bez opravdanih i dobrih razloga, prestaje biti članom R. I. To isto važi i za pojedine članove, koji ako nemaju 60% frekvencije bez opravdanih razloga, prestaju biti članovima kluba. Samo onaj ko tačno prisustvuje svim sastancima svoga kluba može da prati i pomaže rad kluba. Ne mislim se potanje zadržavati na tehničkoj strani t. j. evidenciji frekvencije i kako se ista broji, jer je to poznato, ali želim naglasiti, da je prisustvovanje sastancima stranih klubova isto tako važno, kao i prisustvovanje sastancima svoga vlastitog kluba, jer je svaka nova i dobra informacija svome klubu važan faktor za rad kluba, a svako novo poznanstvo nova prigoda za služenje i bolje razumijevanje medju ljudima. Medju ostalim prijedlozima ovogodišnjoj konvenciji nalazim i prijedlog R. C. Amsterdam, da se u buduće računa frekvencija onim članovima, koji su bolesni, što držim da je opravdano.

4. *Odbor za služenje u klubu.* — Od četiri komponentnih odbora, koji sačinjavaju odbor za ciljeve i zadatke, najvažniji za život i rad jednoga kluba jest odbor za služenje u klubu.

Odbor za služenje u klubu dijeli se u slijedeće pododbore:

a) za klasifikaciju; b) za prijem; c) za program; d) za drugarstvo i e) za obavještenje javnosti. U manjim klubovima mogu ovi odbori, da se svedu na jedan ili dva odbora t. j. za klasifikaciju i prijem i odbor za program, drugarstvo i obavještenje javnosti.

Dužnosti odbora za klasifikaciju jesu:

da sastavi pregled svih klasifikacija u zajednici, da sastavi iz tog pregleda „roster” popunjenih i nepopunjenih klasifikacija, služeći se nacrtom klasifikacija (Outline of classifications) kao vodičem, da predoči članovima važnost predlaganja imena za nepopunjene klasifikacije, da pregleda gdje je to potrebno, postojeće klasifikacije predstavljene u klubu i da se savjetuje sa upravnim odborom po svim pitanjima klasifikacija (Pamphlet 17 str. 2)

Dužnosti odbora za prijem jesu:

da pretrese sve prijedloge za članstvo sa lične strane i da temeljito ispita karakter, poslovni, socijalni položaj te položaj u zajednici svih osoba predloženih za prijem i da izvjesti o svojoj odluci po svim molbama Upravni Odbor.

Dužnosti pododбора za program jesu:

da pripravi i udesi programe za redovite i specijalne sastanke kluba tako izrađene i izjednačene, kako bi plan odbora za ciljeve i zadatke došao do efekta, da izvršava plan programa i da vodi neposredni nadzor nad aktuelnim prikazivanjem programa. Ovaj odbor treba da pazi, da svaki Rotar, odnosno svaki odbor kluba, koji je odgovoran za bilo koji program, da bude sa programom gotov do određenog mu datuma. Ovaj odbor treba takodjer da se pobrine za takovu zabavu, koja će program za taj dan učiniti interesantnim i ujednačenim.

Dužnost odbora za drugarstvo jest:

da unapredjuje upoznavanje i prijateljstvo izmedju članova i da taj posao vrši slijedeći opće ciljeve kluba kako bude određeno od predsjednika ili upravnog odbora. Ovaj odbor treba da razvija poznanstvo izmedju svih članova u klubu, da pozdravlja goste rotare i da pazi da budu upoznati sa članovima kluba, da pazi na sjedanje vlastitih članova, kako bi se unapregjivalo opće prijateljstvo, da pazi da članovi kluba nose svoje značke i da upriličava radi razvijanja drugarstva specijalne sastanke.

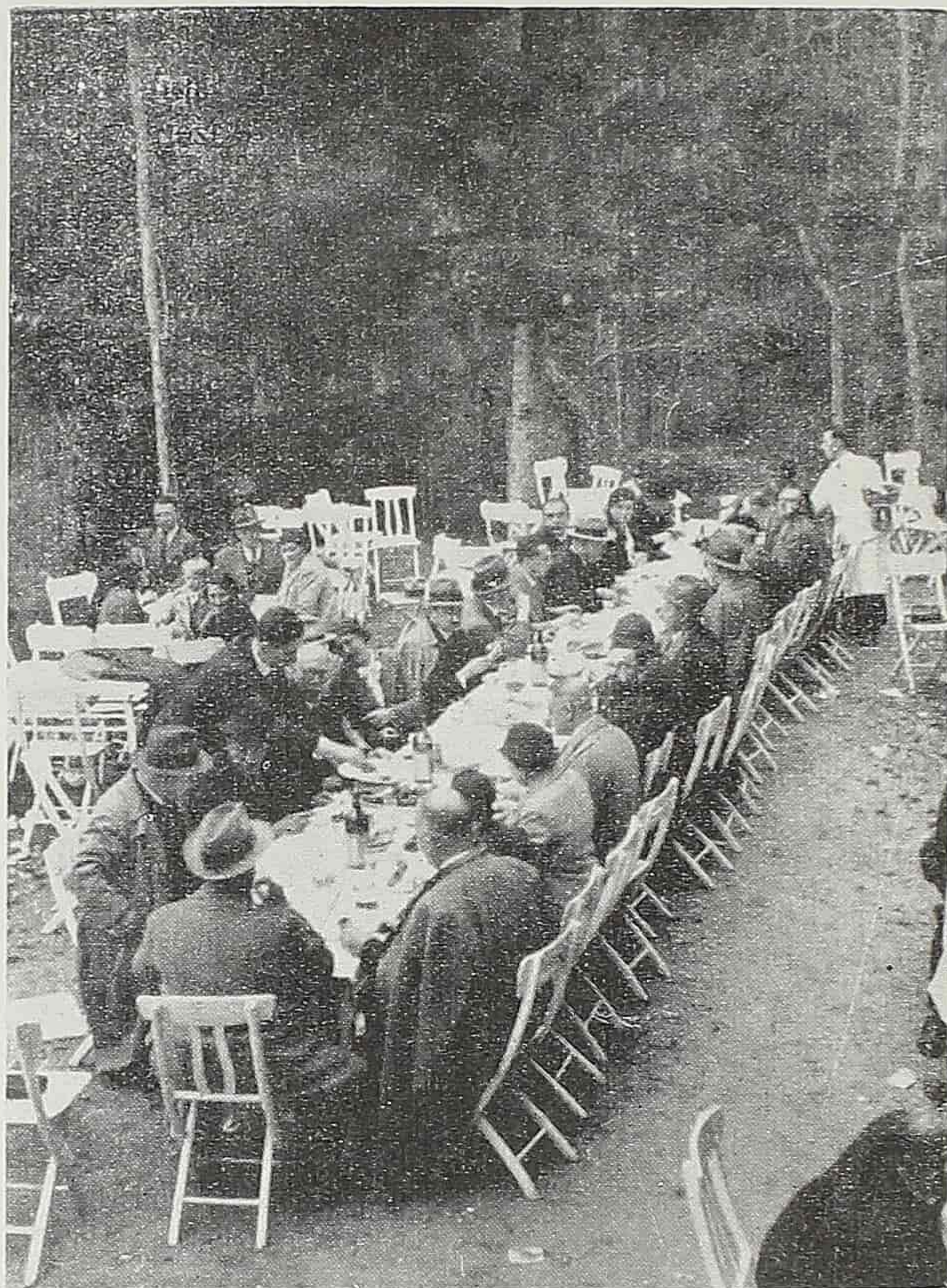
Dužnost Odbora za informiranje javnosti je:

da nastoji da javnost bude tačno informirana koliko općenito o Rotary International toliko i posebno u pogledu lokalnog kluba. Nema apsolutno nikakve tajne kod Rotary International. Naprotiv, rotarski zadaci, i ciljevi se najbolje postizavaju što većim širenjem ideala i djelatnosti Rotary International i svakog komponentnog kluba prema tome ovaj odbor treba da „pronadje i provede planove da bi se postiglo bolje razumijevanje Rotarskog pokreta u javnosti općenito, i da pronadje i provede planove, koji će ići za tim, da osiguraju tačan publicitet za Rotarstvo uopće i za klub ponaosob.”

Његово је предавање топло поздрављено од свих присутних. Поводом овог предавања говорили су: ротар Гаја Грачанин (Нови Сад), Драган Томљеновић (Загреб), Адолф Минх (Београд), Ранислав Аврамовић (Београд), Павле Остовић (Загреб), Александар Штајнер (Вуковар), Виктор Ружић (Сушак), Хенрик Саботи (Марибор), Фран Шкоф (Марибор), др. Јулије Кајзер (Осијек), Стеван Ђирић (Нови Сад) и на крају је дао још неколико потребних обавештења брат гувернер Стојадиновић, па се после ове врло корисне дискусије прешло на наредну тачку дневног реда т. ј. на предавање ротара Будислава Стипановића, претседника Р. К. Сплит о теми: „СЛУЖЕЊЕ У ЗВАЊУ”.

Reč brata Stipanovića: O služenju u zvanju

„Rado sam se odazvao pozivu brata Guvernera da na ovom važnom sastanku svratim Vašu bratsku pozornost na problem služenja u zvanju. Rotarski se pokret — kroz 30 godina svog života — nije u nijednoj grani svoje ideologije i praktične afirmacije svoje delatnosti toliko produbljivao koliko se je produbljivao u pitanje *služenja u zvanju*. I na kongresima Rotary International i na raznim regionalnim rotarskim sastancima i konferencijama — a da ne spominjem i komponentne odbore pojedinih klubova — ovaj je problem bio iznošen, tumačen i prikazivan i sa svoje čisto ideo-

Jedan momenat sa izleta na Sljeme, blizu Zagreba

During the excursion to Sljeme, near Zagreb

loške a po tom i sa svoje tehničko afirmativne strane. I mi kao Jugoslovenski rotari nismo propustili da problem Služenja u Zvanju obuhvatimo obzirom na posebne prilike našeg distrikta i da se u nj produbimo. Na našim prvim distriktnim konferencijama ovo je pitanje bilo izneseno preko pojedinih referenata dok su pak u međuvremenu — između jedne i druge distriktno konferencije — komponentni odbori naših rotarskih klubova — neki s većim a neki s manjim uspehom — nastojali da po ovoj grani rotarske delatnosti dodju do konkretnih uspeha. Ma koliko se mi u ovaj problem produbljavali, ma koliko ga sa teorijske i sa realne strane nastojali obuhvatiti opet pitanje služenja u zvanju ostaje danas za nas — a ostaće i za buduće rotarske generacije — jedno neiscrpno vrelo raznolikih mogućnosti za afirmaciju rotarskih ideala. Razne klimatske, geografske, kulturne, ekonomske i konačno i razne verske prilike pod kojima ljudi naše planete žive prouzrokovale su veliku raznolikost života a po tom mišljenja i pogleda među njima. Možemo li pretpostaviti da je kod ovolike i ovako velike raznolikosti ljudskih zanimanja i mišljenja moguće pojam Služenja u zvanju obuhvatiti u jednoj definiciji ili u jednoj rezoluciji ma kako ona temeljita bila. Pojam služenja u zvanju ostaje i ostaće jedan neiscrpan i bogati rudnik iz kog će ljudi dobre volje moći neprestano crpiti novih puteva i naći novih mogućnosti za svoje rotarsko delovanje u korist bližnjega. Pa ipak rotarstvo u pogledu problema služenja u zvanju nije ostalo na samo teorijskim rasmatranjima. Posle dugih diskusija i praktičnih poučavanja došlo se je do plana i ustanovilo se je principe po kojima bi se

pojam služenja u zvanju imao u praksi primenjivati. Na prvom sastanku predsednika i tajnika našeg distrikta održanom u Zagrebu 13. i 14. avgusta 1932. naš uvaženi brat Edo Marković detaljno je izneo plan sugerisan od strane Rotary International i označio puteve kojima bi se praktički imao primenjivati pojam služenja u zvanju.

Ove sugestije obuhvaćaju:

I). poslodavce i nameštenike, kupce i prodavce, producente i konsumente. Obuhvaćaju svaku od spomenutih grupa napose a zatim i njihov medjusobni odnos i označuju puteve po kojima bi pretstavnici gornjih grupa primenjujući praktični rotarski ideal služenja u zvanju imali poslužiti usavršavanju društva u etičkom i socijalnom pogledu.

II). slobodne profesije, karitativne i socijalne akcije i medjunarodno služenje.

Plan i putevi iznešeni u ovim sugestijama proistekli su iz života Amerike i odgovaraju prilikama anglosaksonske grupe. Ako pomno pratite izveštaje rotarske štampe publikovane od strane Rotary International moći ćete uočiti i velike uspehe koje je služenje u zvanju postiglo u prvom redu u kolevci rotarstva, dakle u Americi, a po tom u drugim anglosaksonskim zemljama. Amerika se je pred dve godine iznenada iz najvišeg bogatstva i napredka bila našla pred rubom opšteg ekonomskog i društvenog sloma. Nervni napor, koji je prošle godine ona izdržala, dnevna borba — puna samoodricanja i samozataje — kroz koju je ona s dana u dan prolazila i konačno savladanje krize u najtežem momentu bilo je omogućeno instinktom anglosaksonske rase, koja je prožeta socijalnim smislom i osećanjem zajednice. U ovoj borbi, koju je Amerika izdržala, ideali rotarstva a naročito ideali služenja u zvanju afirmisali su se najjače i u praksi. Za ovih teških dana rotarstvo je u Americi časno ispunilo svoju zadaću. Osećaj zajedničke povezanosti poslodavca i radnika, industrijalca i seljaka obuhvaćen u idealima rotarskog služenja u zvanju praktično se dakle najjače afirmisao i afirmiše kod Anglosaksonaca, jer pogodjuje njihovoj psihi onako kako je u sugestijama Rotary International redigovano. Mi jugoslovenski rotari živimo pod drugim prilikama nego li naša braća rotari u Americi. Ideali služenja u zvanju mogu i našoj zajednici dati velikih plodova ako ih budemo u život priveli prema prilikama koje su svojstvene našem distriktu. Ispitati na koji se način može medju nama princip služenja u zvanju najbolje u praksi afirmisati, a kao posledicu ovog ispitivanja dati konkretni plan i sugestije to nam ostaje jedna otvorena dužnost, koju imamo izvršiti. Naša je Jugoslavija u privrednom i socijalnom pogledu jedan povezani mozaik. Način života je raznolik i bujan, jer uz pretežno agrarnu produkciju imamo i gradjanske, trgovačke i industrijske delatnosti. U socijalnom pogledu nedostaje nam potrebna medjusobna povezanost i osećaj zajednice. Koliki nas još rad čeka, koliko još moramo složno pregnuti da ojačamo socijalni smisao pojedinih grana našeg zanimanja i rada? Ako za anglosaksonske rotare služenje u zvanju pretstavlja najvažniji deo njihove rotarske delatnosti onda je nama jugoslovenskim rotarima služenje u zvanju samo mnogo važnije. Ja ću ovde, pokušati da iznesem glavne crte plana kako bismo problem služenja u zvanju mogli praktički obuhvatiti prema prilikama našeg distrikta:

- 1). Treba u prvom redu voditi računa da u našim klubovima budu dobro zastupana ona zanimanja, kojima se pretežno naš svet bavi. Klasifikacije, koje su po svojoj prirodi posla redje, ne mogu nikad u službi u zvanju dati onoliko rezultata koliko mogu klasifikacije, koje pretstavljaju pretežnu delatnost jednog kraja. Mi smo pretežno agrarna zemlja a agrarna delatnost je kod nas rotara slabo zastupljena. *Prema tome naše prvo nastojanje ima biti: prilagoditi članstvo pretežnom zanimanju naših krajeva.*

- 2). Preko našeg „Jugoslovenskog Rotara” posebnom rubrikom omogućiti održanje povezanosti istih klasifikacija pojedinih klubova. To se već u nekim drugim distriktima radi a doprinelo bi mnogo razvitku služenja u zvanju i kod nas, kad bi brat rotar-fabrikant cipela iz Ljubljane — mogao slijediti u našoj štampi rad služenja u zvanju svoga brata — fabrikanta cipela — iz Beograda. *Posle prilagodjavanja članstva pretežnom zanimanju naših krajeva kao druga etapa došla bi povezanost istih klasifikacija kod pojedinih klubova.*
- 3). Kao treća i zadnja tačka pojačane delatnosti jugoslovenskih rotara oko služenja u zvanju ima biti veća povezana aktivnost pojedinih komponentnih odbora za služenje u zvanju. U tu svrhu preporučujem da ured guvernera dađe kroz ovu godinu izraditi posebnu brošuru o služenju u zvanju, koja bi obuhvatila sugestije plana Rotary International-a.

Пошто је референт ротар Стипановић топло поздрављен од присутних одржао је своје предавање Васа Исаиловић, претседник Р. К. Панчево о теми: „СЛУЖЕЊЕ ЗАЈЕДНИЦИ.”

Реч браћа Исаиловића: „О служењу заједници“

„Трећи ротарски циљ тражи од сваког ротара примену идеала служења у његовом личном, пословном и социјалном животу. Што је већи број људи у једној средини који су спремни примењивати идеал служења у социјалном животу, то је јача компактност и целина те средине. Таква целина стиче све услове за напредовање и процват. Под животом у заједници разумева се живот и рад сваког појединца у његовој непосредној околици, у граду или селу, у срезу, бановини, за државу и народ, у кратко његов јавни живот. Ротари нарочито истиче да идеал служења треба да буде исто толико темељ јавнога живота, колико и живота у клубу. Често се држи да су многи ротари активни у јавном животу само ради својих водећих положаја које заузимају у друштву, а претпоставља се да остали нису толико активни било што им недостаје воља, било што не налазе прилике или могућности за служење заједници. А, међутим, жетве је много, а посленика мало. Једном од многих чланских дужности треба сматрати да се ротар мора интересовати за напредак и добро своје уже заједнице, за начин како се њоме управља, као и за све грађанске, државне и националне установе, које воде бригу о различитом служењу заједници.

Има много начина којима се у Ротари клубу буди, и којима ваља будити интересовање за јавне послове. Овамо спадају **предавања** о разним актуелним питањима, о деловању оних лица која су на један или други начин ангажована служењем заједници, затим **посете јавним радовима** и установама, активно суделовање у јавним предузећима и добровољно служење у случајевима нужде, елементарних катастрофа. Ротари клубови се истичу лепим доказима својих чланова који доказују пре свега да они претстављају скуп људи заузетих за интерес и добро заједнице. С времена на време треба упозоравати чланове клуба на примере таквих врста служења, која су потекла из њихове средине. Пример је најбоље васпитно сретство. Деловања рот. клубова развијала су се колективно и прошла су од почетка покрета различите, све напредније, стадије. Многи примери сведоче како су Ротари клубови пронашли коју нарочиту потребу заједнице и како су предузели потребне кораке да је задовоље. Тако организовани напори често су опет збили редове и подигли дух и одушевљење у клубу, у којем су друга сретства остајала безуспешна.

У многим заједницама избијала су, сасвим природно, ова или она питања на прво место: Решавање проблема збрињавања незапослених, прехрана сиромашне школске деце преко зиме, сузбијање просјачења и друго, јер су била хитније природе и нису трпила одлагања, у другим заједницама пао је избор на акције у другом правцу. Све према приликама и потребама места и времена. Приказ, па ма и делимичан, ротарског служења заједници могао би испунити једно предавање од много више времена трајања, него је то нама на расположењу. Да би се један ротари клуб сачувао од опасности да га захвати пролазно одушевљење и да га скрене на служење правцима, која спадају на друштво као целину, или на друге установе које већ постоје, утврђена су извесна начела, из којих истичемо нарочито ово:

Ротар Мутапов из Р. К. Софије
R. Mutapoff of R. C. Sofia

Због ограниченог броја чланова примиће се Ротари клуб служења заједници, која се не могу постићи без активне сарадње и потпоре свега грађанства само тамо и у случају, где и када не постоји подесна грађанска или друга организација, која би била у положају да говори и ради за целину. Где постоји какво привремено удружење које се стара о привредним приликама свога краја, нека Ротари клуб препусти њему да ради и не преузима његове функције, али ротари као појединци, упућени и извежбани у принципу служења, треба да буду чланови тих удружења и да у њима активно суделују и сарађују. Они треба као грађани и чланови своје уже заједнице да се са осталим добрим грађанима интересују за свако предузеће које служи заједници и да му допринесу, колико им то снага дозвољава, свој део материјално у новцу и служењем.

Уопште нека се Ротари клуб не прихваћа ни једног пројекта и ни једног посла, колико год био вредан пажње, ако клуб није спреман и вољан да преузме читаву или делимичну одговорност за извршење онога што је предузео.

При избору своје активности нека ротари клуб не тражи ни публицитета ни било каквог признања за себе (ни части ни славе!) него само прилику да служи.

Ротари клуб нека избегава јалово дуплицирање снага и нека се уопште не прихваћа неке акције коју већ добро води која друга установа.

Ротари клуб нека у првом реду, при своме деловању, сарађује са установама које већ постоје. Али где је то потребно може створити и нове установе, у колико нису довољне које већ постоје, да постигну постављени циљ. Боље је да Ротари клуб поправи установу која већ постоји него да ствара нову и дуплицира рад.

У свима својим акцијама ради Ротари клуб најбоље и са највише успеха као пропагатор. Ротари клуб проналази потребу, али тамо где читава заједница треба да преузме одговорност — не тражи јој сам лека него настоји да и друге увери о потреби лека и да пробуди савест заједнице о њезиној одговорности, па да одговорност не сноси Ротари клуб сам, него цела заједница, које се и тиче. Иници-

рајући и водећи рад Ротари клуб треба да настоји да осигура себи сарадњу свих осталих организација, које би биле дужне да буду интересиране и да настоји да им исказује увек потпуно признање па баш ако би тиме и умањио признање, које би оправдано њему самоме припадало.

Акције које ангажују појединачне снаге свих ротара уопште су више у складу са духом ротарства него оне, које траже укупну акцију читавог клуба, јер акције Р. К. при служењу заједници треба сматрати као лабораторијске експерименте одређене да вежбају чланове Р. К. у служењу.

У потпуном складу са сугестијама изложеним у овим мислима Р. К. треба охрабрити да објективно проучава локалне прилике помоћу свога одбора за служење заједници. А чим се, и где се пронађе реална потреба да се незаинтересовано потакне рад, или да се сарађује са већ постојећим установама, Р. К. је позван да се прими колективне акције."

После свршеног предавања ротар Васа Исаиловић допунио је своје излагање са неколико врло интересантних примера из праксе његовог клуба. Брат Исаиловић био је топло поздрављен, па је онда одржао свој реферат ротар Манфред Вахслер, претседник одбора за међународно служење Р. К. Вуковар, о питању „МЕЂУНАРОДНО СЛУЖЕЊЕ."

Reč brata Vachslera: „О међународном служењу“

„По одредби и упуту нашега уваженога брата Гувернера, припала ми је особито важна част, да смijем пред овим ванредно одличним састанком најбољих претставника свих клубова нашега дистrikта говорити о међународном служењу. Кратких десет минута су ми само дозвољени за ову огромну тему, која је баš сада за наше садашње доба од највећег значаја, али ćу бити тако слободан са Вашом претходном доброћудном дозволом продужити трајање на 15 минута, дакле узети ćу Вам још 5 минута Вашег skupocenог времена, па ćу настојати да ову врло опсежну и интересантну тему стрпам у uski оквир овог врло кратког времена. Pamflet 3 D. који даје упуте за међународно служење у клубовима дефинира 6 тачку Ротарства овако:

„*To encourage and foster the advancement of understanding good will and international peace, through a world fellowship of business and professional men united in the ideal of service.*” Šто значи у преводу: „Охрабрити и потпомогати напредак међународног разумјевања, добре волје и међународног мира, путем свetskог побратимства људи привредне струке, који су везани идеалом међусобног служења.” Овом дефиницијом је циљ 6 тачке Ротарства јасно и прецизно образложен. Огромне задатке чекају и имају се на том пољу вршити, и баš је Ротарство особито за једну мисију која је на једноћ наметнута читавом свету. Нападаје који се на жалост још и данас врло често чују са свих, дапаће, и најмјеродавнијих страна и кругова о нарави и опасности ротарског покрета за национализам, морамо најенергијније отклонити, јер баš тај памфлет вели на једном мјесту врло значајно:

„*The internationalism for which Rotary stands neither discourages nor opposes a sane nationalism or a proper pride in the land to which individual Rotarian belongs. — On the contrary Rotary seeks to make good citizens for it beleives that no man who taks an intelligent pride in his own country, can properly respekt an other country. Far from attempting to abbolish national boundaries it beleives, that it is possible, to develop, world understanding, and international mindedness in the individual without loss of national interest or loyalty.*”

U prevodu:

„Medjunarodnost za koju se Rotarstvo bori, ne sprečava niti se ne protivi zdravom nacionalizmu ili čestitom ponosu za državu kojoj pojedini rotar pripada. Baš nasuprot, Rotarstvo nastoji da odgaja dobre građane, te je toga načela, da čovjek, koji ne posjeduje inteligentan i razborit ponos za svoju vlastitu državu, ne može ni da pošteno cijeni drugu koju državu. — Daleko udaljeno, od nastojanja, i pokušaja da državne granice uništi, Rotarstvo vjeruje, da je posve moguće, razvitak svjetskog razumjevanja i medjunarodnog mišljenja kod pojedinaca, bez i najmanjeg gubitka nacionalnog interesa i lojalnosti”. — Ovom prilikom pošto će naš ovogodišnji distriktni kongres biti počašćen prisutnošću pretsjednika sveukupnog Rotarstva, upotrebio sam djelomično i engleski jezik, kao kompliment našem bratu prezidentu Nelsonu. Kako sam već spomenuo, Rotarstvo posjeduje sve sposobnosti i attribute, da vrši ovu veliku i važnu medjunarodnu zadaću za dobrobit i korist čitavoga čovječanstva. Kako možemo dakle u našim Klubovima pristupiti ovoj zadaći? U glavnome imademo dva načina za unapredjivanje 6 tačke i to

Prvo: Odgajanje samih članova Rotara; drugo: Odgajanje publike. Tijelo koje ima da vrši ovu zadaću Rotarstva je odbor za medjunarodno služenje u svakom Klubu. Članovi toga odbora neka budu Rotari, koji su interesirani za medjunarodne događaje i čiji ukus, studije i opće djelovanje daje im osjećaj za svjetsko pobratimstvo, prema tome većim djelom novinari, publicisti, pedagozi, profesori i trgovci koji se bave izvozom i uvozom. Rotari koji često putuju, ili imaju osobite veze sa udaljenim državama su vrlo često veoma vredni članovi toga odbora. Metode za ostvaranja programa internacionalnog služenja jesu:

- 1) Razne exhibicije u samoj klubskoj prostoriji kao zastave i svetske mape.
- 2) Publikacije putem kluba o medjunarodnim događajima i publikacija raznih magazina, pamfleta i knjiga koje se bave sa svetskim događajima.
- 3) Putem dopisivanja i to dopisivanje pojedinih klubova sa inostranim klubovima i privatno dopisivanje pojedinih Rotara sa članovima inostranih klubova.
- 4) Posjećivanjem rotarskih konferencija i konvencija namjerene produbljivanju pobratimstva sa drugim nacijama.
- 5) Putovanjem i to ohrabrenjem pojedinih članova koji putuju u strane države, da putem opisa i riječi šire u tamošnjim klubovima poznavanje vlastite države.
- 6) Studijom drugih zemalja, rasa, državnih i socijalnih uredaba tih država i t. d. te topoglednim predavanjima u klubu.
- 7) Drugim raznim programima.

Napokon kao druga važna tačka odgoj same publike i to:

- 1) Odgojom mladeži u školi i unapredjivanje raznih sastanaka mladeži, kao izmena studenata medju pojedinim državama i Jamborees Scout Boys.
- 2) Putem publicistike i radia.
- 3) Putem kooperacije sa drugim humanitarnim i kulturno-socijalnim društvima.

Svakako današnji svet ne posjeduje više uzvišenu misiju zajedničkoga tijela čitavoga čovječanstva kako je to kroz sva vremena lebdilo pred očima najvećih filozofa i mislioca ovoga svijeta, jer danas svaki dio ovoga tijela misli i radi samo za sebe. Mjesto da se traže nova sretstva za podizanje današnje sveopće civilizacije i kulture, narodi povlače se natrag u neplodnu stegnutost njihove vlastite domaje kao u neku hermetičnu školjku. Ne kao da ti narodnosti nisu bili za vreme savetovani po najboljim privrednicima sveta, već i nekoji izuzetno retki državnici izjavili su otvoreno, da ovaj put može samo privesti potpunom slomu i propasti. Svet boluje već dugi niz godina, i ovo teško i nesnošljivo stanje, neće se prije popraviti, dok civilizirani narodi,

neće položiti veću važnost na međunarodnu dobrobit i internacionalno saradjivanje. Najbolji mislioci civiliziranog sveta potpuno su složni danas u načelu i to danas više nego ikada prije, da je čitavi svet jedna jedina nedjeliva jedinica da ovaj način prikazivanja i uvrštenja filozofa, nema posla sa pjesničkom maštom još manje se smije postupati sa istom kao sa apstraktnim snom, nego je to realna stvarnost i realna istina, koja se bez najozbiljnijeg ugroženja čitavog ljudskog društva ne može i ne smije mimoći. Što danas vidimo, to su u sebe uvučeni i zatvoreni narodi, koji se povlače natrag kao u njihov vlastiti liješ, i na taj način privredno, umno i moralno propadaju. Neka mi bude dozvoljeno da ovdje citiram jednu muževno otvorenu i istinitu riječ jednog moguće danas najvećeg mislioca Anglo-Sakske rase, koji je u nedavnoj prošlosti ovo rekao: „*Ne smijemo se držati u zabludi i sanjariti kao da bi mi mogli stvoriti zlatno doba privrede u današnjem vremenu pustoga kamenog doba privrednog mišljenja i privrednog stvaranja.*” Mi Rotari čujemo dihanje i osjećamo pulsiranje današnjeg svijeta. Bolesna privreda znači ujedno i najozbiljnije oboljenje čitavoga svijeta uopće i ja pitam: tko bi bio pozvaniji da saradjuje na ozdravljenju svjetske privrede nego baš naš pokret, pokret koji po čitavoj svojoj strukturi i po našoj čitavoj izgradnji pretstavlja gornji sloj svih privrednih formacija čitavoga svijeta. Na taj način možemo podzidati podloge i naše vlastite nacionalne privrede, i naš ovakav rad može biti u budućnosti od vanredno velikog značaja i vrijednosti i za našu vlastitu nacionalnu privredu. Politički smo mi Rotari previše desinteresirani, to mi prepuštamo aktivnim znancima političarima, ali privreda, iz koje smo nikli i u kojoj smo odrasli, je naše najvlastitije područje djelovanja i tu posjedujemo jedno baštinjeno i neosporivo pravo na riječ i saradnju. Ako si braća preko svih granica i oceana pružaju ruku u iskrenom pobratimštvu, onda to još ne znači uništavanje tih granica, jer internacionalizam u svojoj najekstremnijoj formi jeste i ostati će utopija. Braćo, ovo nije apel na Vas, jer sigurno svaki od naših klubova saradjuje sa svim i najboljim svojim silama na ovoj našoj međunarodnoj zadaći, ja sam samo sa mojim skromnim silama pokušao da Vas na već poznate upute ponovno upozorim.”

Пошто је предавање ротара Вахслера топло поздрављено аплаузом прешло се на реферат др. Душана Давидовића, Р. К. Сарајево, о теми: „Финансије Р. И. и финансије клуба“.

Реч браћа Давидовића: „О финансијама клуба“

„Брат гувернер г. др. Стојадиновић ставио ми је у дужност, да пред Вас данас изнесем укратко финансијске потребе т.ј. расходе, и према овима, приходе, које има сваки наш Ротари Клуб. Као у свакој другој добро вођеној заједници, тако и у сваком ротари клубу има да се води газдинство по узору доброг домаћина, тј. да се унапред створи извјестан финансијски план, а то ће рећи буџет примања и издавања у току једне године. На овај начин вођено газдинство у свакој нашој малој заједници не може да доведе ни до каквих изненађења у подмиривању редовитих потреба и оних ванредних које евентуално могу наступити. У издатцима налазе се на првом месту трошкови Секретаријата: набавка канцеларијског материјала; поштарина која је с обзиром на велику разгранатост наше заједнице по цијелом свијету прилично велика; хонорари око преписивања и умножавања записника, јер се ови обавезно достављају свим клубовима у земљи, а у иностранству оним клубовима с којима се из разних разлога стоји у ужем дописивању. Затим је потребно предвидјети извјесну суму за подмирење трошкова путовања на директне конференције. Затим долазе као обавезни издатци за Р. И. т. зв. per capita tax у висини од долара: 4.5 по сваком члану, као и претплата за лист The

Rotharian. Поменућа *per capita tax* плаћа се у два obroка $\frac{1}{2}$ и $\frac{1}{2}$ сваке године према броју чланова клуба. Код овога треба истакнути, да клубови који су примљени у Р. И. у времену од 16 маја до 15 новембра не плаћају ове таксе прије $\frac{1}{2}$ слиједеће године, а они клубови који су примљени у времену од 16 новембра до 15 маја плаћају ову таксу тек идућег 1 јула. Савјет Р. И. може клубовима, који нису организовани у дистрикте и којима Р. И. не може да чини са своје стране услуге као оним организованим, да врати, према свом нахођењу, ову *per capita tax*. Претплата на *The Rotharian* је обавезна за све чланове клубова у Сједињеним америчким државама и она износи долара: 1.50 годишње односно долара: 2.— годишње према висини поштарине. Ово би било о расходима, а сада да прегледамо на приходе. Приходи сваког клуба састоје се:

1) од уписнине коју плаћа сваки члан приликом свог пријема, а која износи обично од Дин. 100.— до Дин. 300.— једанпут за свагда.

2) Редовна чланарина износи обично Дин. 300.— год. и плаћа се семестрално сваког 1/1 и 1/VII у години. Висина чланарине одмјерава се према потребама сваког клуба, тј. да клуб може одговарати свим захтјевима који се на њега могу ставити. У неким се клубовима уводи пракса, да се ова чланарина плаћа заједно са *r. c. tax-ом* и претплатом на „Југословенски Ротар”. Такав је случај код нас у Сарајеву и плаћа се по Дин. 40.— мјесечно. У неким другим клубовима ово се комбинира и са обавезним вечерама на недељним састанцима, без обзира да ли је дотични члан био присутан састанку или не. Ово му се узима у обзир само ако је присуствовао састанку једног другог клуба. Осим тога постоји обичај код свих клубова да се након одржаног сваког састанка купе добровољни прилози, чија висина није одређена, и препуштено је сваком да спусти у торбу благајнику колико хоће. Ови прилози употребљавају се искључиво за помагање сиромашних.

Разумије се само по себи, да се у сваком клубу могу створити посебни фондови, из којих се подмирују потребе и посебне сврхе којима су они намијењени (на пр. фондови за путовања). Благајник води мало књиговодство клуба и књижи расходе и приходе према њиховим позицијама у буџету, а готовину клуба држи у неком новчаном заводу, кога му за то одреди Управни одбор. Новчане диспозиције морају бити потписане од претсједника и благајника клуба. Због наступјеле привредне депресије помало трпе и приходи у сваком клубу, а с тим у вези и доприноси чланова Р.И., па због тога и финансије Р.И. биљеже знатна подбацивања у својим приходима. Ова подбацивања износила су за вријеме од три године долара: 212.002.10. Р. И. са својим органима није приступила поред свега тога повећању „*per capita tax*”, него је знатном редукацијом издатака одржавала свој буџет у равнотежи.

Излагање др. Давидовића поздравили су топлим аплаузом, па су о питањима које је третирао референт још говорили ротари: др. Милан Стојадиновић, гувернер, Јерко Вичић (Шибеник), Дезидер Рот (Суботица), Гаја Грачанин (Нови Сад), др. Виктор Ружић (Сушак). После свега прешло се на следећу тачку дневног реда, о листу „Југословенски Ротар”. Гувернер др. Стојадиновић, уредник листа, изложио је финансијско стање, начин уређивања, улогу листа у ротарском покрету и сва друга питања у вези са тим. У дебати која се поводом овога развила, ротар Гаја Грачанин изнео је гледиште да редакција „Југословенског Ротара” остане и даље у Београду, а да се изабере нарочити уредник за лист. После краће дискусије о предлогу ротара Грачанина одлучено је, да се питање будућег уређивања листа остави да

уређује споразумно досадашњи гувернер и будући гувернер и да буде онако како њих двојица реше.

Најзад се прешло на последњу тачку дневног реда: „Контакт гувернера са клубовима”. Код ове тачке дневног реда гувернер др. Милан Стојадиновић говорио је:

1. О месечним писмима које гувернер упућује претседницима и секретарима клубова,

2. О извештајима о фреквенцији, које шаљу секретари клубова крајем сваког месеца гувернеру;

3. О званичним посетама гувернеровим клубовима; о циљу и задатку тих посета и о начину како се оне практично изводе.

После овога гувернер др. Стојадиновић закључио је дистриктну скупштину, поздрављајући све присутне, изјављујући веру да је ова скупштина била поучна, и да ће донети плодних и корисних резултата у нашем дистрикту. Захваљујући се на добром одзиву, гувернер је позвао све присутне на сутрашњу Дистриктну конференцију. Уз бурно клицање и поздраве брату гувернеру, дистриктна скупштина је закључена у 21.15 часова.

Иза овог заседања кренули смо на необавезан састанак у Градски подрум (**Grill-Room**), где је била припремљена вечера и где су већ чекали многи ротари домаћи и страни са својим госпођама. Та вечера била је управо нека врста увода у саму дистриктну конференцију, уз учешће 120 ротара и сестара. Она је протекла у најбољем расположењу, и била је већ поноћ одмакла, када се кренуло на починак.

Брат Драган Томљеновић, секретар Р. К. Загреб

Rotarian Dragan Tomljenović, secretary of R. C. Zagreb

Један који је мало говорио али много радио

Who has said little, but worked hard

П Р В И Д А Н Д И С Т Р И К Т Н Е К О Н Ф Е Р Е Н Ц И Ј Е

У суботу 14. априла почео је рад Дистриктне конференције.

Нешто иза 9 сати састали су се извршни одбор конференције и претседници осталих одбора, под претседништвом гувернера др. Милана Стојадиновића. Претседник др. Стојадиновић отворио је ову претконференцију, утврдио је дневни ред дистриктне конференције, а одмах иза тога закључено је, да се са конференције пошаље телеграм Њ. Вел. Краљу. Утврђено је, на који ће начин бити израчуната најбоља фреквенција онога клуба, којему ће се поделити трофеја за најбољу фреквенцију у времену од 1 марта 1933 до 28 фебруара 1934 године. Одмах после тога прешло се је на претконференцију делегата клубова под претседништвом гувернера, којој су присуствовали 18 делегата. После предаје пуномоћја и пошто се је утврдило, да су сви клубови правоваљано заступљени, расправљено је питање будућег гувернера. Др. Стојадиновић после кратке дебате изражава своје велико задовољство, да се и ове године, као и прошле, могао извршити избор кандидата за будућег гувернера не гласањем, већ је ротар Виљем Крејчи, паст-претседник Р. К. Љубљана, изабран акламацијом за будућег гувернера нашега дистрикта. После овога избора замољен је др. Виљем Крејчи, да буде присутан даљим делегатским расправљањима. Прелазећи на другу тачку дневнога реда поводом одређивања места наредне дистриктне конференције, др. Милан Стојадиновић изјављује, да до сада има три службена предлога и то Љубљану, Дубровник и царско Скопље. Након дебате усвојен је једногласно предлог да наредна дистриктна конференција буде у Љубљани. Расправљено је, затим питање санаторијума у Лезену. Делегати су се потпуно сагласили са гувернером, да се пружи морална помоћ санаторијуму, јер с обзиром на економску кризу није могуће пружити никакву финансијску помоћ. Гувернер др. Милан Стојадиновић, истиче да је приликом заседања саветодавног одбора у Будим-Пешти стављен предлог од стране талијанског делегата, да се међународна регионална конференција за Европу, Малу Азију и Африку одржи идуће године у Венецији. Те су конференције врло корисне због тога, што ми сиромашнији немамо могућности, да идемо у Америку на међународне конгресе Ротари Интернационале. Већ неколико година, (две године), нико није ишао од нас у Америку, а у Венецији моћи ћемо бити заступљени. Гувернер апелује, да се у довољном броју нађу југословенски ротари у Венецији, јер то место лежи за нас јако подесно. Та ће конференција бити у септембру 1935 године. Речено је, затим, да се предложи одбору за резолуције, да 77. дистрикт учествује са 2 тал. лире **per capita** за конференцију у Венецији. Говорило се је о учествовању и заступању клубова приликом наредне конференције Ротари Интернационале у Детроиту, којој ће ове године присуствовати и гувернер др. Милан Стојадиновић. Ротар др. Виљем Крејчи, који је међу тим стигао на седницу, био је дочекан са дуготрајним плеском и клицањем: „Живео ротар Виљем Крејчи, нови гувернер!“ Иза говора претседника Р.К. Загреб, ротара инж. Алауповића ради избора чланова за европски саветодавни одбор и одговора др. Милана Стојадиновића по том

предмету одлучено је, да гувернер не буде више у исто време и члан Е.С.О. већ да се бира посебно лице. Затим је говорио ротар др. Крејчи и кратко захваљујући на поверењу, које му је исказано. Али праву хвалу моћи ће рећи истом сутра, т.ј. 15. априла, када буде одржан избор гувернера, као што је то у програму предвиђено. Пре свршетка конференције делегата клубова устаје ротар инж. Алауповић и моли, да одамо наше највеће признање и част нашем драгом брату гувернеру др. М. Стојадиновићу, што је изабран у управни одбор Ротари интернационале. Присутни уз дугстрајни „живео“ и плесак попраћују ту изјаву, док ротар Алауповић наставља и вели, да ми сви знамо, да је то и за нас, за цели наш југословенски дистрикт веома велика част, да

Гувернер отвара конференцију — *The governor opens the Conference*

је др. Милан Стојадиновић изабран у тај одбор, и да је наш драги брат гувернер заслужио ту велику част својим искреним и преданим радом од 3 године, што ради на међународном пољу ротарске организације и што заступа у том погледу наш ротарски дистрикт! Гувернер др. Милан Стојадиновић захваљујући присутнима на овако искреним честиткама, изјављује, да то није заслуга његова, него да је то заслуга свих ротара југословенског дистрикта, јер је то такође доказ, колико се наши ротари цене и колико они вреде у иностранству, када су њега изабрали у централни одбор, за директора у централном офису у Чикагу. То је комплименат упућен свима нама!

СВЕЧАНИ САСТАНАК ДИСТРИКТНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ

14 IV 1934

Док је трајала претконференција делегата, клубова, почели су се скупљати у великој дворани Загребачке Берзе, на тргу Георга Вашингтона, учесници дистриктне конференције, ротари из свих крајева Југославије са својим дамама. Дворана Загребачке Берзе је била свечано искићена и пружала је врло лепи изглед. Велики део присутних посетио је, међутим, Етнографски музеј, под вођством загребачких ротара, Павла Остовића и Станка Ширце, где су се дивили скупоценим збиркама и лепотама те културне установе. Тачно у 11 сати и 16 минута отвара гувернер, др. Милан Стојадиновић, дистриктну конференцију са следећим речима:

„Поштована господо! Драге сестре ротарске! Драга браћо ротари! Веома сам почашћен, што је на мене пала та велика част и пријатна дужност, да као гувернер овог дистрикта отворим заседање наше II Дистриктне конференције, да је отворим овако под првим знацима пролетњег сунца, у присуству овако великог броја ротара из целе наше отаџбине и у присуству овако одличног броја ротара из иностранства. Дневни ред наше конференције, познат Вам је и делегати су га усвојили. Ја мислим, да ћете се и Ви сложити с тиме, да га усвојимо као службени дневни ред нашег рада. Али пре него би прешли на дневни ред, ја Вас молим, да учинимо две ствари. Прва је, да овластите претседништво све конференције, да упути поздравни телеграм Његовом Величанству Краљу. (Сви присутни устају). Прима ли се тај предлог?

Присутни: Прима се! (Клицање: „Живео Краљ”!)

Гувернер др. Стојадиновић наставља: „А затим да сви заједно упутимо мисли за успешни рад наше конференције. Да смо сви овде једне вере, да исповедамо једну вероисповест, било би лепо, да започнемо свој рад кратком молитвом. Међутим ми смо овде од више вера и можда би било мало подуже, ако бисмо читали више молитава. Зато дозволите ми, да Вам предложим, да место свих тих молитава, прочитамо једну, која је наша, која је нама свима заједничка и која се одражује у свим верама света; то су наших шест ротарских циљева. Нека би та и таква молитва била почетак нашег рада. Ја молим брата Томљеновића, да изволи ових шест ротарских циљева пред нама прочитати. (Сви присутни устају и остају непомично, док се не заврши читање).

Томљеновић (Р. К. Загреб) чита:

„Настојавати и потпомагати:

1. Идеал служења као основицу свако-вредносних подухвата.
2. Високо етичко понашање у пословима и занимањима.
3. Примену идеала служења од сваког члана Ротара у његовом личном, пословном и социјалном животу.
5. Поштовање вредности свију корисних подухвата и достојанства сваког ротара при његовом пословању као прилика да служи друштву.
6. Унапређење споразумевања, добре воље и интернационалног мира преко светскога пријатељства пословних и професионалних људи, сједињених у идеалу служења.”

Гувернер др. Стојадиновић после тога додељује реч ротару инж. Радовану Алауповићу, председнику Р. К. Загреб, да поздрави присушне ротаре и госте.

Pozdrav brata Alaupovića, predsednika R. C. Zagreb

Predsednik ing. Alaupović u zanosnom govoru pozdravlja prvo guvernera Čehoslovačkog distrikta i to na češkom jeziku, rekavši:

„Poštovane gospodje, drage sestre rotarke i braćo!

Jest veći našeho srdce, že vitame zvlašie vrole naše drahu bratri Čehoslovaci v čele z jejim výborným guvernérem, Dr. Karlem Neuwirtom! Isem mu nadevšve poodeččen že podržel mie dány slib predešleho roku o Hradci Kralovem, že přijde na naši distriktni konferenci do Zagreba. Na ceste k širem prateskeho dneha a rotariánské spolupráce hledime my jugoslavšti Rotariáni o prvé rade na Vás mili bratri čehoslovenského distriktu. Naše dva distrikty jesou predestinováni aby daly te veliké svetove organizacii silou ne slovansky rasu blasatele nejvyšších idealu, pravdy, dobroty, srdce a stráry, a ábi tak společne pracovaly k zrozeni lepšího človeka budoucnosti. U tom to duchu pozdravuyi Vas a dekuli Vam, že jeste přišle mezi nas!”

Ovaj pozdrav primljen je sa burnim pljeskom i klicanjem: „Živio!”

Nakon izrečenoga pozdrava guverneru Neuwirtu, pozdravlja predsednik Alaupović izaslanika Rotary kluba Villach, rotara prof. Augusta Lange sa sledećim rećima:

„Ein ganz besonderer und lieber Freund weilt heute bei dieser Rotarymanifestation des 77. Distrikts in unserer Mitte! Es ist dies der Präsident des Villacher Klubs Rotarier August Lange. Wie er im Sommer des vorigen Jahres geeilt ist über die Karawanken um im Namen seines 73. Distrikts Deutschland und Oesterreich unserer Zusammenkunft in Bled die wahre und echte Liebe unserer deutschen und oesterreichischen Rotaryfreunde zu bezeugen, so kam er auch heute zu uns als Vertreter jenes Rotarydistrikts mit den uns innige Bande und unverfälschte Freundschaft verbinden! Ich bitte Sie lieber Rotarier grüssen Sie herzlichst Ihrer Villacher Rotary Klub und alle Rotarier in Ihrem Distrikt! Seien Sie uns herzlichst willkommen und nehmen Sie unseren innigsten Dank für Ihr Beisein entgegen!”

I ovaj govor primljen je sa oduševljenjem i propraćen dugotrajnim pljeskom.

Predsednik Alaupović nastavlja: „Vas, dragu braću Bugare (dugotrajni pljesak koji traje nekoliko minuta bez prekida) pozdravljam na našem jeziku, uvjeren da ćete me razabrati, kao posljednje od stranih gostiju, jer želim, da Vam dadem ne samo moj rotarski pozdrav, već da uz tu priliku posebno naglasim, kako je nama svima neobično drago, da Vas, kao našu najbližu slavensku braću vidimo u našoj sredini (dugotrajni pljesak). Vaš dolazak na našu II distriktnu konferenciju u Zagreb, neka bude daljnji temelj u izgradnji naših srdačnih rotarskih veza, a preko njih da dodjemo do što tijesnijih veza naših dvaju naroda (dugotrajni pljesak). Ja Vas molim, da u ovo kratko vrijeme, što ste u našoj sredini, da tu srdačnost, koju Vam i iskazujemo, saopćite Vašem klubu i da budete tamo tumačem naše ljubavi, koju spram Vas specijalno gajimo.” (dugotrajni pljesak)

Obraćajući se prisutnima nastavlja ing. Alaupović ovaćo:

„Kada su i jugoslovenski rotari, vjerni zavjetnoj i osnovnoj misli svih Rotary klubova i na svojoj zastavi upisali: neograničenu, nesebičnu, duboku i iskrenu ljubav, služenja narodu svome predano i iskreno, otvoreno služenje čitavoj ljudskoj zajednici,

konstruktivan rad na dobro i sreću svojoj zemlji i radu ljudskome — učinili su to iz pune duše bez patosa i hipokrizije već prema svome prirodjenom osjećaju i temperamentu, prema gorkim iskustvima prošlosti i prema potrebama teške i mučne sadašnjice za sve narode i jezike, na zemlji. Tri su najdragocenija dara na zemlji: vjera, nada i ljubav, ali je ljubav najveća među njima, da se poslužim rečima velikog apostola. Ljubav ne zavidi, ne veliča se, ne nadima se. Ne raduje se nepravdi a raduje se istini. Jedva je kojemu narodu potrebna duboka i iskrena ljubav, kao baš našem jugoslovenskom. U dugoj i krvavoj prošlosti našoj rjetki su bili dani vedri i sunčani. Oni su bili samo izuzetni proplanci u mrkoj šumi jada i nevolja. Rasijana sela, krševiti klanci i pećine, zbjegovi tajni i sakriveni, to su bila naša naselja, naša utočišta. Mi najbolje znamo i pamtimo, što je sila i nasilje, što je mržnja i koliko je strahovito, kad se čovjek prometne u krvoločnu zvijer. Nama treba ljubavi i mi tu ljubav unosimo u naše klubove i želimo da istu žarku ljubav djelimo sa svim Rotari-klubovima onih sretnih naroda, koji u svojoj prošlosti nisu prolazili kroz muke i patnje kao mi Jugosloveni. Nema svetije, nema plemenitije zadaće nego služenje međusobno, služenje zemlji svojoj, braći svojoj, ljudima. Za taj uzvišeni poziv treba imati visoke moralne i etičke kvalitete. Nije potpuna ni uvijek dovoljna ni vjerska zajednica, ni isto ime ni pleme. Eno kraj teško ranjenoga prodje i njegov zemljak i Levit pa ga ne poslužiše. Ali kad naidje Samarićanin, neprijatelj, smilova se i posluži ranjenika. Prva je dužnost u toj svetoj službi da svako vrši dužnosti svoga zvanja zdušno, savjesno i pošteno. Tako se u prvom redu otplaćuje dug, što ga dugujemo zemlji i narodu svome, udaraju se temelji solidnom poslovanju u zemlji svojoj i izvan granica njenih. To je izvor k sreći i blagostanju, miru i zadovoljstvu. I taj vrhovni zakon međusobnog služenja i pomažanja izvadjen je iz naše duše. U nas je riječ: neka svoga i u gori vuka. Ako je svoj, milostiv je, blag je, priskočit će u potrebi i nevolji u pomoć. I ne samo da međusobno služenje nosi divno unutarne zadovoljstvo, nego iskazana ljubav i pomoć ne zaboravlja se lako. U našoj narodnoj pjesmi širi krila i čini hlada ranjenom junaku orao, jer mu je junak nekada spasao orloviće iz požara. U davnoj prošlosti našoj nije bilo ni prilika ni mogućnosti da razvijemo konstruktivan rad u većem obimu. Ono rijetkih neimara i graditelja ovjekovečila je narodna pjesma. Tudje roblje i turska raja branili smo gole živote svoje i djece svoje, rasipali se, raseljavali i ginuli u tudjini po svim bojištima. — Kroz vjekove duše se djedova naših punile gorčinom i nezadovoljstvom, pa nije čudo, što se u prostranoj državi svojoj iza takvog krvavog rata nisu odmah našle sve ruke na poslu konstruktivnom i pozitivnom da se liječe rane prošlosti, da se udaraju tvrdi temelji boljoj budućnosti. U tom poslu velika je zadaća naših klubova, da potpomognu, da se broj konstruktivnih radnika sve više širi. Polje rada je golemo, a radnika još premalo. Promišljenim, pa opće dobro upućenim radom bez zustranica i ravnim putem, što je obilježen krvlju i posijan kostima najboljih naših, mi ćemo kao zdrav i mlad narod, prekaljen u vatri muka i nevolja podići svoju sredinu na dostojnu visinu i donijeti svoj dio općoj sreći, miru i napretku čitava roda ljudskoga. A to je naš najviši ideal da na svijetu zavlada solidarnost i trpeljivost, sloga i iskrenost u svima odnosima narodnim i međunarodnim. — Mi tome idealu stremimo ali ne riječima nego djelima. — I zavladaće jednom bolji i sretniji odnosi na zemlji. Mi u to čvrsto vjerujemo. U toj tvrdoj vjeri pozdravljam sve naše poštovane gospođe, gospodina guvernera, svu dragu braću Rotare u našem bijelom Zagrebu, gradu ilirskih i hrvatskih preporoditelja, gradu Račkoga i Štrosmajera, u drevnom hrvatskom gradu, koji je vazda visoko nosio barjak duboko shvaćene jugoslovenske misli i jedinstva, juga Slavenskoga, misli sveslavenske i ilirske. — Dobro nam došli! Prima-

mo Vas otvorena srca kao rođenu braću, kao radenike i vijesnike boljih i sretnijih dana za sav rod ljudski. Rad naš neka se ovjenča najboljim uspjehom.”

Po ovom govoru praćenom dugotrajnim pljeskom i poklicima: „Živio, živio Zagreb!” uzima riječ guverner dr. Stojadinović i javlja, da su se prvi javili na odgovore na pozdrave naša braća gosti iz inostranstva.

Prvi ima reč rotar dr. Neuwirt, guverner čehoslovenskog distrikta, koji burno pozdravljen, svoju besedu počinje ovako:

Reč brata Neuwirta, guvernera Čehoslovačkog distrikta

„Mili Rotari! Dragi pretsedniče brate guverneru! Mili brate Radovane Alaupoviću! Mili prijatelji Rotari! Nikada nisam toliko požalio, kao danas što ne znam vaš jezik, da vam uzmognem na njemu da iskažem srdačne pozdrave svih čehoslovačkih rotara i da Vam predam izraze velike ljubavi i velikih simpatija, što ih mi osećamo za vas, mi čehoslovački rotari prema vama Jugoslovenima, koje simpatije osećamo, mi Čehoslovaci prema vašem narodu i vašoj miloj domovini. Ja sam osvedočen u to da vi svi znate, da nas rotare ne spajaju samo veze putem Rotarstva, nego i krvne veze Slavenstva i da naša zadaća u Rotaru osim na služenju bližnjemu, narodu i čovečanstvu, takodjer je i zadaća služenju slavenskoj uzajamnosti (Poklici: Živio! Tako je!)

(Dalje govori na češkom). Sa konferencije u Hradec Kralovi izradio sam lepe slike i te sam slike predao našem pretsedniku Nelsonu, a takove slike mogu spomenuti, mogu se dati i sa ove vaše uspele konferencije. Veseo sam, da je naš uspeh tako lep, a veseo sam i baš s toga, što sam ja onaj, koji imam prilike da budem prisutan ovoj vašoj lepoj manifestaciji. Doduše žao mi je, da nisu moji prethodnici Šulc i Červenka ovde pa da vide kako osećaji rotarstva prevladavaju, i kako se Rotarstvo proširilo na daleko po celoj Jugoslaviji. Već nebrojeno puta imao sam prilike konstatovati, koliko velike simpatije uživa čehoslovački narod kod Vas, a to sam imao i prilike ustanoviti i ovoga puta. Uveravam vas, da se isto takve simpatije osećaju u svim čehoslovačkim Rotary klubovima prema Jugoslaviji. Da su naši medjusobni odnosi tako srdačni, tako lepi i baš onakvi kakvi treba da budu, to nije zasluga samo nas Čehoslovaka, to je zasluga i vas Jugoslovena, to je zasluga našeg dragog past-guvernera Ede Markovića, zasluga Radovana Alaupovića, zasluga vašeg guvernera Milana Stojadinovića, koji su toliko puta imali prilike, da na našim sastancima i na našim distriktnim konferencijama sudeluju i saradjuju s nama na onim velikim ciljevima, što ih je sebi Rotary postavio.”

Dugotrajni pljesak popratio je ovaj vanredno krasan i od srca dolazeći govor, a zatim dobija reč prof. A. Lange, pretsednik Rotary kluba Villach, za sledeći govor (na nemačkom jeziku):

Reč brata Lange, pretsednika R. C. Villach

„Dragi brate guverneru! Dragi pretsedniče kluba Zagreb! Dragi rotari! Poštovane dame i gospodo! Na vaš poziv, da sudelujemo na vašoj distriktnoj konferenciji dirnuo je nas, rotare iz Villacha, do u dno srca i mi smo svi u svojim mislima zadužili se vama u nastojanju, da ova distriktna konferencija ispadne što bolje i sa što boljim rezultatima. Sa najvećim veseljem izabrali smo svog pretstavnika, koji će ići u Jugoslaviju, da pretstavlja naš Klub. Ja moram istaknuti da sam neobično mnogo počašćen sa tim izborom i da sam veseo, da sam mogao doći u Zagreb na vaš sastanak. Veseli me, da sam došao u Jugoslaviju još radi jedne stvari i to je, da smo mi u najtesnijim odnosima sa jednim vašim klubom, sa klubom u Ljubljani, koji je

sudelovao kod osnivanja našeg kluba. Vaša braća, brat Krejči i brat Slokar, predsednik Rotary kluba Ljubljana, zadužili su nas toliko mnogo, da ćemo im se mi teško ikada odužiti. Moram nešto kazati — a to je, da je naš klub vrlo mlad, tek pre nekoliko meseci je osnovan, moguće će sada biti skoro godinu dana, ali ja ipak verujem, da smo mi u našem radu hrabro prokračili napred i da ćemo u rotarskom duhu doći do najboljih rezultata u ispunjavanju našeg zadatka. Kao što znate, jedna od glavnih stvari u našem radu je, da se stvaraju što uže veze između nas rotara i mi smo to u potpunom smislu te reči prihvatili. Doista sa mnogim klubovima i sa mnogom braćom rotarima došli smo u uzak kontakt, što samo pridonosi što boljem uspehu našeg nastojanja. Ja danas mogu reći, da ovde zastupam celi naš 73 austrijski distrikt, koji se sa najlepšim željama i pozdravima pridružuje pozdravima i željama mojeg kluba u Villachu za napredak i cvetanje 77 distrikta. Naročito mi je čast, da je baš na mene palo, da ja mogu ovde u Zagrebu govoriti u ime 73 distrikta. Ja sam s toga vrlo radostan, i govorim iz dubine duše svoje, tim više što se ja osećam kao da nisam stranac u vašem jugoslovenskom Rotarstvu, kao da sam vaš, da sam jedan između vaših. (Pljesak). Taj moj osećaj zato je toliko jak, jer se među vama nalaze i moja braća, ljubljanski rotari, sa kojima me vezuju najuže veze i prilikom mojih putovanja tokom prošle godine, kada sam putovao Kanadom, Engleskom i drugim zemljama, sa zadovoljstvom sam gledao, kako se uz našu zastavu vije ponosno i zastava ljubljanskog kluba. U Kölnu, Londonu, Brixenu i drugim gradovima sastajao sam se sa svojom braćom iz Ljubljane i ne mogu vam izreći, koliko je to veselje bilo za mene. Za mene je bilo veselje, da sam se nalazio u krugu braće rotara svih tih zemalja, ali najveće je veselje bilo za mene, kada sam bio sa Ljubljančanima, koji su nam tako blizu. Nemojte misliti, da je to kakvo laskanje, nego su to izrazi osećaja vašeg brata iz susedne zemlje, koja graniči sa vašom Kraljevinom Jugoslavijom. (Pljesak).

Burni pljesak završio je ovaj govor. Zatim ustaje Njegova Ekselencija ministar brat Nedkoff, pozdravljen dugotrajnim i oduševljenim klicanjem i pljeskanjem, i veli (na bugarskom):

„Poštovana gospodo i gospodje! Vi znate, da mi, osobito predsednici Rotary klubova moramo često da putujemo, pa sam ja tako u poslednje vreme bio mnogo u Francuskoj. Dozvolite mi zbog toga, da govorim na francuskom jeziku (poklici: bugarski!, bugarski govorite! Pljesak). Biće i toga. I francuski možemo kazati ono, što osećamo!”

Posle ovoga brat predsednik Nedkoff nastavlja na francuskom ovako:

Reč brata Nedkoff-a, predsednika R. C. Sofija

„Monsieur le Gouverneur, Monsieur le Président, Mesdames et Messieurs, Chers Rotariens.

Je suis très heureux de pouvoir apporter à cette imposante assemblée le salut fraternel du Rotary Club de Sofia avec nos félicitations dévouées à la belle ville de Zagreb, de souvenir impérissable dans notre histoire culturelle, ayant servi d'Alma Mater à notre jeunesse académique. Ma joie est d'autant plus grande, qu'à cette même occasion j'ai l'insigne faveur d'y saluer l'éminent Président du Rotary International Mr. Nelson, sa très honorée épouse M-me Nelson, et notre vénérable parrain le Commissaire honoraire Mr. Gerbel.

Quoique les derniers venus dans la grande association du Rotary International, mais pénétrés de sentiments de justice et de devoir social, nous avons vite compris le sens humain de la doctrine rotarienne et devant son image séduisante nous sommes

devenus des pionniers ardents et fidèles de cette oeuvre, toute de bien, de beau et de vrai, qui symbolise l'idéal de l'humanité entière. Les malheurs dont le monde a souffert pendant la dernière guerre ont semé dans les coeurs de tous les peuples le vif désir de faire tout ce qui est humainement possible pour que les horreurs d'une nouvelle conflagration ne se répètent plus. Cette nouvelle conception des relations internationales a trouvé un puissant appui dans la doctrine rotarienne, qui s'est donné comme but de rechercher les moyens propres à assurer l'entente et la paix entre peuples, afin que les forces et les énergies humaines soient employées au développement de ces peuples et à leur bien être matériel et moral. Il faut comprendre ce but et accueillir avec confiance les suggestions qui en découlent pour atteindre les résultats préconisés, en nous aidant mutuellement par une collaboration franche et loyale. Et si par notre activité nous arrivons à réaliser nos espérances, nous pourrions à juste titre être, très fiers, d'avoir été parmi les modestes artisans de cette grande oeuvre pacifique et bienfaisante seule propre à assurer l'avenir et la prospérité de nos peuples frères. Notre histoire contemporaine à nous tous, peuples des Balkans, n'est pas bien longue. Nous avons reconquis le droit à la vie libre à une époque, où nos frères aînés de l'Occident européen jouissaient depuis longtemps déjà des bienfaits d'une civilisation séculaire. Mais chacun de nous peut facilement découvrir dans son passé, outre les exploits militaires qui nous ont tour à tour couverts de gloire, le sillon de l'activité pacifique et créatrice toujours plus profond, dont nous pouvons être, à juste titre, fiers. Nous sommes incontestablement des peuples avides de lumière, de science et de progrès. Nés dans un siècle d'impérialisme et de militarisme envahissants où la force était cultivée comme une vertu primordiale, nous avons accompli le miracle de mener de front, avec des moyens plus qu'insuffisants, deux oeuvres de grandeur inégale peut-être, mais absorbant toutes les ressources et toutes les énergies de nos deux peuples : celle de l'armement et celle de l'instruction. A constater l'énorme progrès réalisé en l'espace de cinquante ans dans tous les domaines de la culture et de la civilisation nous pouvons nous imaginer tout ce que nous aurions pu atteindre jusqu'ici, si nous n'avions pas eu le malheur de naître à la vie libre à une époque où le culte de la force matérielle était remis en honneur. Mais ce que nous avons pu, malgré tout réaliser jusqu'ici, notamment dans le domaine des sciences et des arts, constitue un tableau très encourageant. Les manifestations de la culture et de la civilisation sous leurs différents aspects, qui sont nationales, sans être chauvines, ont le grand avantage de détacher nos regards des déceptions et des souffrances de l'heure présente pour les fixer sur l'histoire qui nous conseille la patience, qui nous enseigne le travail régénérateur et nous inspire l'espoir en un meilleur avenir. Des manifestations pareilles ouvrent les frontières, unissent dans leur pensée commune les peuples ayant pendant longtemps subi le même sort et engendrent la solidarité la plus élevée là où l'intrigue politique, les préjugés et la bêtise humaine ont semé la discorde, la haine et la destruction. Répondant avec empressement à votre aimable invitation d'assister à votre solennité rotarienne, nous avons voulu en même temps vous montrer notre ardent désir de vivre avec vous les souvenirs réconfortants qu'elle évoque et d'apporter notre léger tribut à l'oeuvre de réconciliation générale préconisée par l'idéal rotarien, ainsi qu'à celle qui doit présider aux destinées de nos deux peuples-frères. La persévérance et l'effort sont la loi de la vie de nos paysans. Elles sont aussi la loi éternelle de l'humanité. L'expérience nous a appris que dans l'univers ordonné par le Créateur, il n'y a pas de place pour la fatalité. A la doctrine desséchante du fatalisme, opposons énergiquement la loi féconde et chrétienne de l'effort.

Parce que nous aspirons à la paix et à la justice; parce que nous souhaitons de voir la morale impregner nos relations; parce que nous voulons substituer la force du droit au droit de la force, nous voulons ériger toute notre vie, ainsi que nos rapports avec le peuple-frère yougoslave sur la seule base solide — la paix. Mais pour être courageux dans l'effort, il faut avoir confiance et nourrir notre esprit de pensées constructives. Car les peuples ne goûtent pas trop les formules politiques abstraites, mais cherchent dans les lois immuables de la vie réelle, l'enseignement pratique pour assurer leur existence morale et matérielle. A cette époque où tant de nations lassées et inquiètes sont tourmentées par un obscur avenir, nous voulons proclamer hautement que c'est la confiance qui donne le plus de bonheur aux peuples. Regardons donc, avec confiance l'avenir de nos relations, car la confiance est ce qui fait la force des peuples. L'avenir de nos deux peuples réside dans leur amitié et dans leur entente. La preuve en est que dans l'entente, ils ont créé, et que les malheurs ont commencé avec leur désunion. La force d'un état n'est pas mesurée à l'étendue de son territoire et au nombre de ses canons. Cette force réside dans l'esprit de justice et la grandeur morale qui doivent être à la base de ses institutions. Pénétrons — nous de cet esprit, élevons nos âmes, nos coeurs et nos pensées et promettons tous de travailler chacun dans la mesure de ses forces et de ses moyens pour assurer l'avenir de nos deux peuples et ériger la grandeur de leurs destinées sur la seule base solide — la justice. Pénétrés de ces sentiments et promesses je forme des vœux pour le bonheur et la prospérité du peuple-frère yougoslave et pour le progrès toujours croissant de votre district rotarien. Nos vifs sentiments de gratitude pour l'accueil si aimable et si sympathique que vous avez bien voulu nous réserver et de l'atmosphère d'affection amicale et sincère qui nous entoure."

Током говора претседник Недков је често пута прекидан бурним и одушевљеним плескањем, што се особито дуготрајно понавља, кад је завршио свој говор.

После њега говори АДOLF МИНХ, претседник Р. К. Београд, који у име свију присутних југословенских ротара, изван Р. К. Загреб, одговара на поздрав ротара Алауповића.

Реч браћа Минха, претседника Р. К. Београд

Адолф Минх у веома топлом и срдачном тону поздравља претседника Алауповића и сву браћу из Загребачког клуба. Изражава задовољство што се Дистриктна конференција држи у Загребу и на крају свога говора истиче другаство које се тако лепо развило у нашем дистрикту. Благодарени на гостопримству и сјајном дочеку претседник Минх кличе загребачком клубу: „Напред на путу, на коме сте до сада имали тако сјајне успехе! Живели!" — (Дуготрајно и бурно клицање: „Живели Загребчани!")

Претседник Минх прилази претседнику Алауповићу и љуби се са њиме.

Ошћоздрав гувернера, браћа др. Стојадиновића

Сви присутни стоје под дубоким утиском овог лепог говора, док гувернер др. Милан Стојадиновић устаје и почиње свој говор са отпоздравом претседнику Алауповићу. Затим испоручује поздраве претседника Ротарске Интернационале Џона Нелсона и своје личне поздраве као гувернера 77. дистрикта. Затим гувернер Стојадиновић

саопштава своје утиске из заседања Европског Саветодавног одбора у Будимпешти, одакле је дошао у Загреб. За Европски саветодавни одбор он каже, да је то нека врста мале Лиге Народа ротарске, јер су ту заступљене све европске државе а такође и државе северне и Мале Азије. Затим гувернер Стојадиновић наставља: „Међутим ова ротарска Лига у многоструку се разликује од оне службене институције у Женеви. Ми нисмо били дошли у Будимпешту са строго одређеним инструкцијама, нисмо били дипломати оне школе, коју иначе називају застарелом, али коју видимо још да је и данас у моди и која се држи начела оног великог француског дипломате, који је рекао, да је Бог дао људима језик зато, да сакрију своје мисли, (веселост у сали). Ми нисмо били дипломати те врсте, него смо били ротари, који смо претстављали нашу ротарску организацију и који смо говорили један другоме отворено, један другоме братски, без увијања и без задњих мисли. У таквој правој и истинској ротарској атмосфери размотрили смо читав низ питања и могу Вам рећи, да многа од тих питања нису била баш тако лака за решавање.” После овога гувернер Стојадиновић наводи примере из једне суседне земље и објашњава како су се и најтежа питања могла решити кад међу људима, који та питања решавају постоји поверење и добра воља. Затим гувернер Стојадиновић истиче да баш највећа снага ротарства лежи у томе, „што ротарство почиње најпре са познавањем, затим наставља са пријатељством, па онда дође до споразумевања међу нама, међу људима, а преко њих и до споразумевања међу читавим народима.” Затим гувернер вели даље: „Видите, то је једна велика ствар, када се зна, да данас ротарска начела исповеда 150.000 људи широм целог света, широм свих пет континената у 75 разних држава и 3.600 разних клубова. Нарочито, што је важно, нека ми буде дозвољено, да кажем ову нескромност, ако кажем, да тих 150.000 људи да су то први, најбољи претставници своје професије, пробирани, а ми сви знамо, како се у клубу чланови решетају на ситно решето, док се приме. То је управо крем, то су врхови професије, коју они заступају. Одиста не познајемо ни једну другу међународну организацију која би имала овакав поступак и која би имала овакво елитно претставништво, као што ми, ротари, широм целог света имамо. Ротарство је значајни покрет, који је пре 20 година настао у Америци и ви ћете касније из уста брата Подуја чути неколико речи о томе шта је Ротарство. Хтео бих само нагласити још, да данас има у целом свету ротара свију вера, свију нација и свију раса и да је то данас једна снажна организација. У погледу наше земље спомињем, да је Ротарство почело овде радити тек пре кратког времена. Оно се овде почело са успехом ширити пре 5 година и имамо ове резултате: 1. марта 1932 год. имали смо у Југославији 13 клубова са 338 чланова, годину дана кацније 1. марта 1933 год. имали смо 14 клубова са 391 чланом, а 1. марта ове године имамо 18 клубова са 466 ротара. Тих 18 клубова то су Бања Лука, Београд, Дубровник, Љубљана, Марибор, Нови Сад, Осиек, Панчево, Сарајево, Сплит, Скопље, Суботица, Сушак, Шибеник, Вараждин, Вуковар, Земун и Загреб. У овој ротарској 1933/34 години су три нова

клуба, као што знате: Дубровник, Бања Лука и Земун. Већи део ротара из тих клубова овде је заступљен. Неки ротари, као што знате, нису могли доћи, а оно, што је за нас важно, то је, да су сви клубови овде заступљени. Нема ни једног клуба у Југославији, који није на ову данашњу дистриктну конференцију послао своје делегате. Ми смо још јуче почели наша заседања и наша већања. Ми данас ево настављамо, да сутра завршимо. Ви ћете неколико дана бити издвојени из својих домова, неки од вас браће и од вас сестара, ви ћете тиме, вашим боравком овде, закаснити са вашим пословима и вама ће то сигурно задати много бриге. Но још је важније, да смо ми сви овде о нашем руху и круху. Ви нисте добили, као што знате, ни бесплатну железничку карту, вас не чекају ни бесплатни банкети, вас не чекају ни бесплатни станови по загребачким хотелима, сви ви, који сте дошли овамо на дистриктну конференцију, трошите своје драгоцене време и свој новац, који се данас лако не стиче. Ви нисте дошли овамо, да нешто од Ротарства тражите, већ да Ротарству својим доласком, својим присуствовањем, својим суделовањем нешто дате. Јер Ротарство је управо у томе, да се ми њиме не служимо, већ да другоме служимо. Ви нисте дошли овамо ни по чијој наредби, већ сте дошли овамо по својој слободној вољи, из поштовања и љубави према нашој ротарској идеји, а поштовање и љубав нису роба, за куповину и продају. Они се не стичу никаквим декретима, нити каквим наредбама. То поштовање и та љубав, — о чему је мало пре тако лепо говорио брат Алауповић, — у њима је величина нашег Ротарства и ротарског позива. У томе је ваша лична величина, драга браћо, свију вас који сте лично овамо дошли. Ја вам, на свему томе као гувернер 77 дистрикта најсрдачније захваљујем." После овога гувернер Стојадиновић истиче значај рада у одборима и позива присутне да узму живог учешћа у томе раду, који је врло поучан и користан. Најзад, на крају свога говора, гувернер поздравља све присутне најсрдачније и жели, да наше заседање у лепом, историјском граду Загребу буде од користи не само за Ротарство, него и за цео наш народ и за нашу државу уопште.

Говор гувернера Стојадиновића, проткан духовитим анекдотама, био је дуготрајно поздрављен бурним пљескањем и усклицима: „Живео!”

Након говора др. Стојадиновића прелази се на предавање ротара др. Јозе Подује, паст-президента Р. К. Загреб о теми: „ШТА ЈЕ РОТАРИ ИНТЕРНАЦИОНАЛА?”

Predavanje brata I Poduje: „Šta je Rotary International?”

„Stara je istina, da je uvijek najteže opisati ono što je najjednostavnije i najpoznatije. Sva naša bogata rotarska literatura, pristupačna dakako i svakom nerotaru, svi brižno izradjeni programi, stalno usavršavani kroz gotovo trideset godina opstanaka rotarskog pokreta, nisu kadri da nam precizno i potpuno odgovore na pitanje: Šta je zapravo Rotary International? Veteran rotarski Glenn C. Mead, prvi pretsjednik kluba u Philadelphiji i predsjednik R. I. već za godinu 1912-13, uzbunio se je i protestirao, kako sam priča u ožujskom broju „Rotharian”-a, kad je nedavno u novom iz-

danju inače tako tačnog „Oxfordskog Riječnika” našao ovako definirano rotarstvo: „Američko i britansko udruženje sa mnogo ogranaka za međunarodno služenje čovječanstvu, označeno po običaju klubova da se sastaju u rotaciji.” Dakako rotarstvo je jednako jugoslovensko i, recimo, španjolsko kao što je američko i britansko. Njegovo međunarodno služenje je samo dio, jače vidljiv, ali nikako pretežan dio rotarskog djelovanja, a sastanci klubova naizmjenice kod pojedinih članova samo je daleka uspomena na skromne početke velikog pokreta. I baš ova činjenica, što je jedna slučajnost, i ako vrlo sretna, jer kotač nije samo znak rotacije, već svojim usredotočenim žbicama između osovine i kola, svojim zupcima spremnim da se združe u zajedničkom radu sa drugim kotačima složene ljudske društvene mašinerije, simbolizuje rotarsku solidarnost između svih njegovih dijelova i sa svime što teži istom cilju ljudskog dobra, dala ime cijeloj organizaciji, jeste dokaz, da formalna pitanja nisu nikako mučila prve rotare. Pretsjednik Mead se je zadovoljio objašnjenjem oxfordskog uredništva da mu ni znatno različiti odgovori istaknutih rotara ni opaske rotarskih protivnika nisu mogli pružiti neke tačne definicije, pa je i on sam prestao da je traži. To ćemo učiniti i mi, bez ikakove stvarne štete za ispravno rješenje našeg zadatka. Ne ćemo se dugo zastavljati ni na opisivanju čisto vanjskih značajka svjetske organizacije, koja se zove Rotary International. Centralna Uprava u Chicagu, koja je jugoslovenskom rotarstvu i Zagrebu iskazala rijetku počast da je svojim izaslanikom za ovu našu konferenciju odredila samog svog pretsjednika, uvaženog rotara John Nelsona, ustanova distriktnih guvernera, po mogućnosti uvijek u skladu sa teritorijalnom i nacionalnom grupacijom klubova, sekretarijat u Zürichu za što bolju vezu između evropskih i prekomorskih rotarskih jedinica, brojni specijalni središnji odbori, sve je to samo okosnica i vrlo usavršeni, ali pomoćni mehanizam pokreta. Korjen i primarna snaga rotarstva je u pojedinim klubovima. Svakom narodu, svakom gradu rotarstvo daje samo ono što je već u njima. Ono ne može da stvara socijalne niti ikakove druge vrijednosti, ono ih samo organizuje. I to ne odozgo naložima, ili čak makar indirektnom bilo kakovom prisilom, nego samo poticajem, primjerom, te sabiranjem i izmjenom iskustva kako su izvjesne, pod suncem i gdje god ima civilizovanih zajednica uvijek slične probleme općeg značaja, riješili ili nastojali riješavati drugi ljudi dobre volje. A uvijek u pravcu, o kojem i među ljudima najrazličitijih transcendentálnih pogleda ne može da uopće bude spora. Nema kulturne države, nema vjere ni političke stranke, koja ne priznaje da je prijateljski osjećaj temelj civilizovanog ophodjenja među ljudima, da svijest odgovornosti prema drugome i cjelini, a to je i ništa drugo rotarsko „služenje”, ima da razlikuje privredu i zvanja od proste pljačke i da konačno u svim ljudskim odnosima, velikim i malim, treba da vlada razum i solidarnost, a ne slijepi instikt varave časomične koristi. Druge ideologije, ni filozofije, ni etike rotarstvo ne poznaje. Ono se trudi da čisto pragmatički, onim energijama, koje mogu da sakupe pojedini klubovi, radi bez vike, ali uvijek potpuno javno i otvoreno, na praktičnom poboljšanju prilika oko sebe. Rotarstvo stoga ne može da dodje u sukob ni sa kime, ko zaista misli i radi ono što javno ispovijeda. Rotary ipak ima neprijatelja. Ne treba se tome čuditi. Svaka ljudska stvar, i dobra i najbolja, uvijek će ih imati. Nije najveće zlo, kaže američka poslovice, u onom što ljudi *neznaju*, nego u onom što misle da znaju, a ipak nije tako. Sumnjičenje, pomanjkanje vjere u čovjeka i dizanje besmislenih ograda među ljudima ostaju činjenicama, i ako ih rotarstvo pobija. Da ih srećom u svijetu nema, protekli bi ponovno edenski med i mlijeko i slava Božja bi se orila šarom zemaljskim. Ovako pak i rotarima ne preostaje nego gledati svoga posla i strpljivo slijediti jedan zaista božanski nauk: čekati da ih se svagdje sudi po njihovim djelima.

Kad je riječ o vanjskoj organizaciji Rotary International, koja od vrška u Chicagu preko distriktnih jedinica veže oko 3.700 klubova i njihovih 147.060 članova (u januaru 1934), ona se najbolje može prisposobiti jednom velikom clearing-u za strujanje ideja i upoznavanje problema, koji zanimaju ljude od posla i zvanja u gotovo svim kulturnim zemljama svijeta. Tehnička organizacija nosi sva obilježja njezinog anglo-saksonskog porijekla. Praktična je, precizna bez ukrućenosti, izgrađena i ujedno prilagodljiva svim novim zadacima, koje sobom donosi bujni život pokreta. Kontakti su brojni, stalni i raznoliki, putem vrlo obilnih periodičkih publikacija, prepiskom i nadasve ličnim upoznavanjem i posjetima rotara na sastancima pristupačnim od početka do kraja i nerotarskim gostima. Sve to dakako prirodno dovodi do izvjesnog jednako naziranja na praktične probleme svakidašnjice, u čemu je i svrha svake organizacije, ali jedino na osnovu objektivno, svestrano i nepristrasno iznesenih činjenica i uz potpuno isključenje svih pitanja, kojima se rotarstvo kao takovo nikako ne bavi, i ako ih nipošto ne negira ili čak pobija, nego ih slobodno prepušta savjesti i naklonosti pojedinih svojih članova. To su u prvom redu sva vjerska, politička, a pogotovo stranačka pitanja. Između osnovnih načela rotarske organizacije, kojima ona duguje svoju svježinu i životnu snagu, jedva da ima važnijeg od njezinog dosljednog demokratizma. Ne samo u formi nego, što je kudikamo važnije, baš u funkciji svih njezinih organa. Ako demokracija kao princip upravljanja nekom zajednicom nije drugo nego što veće i šire izravno učesće njezinih članova pri vođenju skupnih poslova, ona teško može da se u punijoj mjeri ostvari nego što je to slučaj u rotarstvu. Rotarska hierarhija postoji, njezino je vodstvo čvrsto i određeno u pitanjima njezine nadležnosti, ali to su gotovo same stvari tehničke i administrativne prirode. Najmladji klub, koji je možda jučer osnovan, odlučuje jednako slobodno i suvereno o smjernicama svog rada kao i prvi Rotary klub u Chicagu. Pri tome ima svaki njegov član kudikamo više glasa i uticaja nego li guverner ili sam pretsjednik Rotary Internationala, kad bi oni i htjeli, što je praktički isključeno, da se u te poslove upliću. Osim toga svi se časnici i odbori, od najviših do onih klubskih, godimice ne samo biraju, nego i redovito zamenjuju. Ta činjenica sama po sebi isključuje perpetuiranje u rotarstvu neke hierarhije, koja po zakonima ljudske slabosti skoro uvijek pokazuje tendenciju da postane sama sebi svrhom. Drukčije ne bi moglo ni biti, dok ostajemo vjerni svojim načelima. U rotarskoj organizaciji nema vlasti u smislu prisile, nema kolektivnih borbениh akcija. Rotarstvo poznaje i priznaje jedino rad, redovno sitan i primjeren skromnim sredstvima brojčano nevelikih klubova, ali uvijek sistematski, pozitivan i konstruktivan, a pri takvom poslu može i mora da sudjeluje svakom svojstvu što više ljudi dobre volje iz svih staleža, koji sačinjavaju ne samo rotarsku nego i veliku ljudsku radnu zajednicu. Autoritet, i lični, u rotarstvu se uvelike cijeni. Ali on djeluje po sebi, uvjerljivošću svojih razloga i ljepotom ličnog primjera. Za to nije potreban, štaviše bi za naš posao bio i štetan, formalni element trajnije vlasti. U našoj organizaciji vlast rotira; njezini su nosioci svake godine od vrha do osnovice novi i svježi. Nigdje kao u rotarstvu ne postoje i najbolji član kroz razmjerno vrlo kratko vrijeme ono što Amerikanci duhovito zovu „past everything”. Samo nekoliko godina pa i takav rotar nije nego samo „bivši”: i pretsjednik kluba, i guverner, i član međunarodnih odbora i, ako mu je vrijednost zaista izvanredna, bivši pretsjednik Rotary Internationala. On se vraća u redove i vrši i dalje ono, što je za svakog rotara, od najstarijeg do najmladjeg, jedino bitno: radi svoj svakodnevni posao vedro i čestito, nastojeći uvijek i svagdje da ne žanje što nije sijao, da od zajednice ne prima što joj savjesno nije dao i da svoj mali kutić velikog božjeg svijeta makar i za sitnicu ostavi boljim.

nego što ga je našao. Ovime smo dodirnuli srž i bit rotarskog pokreta: služenje. Rotarstvo postoji radi služenja. Obe rotarske lozinke: „Najviše zasluži ko najbolje služi” i „Služenje iznad svega” ističu služenje. Pojam engleske riječi „service” teško je adekvatno pretočiti u druge jezike. Riječi kao simboli ideja žive svojim posebnim životom. Njihovo se značenje često mijenja čak i u jeziku, u kome su nikle. Baš se za lijepu riječ „service” javljaju glasovi, koji hoće da spaze izvjesne znakove njezine malaksalosti i istrošenosti, naročito uslijed toga što je kroz posljednje decenije bila i previše eksploatisana, ponajviše u komercijalne svrhe. Jugoslovensko je rotarstvo usvojilo prijevod brata Ede Markovića „služenje”, što potpuno odgovara duhu našeg jezika. Nas ovdje međutim, više nego filološka, zanima pojmovna strana te riječi. „Služiti” u rotarskom smislu ne znači drugo nego „biti koristan”. Da dublje proniknemo bit služenja kako ga shvaća i vrši rotarstvo, moramo se stalno vraćati na upravo začudno jednostavne i skromne početke pokreta. Ideja rotarska je nikla iz osjećaja usamljenosti jednog plemenitog i umnog čovjeka, koji je pred nepunih 30 godina počimao aktivni život u velikom, bujnom i bučnom, ali tada ponešto, radi svog naglog rasta i prebrzog materijalnog bogaćenja, sirovom gradu Chicagu. Mladi Paul Harris je znao da do njega i oko njega ima ljudi, koje muče isti problemi kao i njega, koji su željni drugarstva i spremni na nesebičnu pomoć bližnjemu baš kao i on da pod tvrdom maskom proračunanog „business-a” kucaju ipak ljudska srca. On je najbliže oko sebe okupio i na drugarskim tjednim sastancima u poslovnicama te šačice prijatelja stvoren je 23. februara 1905. u materijalističkoj sredini gdje se je svak samo *koristio*, prvi Rotary klub sa programom, koji se može sažeti u cigle dvije riječi: *biti koristan*. Idolu profita, suprotstavio je Paul Harris ideal služenja. To je rotarstvo bilo u svom začetku, to je ostalo do danas i dok se svom izvoru ne izneveri ono će živjeti i napredovati, jer su mu temelji uzidani na čvršćem i boljem dijelu ljudske duše. Nije moja zadaća da ovdje danas slijedim gotovo besprimjerno širenje pokreta otkako je tri godine iza osnutka prvog kluba u Chicagu nastao sasvim slučajno drugi u San Francisku 1908. godine, pa do danas kada se bijeli rotarski stijeg sa zupčastim kotačem vije uporedo sa 47 državnih zastava. Ne ćemo ni ulaziti u pojedinosti rotarstvu svojstvenih metoda organizovanog rada, koje su uglavnom poznate i široj javnosti. Od tih je svakako najkarakterističniji princip klasifikacija, uslijed kojeg je rotarska pripadnost vezana isto tako sa poslom ili zvanjem kao i sa ličnošću pojedinog člana. Baš ta osobitost izlaže rotarstvo najčešćem i ujedno valjda najnepravednijem prigovoru neupućenih: da je ono ekskluzivno. To rotarstvo nikako nije. Za istim klubskim stolom sjedi jednakim pravom i dostojanstvom rotar kad je netom bio pretsjednik Sjedinjenih Država kao i najskromniji obrtnik, jer to dostojanstvo izvire iz iste temeljne spoznaje: da je svaki ljudski rad jednako plemenit i nuždan, kada je vršen čestito i u skladu sa interesima zajednice. Rotarstvo je doduše selektivno. Svako mjesto, osim velegradova sa pučanstvom od preko 2 milijona duša, ima samo jedan klub i u svakom klubu sjedi u načelu samo po jedan pripadnik pojedinih, inače vrlo liberalno specificiranih, zanimanja i zvanja. Time se svakako koči njegovo kvantitativno širenje, ali pokret, koji ne ide za akcijom broja, te u radu za svoje ciljeve upravo isključuje svako sretstvo presije i nametanja, oslanjajući se jedino na snagu dobrih strana ljudske prirode, za koje svaki rotar vjeruje da iskonski postoje i da su jače od negativnih, dobiva baš uslijed toga na intenzivnosti i na sintezi što različitijih elemenata smišljeno upravljenih istom, svim ljudima dobre volje zajedničkom cilju. Biti će možda čudno da sam se približio koncu svog razlaganja, a da nisam ni nabrojio glasovitih šest rotarskih ciljeva. To sam naumice učinio ne samo stoga što su i previše poznati, nego jer svih

šest ne kazuje drugo nego: nesebično drugarstvo, čestitost u zvanju, te mir i pamet u međunarodnim odnosima. Rotarstvo misli da se ti vrlo jednostavni, ali za budućnost civilizacije upravo životni ideali, koje ono dakako nije ni iznašlo ni prvo formuliralo, najbolje mogu unaprediti čestim sastajanjem i iskreno prijateljskom izmjenom misli između ljudi raznih poslova i zvanja. I da dobro treba činiti najprije pred svojim pragom, u svakodnevnom, sitnom radu, pa će ono samo rasti i sabirati se u sve veće blagodati najprije u mjestu, pa u narodu i državi, te konačno u cijeloj ljudskoj postojbini. Ne može se dosta naglasiti istina da se snaga i zamašaj rotarstva ne ispoljava na sjajnim internacionalnim ili distriktnim skupovima. To su samo smotre onog stalnog, neupadnog, ali socijalno pozitivnog posla, koji svaki od nas dnevno vrši na svom radnom mjestu i doprinosi u zajedničku košnicu, ne samo rotarsku, nego uopće čovječansku. Uspon rotarstva, i za vrijeme nezapamćene svjetske krize i njoj u prkos, najbolji je dokaz da su njegove klice zdrave, da su prikladne za svako tlo i da nose plodove ne samo u dobrostanju, kao što su mnogi pogrešno mislili, nego još bolje i više za vrijeme nevolje. Rotarske ideje nisu po sebi pionirske, ali njegove metode u mnogočem jesu. I to u mnogo većoj i dubljoj mjeri nego što se čini na prvi pogled. U vrijeme kad je u privrednim i poslovnim odnosima ljudi upravo bijesnio materijalistički racionalizam, rotarstvo je u jednoj od njegovih najjačih kula uzdiglo kao mjerilo pravog uspjeha socijalne, opće korisne ljudske vrijednosti. Kada su još samo rijetki mislioci znali da političke, stranačke i konfesionalne grupacije nisu jedine, a pogotovo ne smiju biti isključive podloge za udruživanje ljudi na zajedničkim poslovima opće koristi; dok pojam korporativno uređenih kolektivnosti nije bio još ušao ni u svijest intelektualnih elita, a da o masama ne govorimo, praktični su rotari, doduše na skromnom polju privatne inicijative i bez ikakvog dogmatizma, svoju organizaciju izgradili na sličnim osnovima. Rotarstvo je u praktičnoj kušnji izvojevalo u sebi svijest da je ono zaista korisno udruživanje ljudi, koji smatraju svojom dužnošću da budu korisni svojem bližnjemu. Svojim radom ono je steklo i pravo, da ga takovim drže oni koji ga poznaju. To je Rotary International. Traženje druge kakove definicije moglo bi biti zanimivo, ali je za shvatanje njegovih ciljeva i djelovanja prilično suvišno”.

Dugotrajni plesak najbolji je dokaz bio, koliko je predavanje rotara dr. Pođuje uspelo.

Guverner saopštava, da u pogledu predloga kandidata za novog distriktnog guvernera 77. distrikta postoji jedan jedini predlog. Svi su klubovi dali jednodušno svoj glas za kandidata ljubljanskog rotary kluba: dr. Viljem Krejci-a (buran plesak). Prema tome saopštava guverner, da formalnog glasanja neće biti i prema programu sutra će se proglasiti rotar Krejci izabranim odnosno predloženim našim kandidatom za buduću rotarsku godinu.

Sleduje zatim saopštenje rotara Tomljenovića, sekretara konferencije, koji među ostalim čita i prispele pozdravne brzojavke i listove:

Pozdravi

Konferenciju pozdravili su pismeno: počasni komesar ing. M. B. Gerbel, rotar Ernst Princhorn, guverner 73 distrikta, rotar Paul Wandenbauten, guverner belgijskog distrikta, Rowland Hegedűš, počasni komesar za Madjarsku, rotar W. Wildervank de Blecourt, guverner 59. distrikta, rotar Paul Bayllod, guverner 54 distrikta, predsednik RIBI rotar J. A. Crabtree, rotar Otto Kröger, član EAC; R. C. Karlovy Vary, Teplice Šanov, Mlada Boleslav, Podebrady, Usti na O., Kolin.

Brzojavi su prispeli od klubova:

- a) iz Čehoslovačke: od post-guvernera Alois Červenka, Tille i Rudolfa Herrmana Rotary Klubova: Brno, Časlav, Češki Tešín, Češka Trebova, Hradec Kralove, Košice, Kutna Hora, Ledec, Moravska Ostrava, Novy Biržov, Pisek, Plzen, Olomouc, Sušice, Tabor, Usti n-O., Užhorod, Turč Sv. Martin, Usti n L., Žamberk, Pardubice.
- b) Od rotary kluba Budapest, te zajednički brzojav finskih, norveških, švedskih klubova po delegatima Thorwall, Sindinglarsen i Belfrage.
- c) od domaćih klubova i pojedinih rotara: R. C. Šibenik, Subotica, Beograd, Split, Novi Sad, Dubrovnik, Sarajevo, te predsednika Bogdanovića (od R. C. Novi Sad) Šlajmera iz Jajca, rotara Pulka iz Selca i rotara Dubskya sa Lopuda.

Time je svečani deo sastanka zaključen, a odmah su započeli rad odbori, prema utvrdjenom programu, jedino sa promenom, što je obolelog brata Ž. Bogdanovića zastupio brat Ćirić, R. C. Novi Sad u odboru za služenje klubu i što je u odboru za međunarodno služenje preuzeo predsedništvo rotar Ranislav Avramović, a dužnost sekretara rotar Stevan Koen, obadvojica članovi R. C. Beograd, jer ranije za tu dužnost određeni rotari Stevan Pavlović i St. Pelivanović, isto članovi R. C. Beograd nisu mogli doći na konferenciju.

Od održanih vrlo interesantnih predavanja u pojedinim odborima, donosimo ovde samo one, koje smo blagovremeno dobili radi štampanja.

Rotar Dr. Branko Petrović nije lično došao. Stoga je njegov referat o temi „Selekcija članova prema relativnoj važnosti pojedinih klasifikacija za sedište kluba“, pročitao sekretar rotar Grčanin.

Referat brata dr. Branka Petrovića

„Upoređujući rotarsku organizaciju sa ostalim profesionalnim, kulturnim i socijalnim organizacijama, vidimo da se ona i po svome sastavu i po duhu svoga rada u velikoj meri razlikuje od svih drugih društava i udruženja. Jer dok su u raznim društvima okupljeni članovi, koji pripadaju istom društvenom staležu ili su povezani zajedničkim interesnim sferama, dotle u članstvu rotary klubova nalaze mesta pretstavnici sviju privrednih i kulturnih delatnosti bez obzira na njihov društveni položaj, veroispovest, političku pripadnost itd. Jednu dalju razliku nalazimo i u tome, što razna druga društva, u koliko ne pripadaju organizacijama sa isključivo karitativnim ciljem, skoro bez izuzetka vode računa samo o interesu dotičnog staleža koji sačinjava članstvo društva, tražeći uvek izvesna prava bilo za samu organizaciju bilo pak za njene članove, dok Rotary klubovi poznaju samo dužnosti, imajući u vidu jedini i isključivi cilj: unapredjenje interesa celine. Da bi se taj cilj mogao u praktičnom životu sprovesti potrebno je da se i sam sastav članstva rotary klubova vrši po izvesnim principima, koji stoje u skladu sa postavljenim zadatkom rotarske ideologije. Za uspešan rad jednog rotary kluba odabiranje njeuovih članova prestavlja stoga jedan od najbitnijih elemenata. Svaki Rotary klub mora nastojati da u svome članstvu sakupi najistaknutije prestavnike pojedinih privrednih i kulturnih delatnosti da bi na taj način mogao uvek imati vernu sliku privrednog, kulturnog i socijalnog života svoje okoline. Kako je već i iz samih tehničkih razloga, naročito u manjim mestima, nemoguće postići da sve profesije i sve društvene formacije budu zastupljene u Klubu, to se za sastav i popunjavanje članstva u prvom redu imaju uzeti one klasifikacije, koje igraju dominantnu ulogu kako u privrednom tako i u kulturnom životu dotičnog mesta. Prema tome jasno je, da pri odabiranju članstva za Rotary klub na prvom mestu dolazi u obzir klasifikacija a tek

iza toga traži se podesna ličnost kojom će se ona popuniti. Ali koliko je važna klasifikacija t. j. zanimanje koje treba da bude predstavljeno u Klubu, toliko je važna i ličnost koja će tu klasifikaciju predstavljati. Rotarstvo se ne ograničava samo na rad u prostorijama svoga Kluba, nego baš obratno, glavni i najvažniji zadatak rotara predstavlja ona delatnost, koju svi vrše kako u svome pozivu tako i u svakidanjem svom poslovnom saobraćaju sa ostalim svetom, t. j. u svome profesionalnom i društvenom životu. Baš u vršenju tih životnih funkcija dolazi do izražaja primenjivanje rotarskih principa, a u prvom redu ideala služenja interesima celine. To je bio razlog, da su inicijatori rotarskog pokreta postavili kao osnovno načelo: da članom Rotary Kluba, može postati samo lice, čestitog karaktera i dobrog poslovnog glasa, koje u jednoj, ugleda dostojnoj poslovnoj grani zauzima vodeći položaj. Time se može nadalje tumačiti i poznato stanovište rotarstva, da se ekstenzija članstva ne traži pod svaku cenu, iako brojno stanje svake organizacije može poslužiti kao merilo njene snage i uticaja. Povećanje brojnog stanja svoga članstva mogu rotary klubovi vršiti samo na bazi jedne zdrave i valjane selekcije. Ovo je potpuno svatljivo i razumljivo ako se uzme u obzir okolnost, da rotar ne samo pri radu u svome ličnom pozivu, već uvek i u svima prilikama mora biti nesebičan, pravičan i nepristrasan. Članstvo u rotarskim organizacijama prema tome treba da počiva na ovim principima:

a) u svakom Rotary klubu treba da bude zastupljen prosek svih važnijih zanimanja dotičnog mesta u kojem se Klub nalazi.

b) članovi Rotary kluba treba da budu u svakom pogledu ugledni predstavnici svojih poziva, koji ne samo mogu već zaista vrše blagotvorni uticaj u pravcu unapredjenja opštih prilika onoga zanimanja, čiju klasifikaciju oni u Klubu predstavljaju. Otvaranje klasifikacija dakle, treba da diktira stvarna potreba dotičnog mesta, u kojem se Klub nalazi; a za odabiranje lica, kojima će se klasifikacije popuniti, pored karaktera i sposobnosti, ima da posluži kao merilo i aktivnost koju dotična lica ispoljavaju učestvujući u radu javnoga života svoje okoline. Ispunjavajući tako gornje uslove, Rotary klub će moći sa sigurnim autoritetom i punim uspehom raspravljati i rešavati probleme koji se odnose na pojedine delatnosti i omogućiće izgradnju one društvene solidarnosti, koja je prvi i najvažniji uslov za unapredjenje interesa celine”.

U diskusiji po prednjem referatu uzeli su učešća braća Čirić, Knežević i Gračanin. Usvajajući načela i predloge izložene u referatu brata Dr. Petrovića odbor se složio, da je u interesu uspešnog rada svakog Rotary kluba potrebno, da članstvo kluba počiva na ovim principima:

1) u svakom Rotary klubu treba da bude zastupljen prosek svih važnijih zanimanja dotičnog mesta odnosno područja u kome se Klub nalazi,

2) Članovi Rotary kluba treba da budu u svakom pogledu ugledni i sposobni predstavnici svojih poziva, koji ne samo da mogu nego koji već zaista vrše blagotvorni uticaj u pravcu unapredjenja opštih prilika onoga zanimanja (zvanja, posla) čiju klasifikaciju oni u Klubu zastupaju,

3) Otvaranje i popunjavanje klasifikacija, dakle treba da diktira stvarna potreba dotičnog mesta odnosno područja u kome se Klub nalazi i radi, a za odabiranje lica, kojima će se te klasifikacije popuniti, pored karaktera i sposobnosti, ima da posluži kao merilo i aktivnost, koju dotična lica ispoljavaju učestvujući u radu javnog života svoje okoline.”

Posle toga rotar Dezider Roth lično je pročitao svoj referat o temi: Najpodesnije mere za poboljšanje frekvencije u klubu.

Referat brata Dežider Rotha

„Jedan od rotary klubova Sjedinjenih država Amerike, imao je stalno 100% frekvenciju. Usled operacije jednoga od članova pretila je opasnost da se frekvencija smanji. — A šta su smislili članovi ovoga kluba, da bi i na krevet prikovani član mogao prisustvovati redovnom sastanku i da stoprocentnu frekvenciju sačuvaju? Skupili su se oko bolesničkog kreveta, te su na taj način održali i ovaj sastanak sa 100% frekvencijom. Moguće, da je ovaj slučaj mnogim od Vas poznat, no ja sam ga odabrao da vidimo koju važnost pridaju frekvenciji naša braća u Americi. Frekvencija prisustvovanja članova klubskim sastancima je prvi preduslov za uspešan rad kluba. Naši rotary klubovi moraju biti po sastavu članova verna slika proseka profesija klubskog područja. Svaki član kroz svoju klasifikaciju predstavlja u Klubu svoje zvanje, pa ako jedan član nije prisutan klubskom radu, znači da je on zanemario svoju dužnost i to ne samo kao član Kluba no i kao predstavnik svoga zvanja. Taj, koji zanemaruje svoju dužnost nije ispravan čovek i ne može biti dobar rotar, jer svojim izostajanjem koči rad kluba i prekida kontinuitet u radu. Pre no što govorimo o merama za poboljšanje frekvencije, moramo da upoznamo uzroke, kojima ima da se pripiše slaba ili opadajuća frekvencija. Da vidimo kakvi su uzroci izostajanja članova sa klubskih sastanaka. I mi rotari smo u prvom redu ljudi poslovni ili zvaničnim dužnostima zauzeti, te nam ne polazi uvek za rukom, da dovedemo u sklad našu rotarsku dužnost sa dužnošću u zvanju. Neko zvanično ili poslovno putovanje, bolest pa i familijarni događaj mogu da spreče kad-kada i najboljeg rotara u prisustvovanju sastancima. Novi normalni slučajevi se ne ponavljaju tako često da bi to osetljivo delovalo na opštu klubsku frekvenciju. Ako se opazi, da je u jednom ili drugom klubu, frekvencija uopšte slaba ili da napadno opada treba se potražiti jedan drugi razlog, koji je opšte, a ja bi čak nazvao, opasnog karaktera. Ako ćemo ovaj uzrok savesno tražiti naći ćemo ga skoro isključivo u toj činjenici, da Uprava dotičnog kluba nije na dostojnoj visini. Po mome skromnom mišljenju, uzroci opšte slabe frekvencije mogu biti: slabo voćstvo, pomanjkanje iskrenog drugarskog duha u klubu ili pak nespretno sastavljen radni program. U ova sva tri slučaja, krivica je do Uprave odnosno do predsednika Kluba, jer je Uprava odnosno predsednik pozvan da otkloni ove uzroke, a po mome mišljenju oni imaju i u rukama sva profilaktična sretstva za sprečavanje razvitka ove bolesti. Onaj koji je čitao mnogo izveštaja od drugih klubova, imao je prilike da vidi i da upozna razne mere, koje su preduzete i koje i dan-danas postoje i služe za podsticanje članova na veće prisustvovanje sastancima. U Zagrebačkom klubu na primer, članstvo je bilo razdeljeno na grupe pod voćtvom jednog člana, kojemu je bila dužnost da potakne članove na prisustvovanje na sednicama. To je izgleda praktična mera, naročito za klubove sa mnogobrojnim članstvom. Čitali smo da predsednik Kluba u Parizu odlikuje članove sa 100% godišnjim prisustvovanjem naročitim značkama. Ja dopuštam da je to interesantno i da moguće zadovoljava sujetu pojedinaca koji teže za odlikovanjima, no držim da to nije pravi rotarski način jer se tim razvija jedna od ljudskih slabosti. Znamo i o takvom predlogu, da se zajedno sa članarinom naplaćuju večere za celi mesec unapred da bi se na ovaj način donekle osiguralo prisustvovanje lenjih članova na sastancima. Nisam imao mogućnosti da se uverim, dali je ovaj predlog usvojen i sumnjam da bi isti mogao znatno doprineti poboljšanju frekvencija, a mišljenja sam da i ova mera nije baš sretna, a svakako nije dostojna rotarskoj ideologiji. Glavni uzroci slabe frekvencije su psihološkog obeležja, pa za otklanjanje istih moramo tražiti sretstva koja imaju psihološko dejstvo. Uprava kluba mora sebi staviti za prvu i najvažniju zadaću, stvaranje i razvijanje drugarstva i bratskog duha medju članovima, kao i apsolutnu homogenost

članstva. Posećivanje klubskih sastanaka ne sme da bude ni za jednog člana nametnuta dužnost, nego nestrpljivo očekivano uživanje. Neka svaki bude prožet duhom bratske ljubavi i neka posećivanje sastanaka bude zadovoljenje njegovih duševnih potreba. Prijateljski razgovori i izmena misli sa svojom braćom pružace mu razonodu, koja će ga osvežiti i uneti živost u njegov svakidašnji prozaičan i monotoni život. Kao što je drugarstvo važan psihološki faktor, tako je isto važno u pogledu poboljšanja frekvencije stvaranje jednog dobrog i spretno sastavljenog radnog programa kluba. Rotary klubovi nisu samo drugarska ili bratska udruženja nego imaju i svoje utvrđene ciljeve i zadatke, t. j. oni su prvenstveno radni klubovi. Naš rotarski rad može imati uspeha samo u tom slučaju ako svaki pojedini član sudeluje u radu i ako se taj rad vrši po zaranije promišljenom i utvrđenom programu. Programi klubova moraju biti od opšteg interesa za celokupno članstvo i delovati kao privlačna snaga za svakog pojedinog člana. U okviru ovog referata nije moguće opširnije razlagati metodu i principe sastavljanja klubskog programa, hteo sam samo ukazati kako važan uticaj ima dobro smišljeni i raspodeleni program na poboljšanje frekvencije. I u klubovima sa najboljom frekvencijom ima članova, kod kojih je neposećivanje klubskih sastanaka kronična pojava. Ovakvi članovi, koji ne osećaju blagodat bratske zajednice i koji se ne interesuju ni za rad kluba, po mome mišljenju nisu za nas a niti za naš pokret. U ovakvim slučajevima dužnost je uprave odnosno predsednika, da upozna situaciju i ako nema druge mogućnosti, da blagovremeno odstrani iz kluba taj teret, koji ne obećava ništa za naš pokret i samo kvari klubsku frekvenciju. Za preporučiti je, da se takav član blagovremeno odstrani, i to pre no što druge članove zarazi svojom nemarnošću, jer njegov istup ni u kom slučaju ne predstavlja gubitak za klub. Ovom prilikom ne smemo gubiti iz vida okolnost koja proističe iz današnje ekonomske krize. Na ovu je okolnost brat guverner već ranije, u jednom od svojih cirkularnih pisama ukazao i naveo kao uzroke izložno preopterećenje članstva. Rotarstvo je i onako skupo te se mora izbegavanjem izlišnih izdataka (kao preskupe večere, iznajmljivanje skupih lokaliteta itd.) ukoliko je moguće izići u susret članovima i olakšati im snalaženje troškova. Često prikupljanje dobrovoljnih priloga, osim prikupljanja za klubsku torbu, postaje vremenom neka vrsta nameta te pored svoga humanog cilja služi i kao sretstvo za proredjivanje broja članova. Gorenavedene dve činjenice imaju neosporan uticaj na opštu klubsku frekvenciju i samo se ublažanjem njihove oštine može doprineti poboljšanju frekvencije. Pri kraju svoga referata, želeo bih još jednom istaći da su najpodesnije mere za poboljšanje frekvencije: iskreno drugarstvo u klubu i raznolikost radnog programa. Rad i razonoda u pravoj kombinaciji osiguraće uspeh i dobru frekvenciju."

U diskusiji o ovom referatu uzeli su učešća braća Čirić, Alaupović, Roth, Očigrija, Krbavac, Ing. Marković, Knežević i Gračanin. — Usvajajući razlaganja i sugestije brata Rotha u njegovom referatu, odbor se složio, da se, sa obzirom na stanje i prilike u jugoslovenskim Rotary klubovima, mogu smatrati kao najpodesnije mere za poboljšanje frekvencije u klubu:

1) Intenzivnije staranje uprave kluba o stvaranju *raznolikog, interesantnog* rada u klubu, tako, da dolaženje na sastanke ne bude ni jednom članu *nametnuta dužnost*, nego iskreno željeno i prijatno zadovoljavanje njegovih duševnih potreba.

2) *Drugarstvu*, odnosno medjusobnom *ličnom prijateljstvu* izmedju članova samih i njihovih porodica, mora se takodjer obratiti velika pažnja. S time u vezi ima se povremeno pružati prilika članstvu i za prijatnu zabavu i razonodu, kao podesne mere za stvaranje i razvijanje iskrenog *bratskog duha* i *homogenosti* medju članovima. Rad i razonoda moraju biti u pravoj kombinaciji. Jedno ne sme biti na štetu drugoga.

3) Članovi koji *neopravdano* imaju slabu rekvenciju, i na koje se u toku izvesnog vremena ne može uticati da je poprave, i koji usled toga mogu štetno uticati na ostalu braću, treba da budu bez velikih obzira, a na sasna lep način, *otstranjeni*, iz članstva kluba. (Oni se mogu kasnije, eventualno, opet vratiti u klub, ali dotle, dok su *neuredni* u vršenju svojih dužnosti, *ne treba* ih voditi u članstvu kluba.)

4) Izbegavati priredbe i sastanke koji su skopčani sa velikim materijalnim izdancima za članove kluba. Izdatke članova u vezi sa vršenjem njihovih članskih dužnosti, uopšte svesti na *najmanju moguću meru*. Članarine članova sa obzirom na često velike različne, srazmerno ekonomskoj snazi pojedinih članova. (Utvrditi 3—4—5 grupa razlike u ekonomskim prilikama pojedinih članova, *ne treba da budu podjednake* nego članarine, pa prepustiti svakom članu, da po svojoj slobodnoj oceni imajući u vidu potrebe kluba, *sam izabere* grupu u koju po svojim materijalnim mogućnostima spada.)”

U odboru za služenje u zvanju rotar Zdenko Knez pročitao je referat o temi: „Sistemiziranje redovnih izveštaja iz pojedinih zvanja u klubovima.

Referat brata Zdenka Kneza

„Služenje u zvanju zauzima najviše mesta u rotarskoj delatnosti. Šest rotarskih ciljeva naime se tako mnogo odnose na služenje u zvanju, da čine od njega najveći deo svoga programa. Ciljevi broj 1, 2 i 5 odnose se isključivo na služenje u zvanju. Oni glase: Zadaća je rotarstva da promiče i neguje:

1. ideal služenja kao osnovu svake vredne delatnosti;

2. visoko etičko shvaćanje u poslu i zvanju;

5. poznavanje vrednosti svakog korisnog rada i oplemenjivanje zvanja sa strane Rotara po shvatanju, da ga vrše kao priliku, da služe ljudskom društvu. Treći cilj rotarstva: „Primenjivanje ideala služenja u ličnom, poslovnom i javnom delovanju svakog Rotara”, odnosi se najmanje sa jednom trećinom na služenje u zvanju, a stvarno verovatno mnogo više, jer dodiri i prilike nastaju mnogo češće u poslovnom životu nego li u ličnom ili u javnom životu, jer svako posvećuje najviše vremena svome poslu ili svome zvanju: Četvrti cilj: „Širenje kruga poznanika radi uvećanja mogućnosti služenja” treba da se izvrši najviše služenjem u zvanju, jer baš u zvanju i putem zvanja Rotar ima iz daleka najveći broj prilika upoznavanja, koje vode do prilika služenja. Uzvišeni šesti cilj: „Unapredjenje medjusobnog razumevanja, dobre volje i medjunarodnog mira putem svetske drugarske zajednice ljudi od posla i zvanja, koje je ujedinila misao medjusobnog služenja” je konačno cilj služenja u zvanju. Ratovi su pro-uzrokovani usled poslovnih nesuglasica i konkurencijske borbe. Širenje medjusobnog sporazumevanja, dobre volje i poslovne časti ići će u prilog medjunarodnom miru. Ovako glasi tumačenje brošure br. 3B o ulozi služenja u zvanju u Rotary-ju. Premda Rotary ostavlja svakome klubu pa i svakome Rotaru dosta slobode u primenjivanju i izvršivanju zadaća, koje proizlaze iz težnje za služenjem u zvanju, ipak imamo u svojim klubovima onu poznatu mašineriju, koju su izmislili engleski Rotary, i koja se zove „Odbor za zadatke i ciljeve rotarstva”. Ovaj Odbor ima kao što je poznato, četiri komponentna odbora, medju njima drugi za služenje u zvanju. Kako treba svaki Rotar da bude član jednog komponentnog odbora ili barem jednog pododbora, postoji garancija, da niko neće da izmakne praktičnom radu u smislu ideala služenja. Pomenuta brošura deli materijal u zvanju na dve velike grupe i to: A. Vodjenje poslova. B. odnosi izmedju pojedinih grupa. 1) Izmedju kupaca i prodavalaca, 2) izmedju konkurenata, 3) izmedju poslodavaca i nameštenika i 4) o poslovnim vezama sa inostranstvom. Nije moj zadatak da Vam prikažem, kako treba Rotar da se zadrži u pojedinim pome-

nutim odnosima, niti da analiziram, šta se može u svim tim pravcima još učiniti, te što bi mi trebali da učinimo. Tema koja mi je stavljena toliko je uska, da bi se mogla svršiti sa nekoliko rečenica, ali ipak sam smatrao, da je potrebno, da prelazim od opšteg na specijalno, dakle od ciljeva rotarstva preko našeg komponentnog odbora na programu rada toga odbora. R. I. izdao je dodatak pomenutoj brošuri, koja sadrži predloge za klupske programe prema članu VIII, al. 3 uzornih klupskih pravila koji glasi: „Dužnost je komponentnog odbora za služenje u zvanju da pronadje puteve i primeni načine, koji će voditi članove kluba i pomoći im u vršenju njihovih dužnosti u njihovim odnosima u zvanju u smislu poboljšanja opšte prakse u pojedinim pozivima.” Ova brošura analizira pomenute dve grupe sa 4 podgrupama, te nabraja u njihovom okviru veliki broj tema, koje treba na široko obradivati u klupskim sednicama. Zatim daje brošura razne upute, kako bi se van ovih grupa još tretiralo pitanje služenja u zvanju te medju raznim predlozima iznosi i ovaj: „Govori o služenju u zvanju”: U stvari imaju svi Rotary Klubovi predavanja svojih članova sa interesantnim pojedinostima njihovih sopstvenih poslova ili struka. Potrebno je da ova predavanja budu takva, da iscrpe i temu služenja u zvanju. Ovo znači neki opis načina i karaktera služenja, koje vrši predavačeva struka, kao i sve konstruktivne i naročite upotrebe odnosno primene principa služenja u zvanju, koje su imali uspeha, i koje su postigle koristi. Ovakva predavanja treba da se odnose i na stručnu ili stalešku organizaciju, kojoj dotični član pripada, sa kratkom konstatacijom, šta je ta organizacija učinila, da unapredi poslovne prilike i da popravi poslovne metode. Evo, to je sve, što se u zvaničnim brošurama nalazi o mojoj temi. Prema načinu ovih brošura je sva tema obradjena vrlo koncentrisano, dakle puno sadržine na malo mesta. Šta bih imao tim jasnim uputama da dodam? Pre svega mislim, da bismo mi trebali svim jugoslovenskim Rotary klubovima da preporučimo, da pozovu svakog člana, da održi jedno predavanje o svome zvanju, o prilikama služenja u zvanju i o opštim prilikama u svojoj struci. Služenje u zvanju sadrži borbu protiv korupcije i borbu protiv prljavih poslovnih metoda. Svaki rotar mora nastojati, da unese u svoju struku, pa i u svoju stručnu i stalešku organizaciju borbeni duh protiv ovih društvenih bolesti. Rotary klub treba da je ognjište, pored kojeg treba prodiskutirati metode ove borbe i gde treba Rotari kao dobri, verni i diskretni drugovi, da se razgovore o pojedinim problemima, i gde treba da dobiju potstreka za ovakav rad. Ja držim da je služenje u zvanju u našim jugoslovenskim prilikama najveći, najzaslužniji, pa i najteži zadatak, kojeg treba da rešavaju Rotary Klubovi, jer naše najveće ne- daće i najveća šteta za zajednicu izvire iz prljavih poslovnih metoda i korupcije, koji nagrižavaju stablo naše države i naše slobode. Svaki dobar Jugosloven i svaki dobar Rotar neka tu pokaže, koliko je iskren i šta ume da uradi.”

U odboru za služenje u zvanju pročitao je dr. Miroslav Posmodi (R. C. Varaždin) referat o temi: „Dosadašnji praktični rezultati služenja zajednici u jugoslovenskim klubovima”.

Referat brata dr. Miroslava Posmodia

„Godine 1932 na prvom sastanku predsednika i tajnika u Zagrebu referirao je tadanji guverner brat E. Marković opširno o služenju zajednici, te tom prilikom dao smjernice kojima treba da podjemo. Već tada su stavljeni konkretni predlozi po Dr. Špišiću da se osnuje „društvo za zbrinjavanje sakate djece” i „Dom za sakatu djecu”. Deset mjeseci iza toga tretira se pitanje služenja zajednici na prvoj distriktnoj konferenciji uz učešće većine klubova od kojih svaki iznosi već svoje uspjehe, metode rada

i poteškoće, koje su se ukazale tokom vremena. Svaki klub izradjuje si program rada ispitujući svoje lokalne potrebe i pronalazeći članove, koji mogu služiti zajednici. U protekloj godini gotovo svi klubovi posvećuju veliki dio svog rada služenju zajednici, te upravo sa zadovoljstvom moramo konstatovati, da taj rad raste svakim danom, pa sam u mogućnosti da pred Vas iznesem ukratko pozitivnu bilansu, koja može služiti na ponos rotarskom pokretu u našoj zemlji. Pojedini klubovi radili su upravo intenzivno na pružanju materijalne pomoći siromašnoj i gladnoj školskoj djeci. Tako je klub u *Subotici* organizovao u oči Božića akciju za prikupljanje darova ubogoj školskoj mladeži. Na trgovima i javnim mjestima postavljene su jele pod naslovom „Jela svakoga“, gdje mogu da nadju utočište oni najbedniji. Na karitativni rad pozvani su svi trgovci, industrijalci, nadalje sva društva skupljajući doprinose u novcu, odjeći i živežnim namirnicama. Karitativna društva preuzimaju na sebe zadaću sabiranja darova i dijeljenje djeci, bez razlike vjere i nacionalnosti. Apelira se dapače i na vojsku za besplatan prevoz materijala. Na taj način eto R. C. Subotica uz saradnju pretstavnika humanih društava ublažuje tugu i nevolju tih gladnih mališana, čiji roditelji ne mogu da kraj teških privrednih prilika namaknu najnužnije za njihovu životnu egzistenciju. *Zagrebački klub* na poticaj brata Poduje započinje akciju za pomoć kolonistima iz Like i Bosne, a koji žive oko Virovitice u vrlo teškim prilikama, te im je potrebna potpora, da im se ublaži bijeda. *Mariborski klub* votira 4.000 — dinara za pomoćnu akciju grada Maribora i zaključuje da se opet uvedu dobrovoljni prinosi članovima, koji bi imali služiti za potporu sirotinji. R. C. *Osijek* votira 5.500.— dinara u ime pripomoći božićnice, a istodobno i R. C. *Pančevo* sudjeluje u pomaganju sirotinje u oči Božića. R. C. *Sarajevo* votirao je svotu od 2.480. — dinara i time nabavio odjela za 12 učenika Srednje tehničke škole. Članovi R. C. *Varaždin*, kao odbornici potpornog društva, Realne gimnazije saradjivali su u svim pitanjima materijalnog pomaganja učenika i izdržavanja školske kuhinje. U *Dubrovačkom klubu* je brat Kristić izvjestio, da je privatnom inicijativom, u kojoj je lično sudjelovao, prilikom proslave Sv. Vlaha podjeljeno tamošnjoj sirotinji 240 besplatnih ručaka. U *Ljubljanskom klubu* brat Krejči poznavajući veliku bijedu medju djecom nezaposlenih radnika Trbovljanskog ugljenokopa, organizovao je mliječnu kuhinju, tako da djeca tih sirotana dobivaju dnevno 1 obrok mliječne hrane besplatno. *Beogradski klub* sakuplja u svim svečanim zgodama dobrovoljne prinose za nevoljne. Tako n. pr. rotar Manojlo Sokić prigodom svoje slave daje 300 dinara u spomenutu svrhu. R. C. *Šibenik* zaključuje, da se u svrhu prikupljanja doprinosa za sirotinju na svakom prvom sastanku u mjesecu uvede menu za 5.— dinara, a naplaćuje uobičajena taksa, te razlika ubere za sirotinju. Isto tako da članovi, koji dodju na sastanak bez znaka, plaćaju globu, koja se ima primjeniti istoj svrsi. R. C. *Vukovar* votirao je za ishranu siromašne školske djece 300 dinara. Osim opisanog karitativnog rada vrlo mnogo su pojedini klubovi doprinijeli promicanju turizma u našoj zemlji. *Klub u Šibeniku* uredjuje uz pomoć bratskog kluba u Splitu društvo za saobraćaj putnika i taj je rad već u završnoj fazi. Član beogradskog kulba rotar Alkalaj, propagira turizam u okolini Niša, gdje se je prigodom proslave 35. god. jubileja činovnika Hipotekarne banke mogao uvjeriti o prirodnim krasotama toga kraja. U *Varaždinskom klubu* propagiraju članovi turizam u okolini Varaždin, napose na Ravnu Goru gdje je zaslugom brata Filića sagrađen planinarski dom, koji nosi njegovo ime. Gotovo svi članovi kluba postali su utemeljiteljni članovi ove lijepe i kulturne tečevine, koja je postala omiljeno stječište turista iz Zagreba, Zagorja i Medjumurja. Član R. C. Beograd brat Sirišević vodi sistematsku propagandu za promicanje turizma u našoj zemlji. O uspjehu tog rada mogao se uvjeriti sam br. guverner Stojadinović prigodom svog boravka u Švaj-

carskoj, gdje je imao prilike čuti i vidjeti interesovanje za turizam naših krajeva. *Klubovi Šibenik i Split* rade zajedničkim silama za napredak turizma ovih gradova, koji su do sada bili samo transitne stanice i nastoje zajedničkom reklamom podignuti interes stranaca za prirodne ljepote okoline ovih gradova i na taj način zadržati strance u svojoj sredini. Nadalje se oba kluba zuzimaju za poboljšanje željezničkih i parobrodarskih veza u svrhu pospješnja prometa stranaca. Klub u Šibeniku zauzima se preko senatora i narodnih poslanika za izgradnju unske pruge, za koji je već gotov zakonski projekt. Služeći zajednici učinjeno je veliko rotarsko djelo medjusobne saradnje gradova Šibenika i Splita posredstvom ovih klubova o promicanju zajedničkih, ekonomskih i kulturnih interesa. To zbliženje imade vidnog učinka u životu obih gradova i to u svim granama djelatnosti. Na 22. sastanku prilikom posjete braće iz Splita učvršćuju se bratske veze izmedju oba grada za napredak njihov i cijelog primorja. *Splitski klub* tretira na svom 129 sastanku potrebe Šibenika i želi da ih čim izdašnije podupre. Predlaže da priredi medjuklubski sastanak i da se te lijepe i plemenite namjere obih klubova čim skorije sprovedu u djelo. U *Zagrebačkom klubu* referirao je brat Hanaman uvjerljivo o uspjehu rotara u Šibeniku i Splitu te sa radošću pozdravlja taj veliki akt da su uklonjene dugogodišnje smetnje medjunarodnog saradjivanja, koje su bile na štetu zajednice. R. C. *Sušak i Pančevo* organizovali su društva za suzbijanje prosjačenja. Već u prvom početku bilježi društvo vrlo lijepe i uspješne rezultate. Analogno je klub u Šibeniku uz pomoć svih humanih i nacionalnih društava te vlasti i škola započeo uspješnu akciju za suzbijanje skitnica, koji omeću turizam i ugrožavaju sigurnost građana. Lijep kulturni gest pokazao je *Klub u Skoplju*. Zaključivši na svom 136. sastanku da se daje pripomoć za dovršenje kapele Kosturnice, koja će se zvati „Hram slave” i to za fresku Stevana Prvovenčanog. Upravni odbor zagrebačkog kluba zaključuje, da klub pristupi društvu prijatelja kazališta kao član dobrotvor sa 1000 dinara. Brat Filić referira u varaždinskom klubu o osnutku etnografskog muzeja, kojemu je on glavni osnivač i stvaraoc. Iznosi teškoće koje je imao kod prikupljanja materijala po selima usled nepovjerljivosti seljaka zbog bojazni utjerivanja poreza. Poziva sve merodavne faktore da nastoje u zadnji čas spasiti ostatak narodnih rukotvorina, koje još nisu upropašćene. U privrednom pogledu radi var. klub, koji se zauzeo za akciju privrednika, protiv neispravnom i pretrjeranom utjerivanju poreza. Klub je učestvovao kod izradbe pretstavke na Ministra finansija, a posredovanjem naše braće u Beogradu omogućio je, da je deputacija naših privrednika primljena u Ministarstvu finansija i da je žalba uvažena ublaženjem i poboljšanjem primjena poreskih mjera. Brat Ružić član R. C. *Sušak* upozna je klub sa gradskim proračunom te braća sa velikim interesom prate njegov referat dajući pobude za čim bolji uspeh brata gradonačelnika, jer im je na srcu prosperitet njihovog grada. U *Subotici* daje brat Pavlović poticaj za organizaciju „Jeftine nedelje” nastojeći da time digne polet za trgovački život njihovog grada. Unatoč teškoća, koje su se javile radi nepovjerenja samih trgovaca spram te akcije, kao i uskraćene susretljivosti državnih željeznica za povlaštenu vožnju, ipak je ta akcija imala ljepi uspjeh, koji se mora pripisati samo nepokolebivoj rotarskoj volji i ustrajnosti. U *Novosadskom klubu* daje brat Josif Major poticaj za osnivanje novosadske smotre i poziva sve rotarske klubove da toj smotri prisustvuju, čemu su se mnogi klubovi i odazvali. R. C. *Pančevo* bavi se osnivanjem poljoprivrednih komora obzirom na visoku zemljarinu, koja iznosi 2 do 300 dinara po jutru, tako da danas zemljoradnik nema rentabilnosti u obradbi zemlje obzirom na vrlo nisku cijenu poljoprivrednih produkata. Osim toga traži se brisanje dopunskog poreza. U *Sušačkom klubu* iznosi brat ing. Premužić, u svom predavanju „Novi sistem racionalnog

poljoprivrednog i šumskog gospodarstva na primorskom kršu", osnove kako treba u tim krajevima provesti gospodarski sistem da se spasi ono što još postoji i da se unapredi poljoprivredno i šumsko gospodarstvo na kršu. Uvjerljivo dokazuje mogućnost uspjeha i obećaje da će u tom pogledu uložiti sve svoje sile te moli potporu cijelog kluba u tom nastojanju. Time sam spomenuo samo najglavnije akcije klubova u služenju zajednici, pa je iz toga vidljivo da rotarstvo uspješno djeluje u svim smjerovima i to na kulturnom, karitativnom, gospodarskom i poljoprivrednom polju. Kraj današnjih teških životnih prilika ne može se razviti djelovanje u onom opsegu kako bi to prožeti rotari želeli, pa je zapravo čitav rad vezan uz zvanje svakog rotara, jer ono što ne može klub kao cjelina, to svakako naknadjuju članovi pojedinci služeći zajednici preko svog zvanja."

Zatim je rotar Ing. Josip Ljubinčić R. C. Šibenik pročitao referat o temi: „Mogu li se odrediti jedinstvene smernice rada pri služenju zajednici za sve klubove Distrikta?"

Referat brata ing. Josipa Ljubinčića

„Smatram i sebe osobito počašćenim što smijem da govorim pred ovako uvažanim zborom. Vidim oko mene okupljene stare,iskusne rotare, koji su svoje snage već okušali u rješavanju problema, koji interesuju zajednicu. Moram priznati, da meni u ovom času nije baš lako pri duši, kad moram da u vašem krugu referiram, ali me tješi a mogu reći, i sokoli nada, da ćete mi, draga braćo, oprostiti ako u nečemu pogriješim i da nećete ovaj moj kratki referat suditi prestrogo, imajući u vidu da kao član jednog između najmladnjih klubova našeg distrikta nijesam još imao ni prilike ni vremena da steknem ona iskustva, koja su neophodno potrebna za bistro prosudjivanje u ovako kompliciranoj vrsti služenja kao što je služenje zajednici. Služenje zajednici je, a to bih odmah napočetak htio da istaknem, najplemenitije i najuzvišenije, najozbiljnije i najskupocenije od svih ostalih rotarskih služenja. Zato je ali ono i najraznoličnije, najzamršenije i najdelikatnije služenje. Baš se u ovom služenju najbolje očituje sva plemenitost i veličina ideje služenja, u ovom se služenju najbolje ispoljuje fakat da rotari ne teže za koristima ni javnim ni tajnim. U rotarstvu nema govora o pravima, svaki rotar ima samo dužnosti. Rotarstvo je i ostaje etički pokret, idealna jezgra svega onoga što je dobro i plemenito, duševni poticaj na dobra djela, potpuno čovječji i u formi i u sadržini. Rotarstvo je organizacija ljudi dobre volje, koja osudjuje egoizam, pasivnost, individualizam, partikularizam i materijalizam a protiv svega ovoga ono ističe ljepotu i plemenitost služenja općoj stvari, služenja blizim i dalekim idealima za koje se čovječanstvo bori, za koje trpi i o kojima sanja! Ono veličava duševne vrednote čovjeka kao jedine važne, ono uzdiže altruizam i kolaboraciju na visinu osnovnih principa moralnog života i socijalnog napretka. Rotarstvo shvaća praktički život ali ga cijeni u najidealnijim njegovim elementima. Ono poznaje egoističke težnje svojstvene čovjeku životinji, priznaje diobu na klase, narode i države, dozvoljava svakome da pridržuje onu religioznu formu, koja mu je najmilija, ali tvrdi da egoizmu, lakomosti i njihovim posljedicama, borbi i nasilju, treba suprostaviti neki pravedniji i viši životni pojam shvaćen kao dužnost i kao misija. Dužnost je pojedinca da bude pravedan i pošten kako u privatnom tako i u javnom životu, dužnost je pojedinca da shvaća potrebe svih onih koji ga okružuju, dužnost je pojedinca napokon da sudjeluje u svim akcijama koje idu za tim da pomognu zajednici. Svi mi, kaže rotarstvo, imademo naše mjesto u svijetu i to baš dvostruko mjesto, jedno općenito mjesto, jer smo ljudi; a drugo određeno, specifičko, jer zauzimljemo jedan po-

ložaj u društvu. Taj naš položaj u društvu mora da bude u suglasju sa položajem drugog, čije su funkcije i atribucije drugčije od naših, ali koje sve moraju biti upravljene ka jednom zajedničkom cilju, ka boljitku i napretku našeg društva. Svaki od nas, veli nam dalje rotarstvo, za sveopći boljitak mora da pridonese svoj udio savjesno i bez interesa prema svojim mogućnostima i svojim sposobnostima, svaki od nas mora da osjeća dužnost ne samo da dade primjer poštena života nego da i pripomaže svim svojim silama interese zajednice. Sada kada sam u kratko razložio bit služenja po rotarskim principima a napose pak nešto rekao i o služenju zajednici, preći ću da analiziram postavljeno pitanje „MOGU LI SE ODREDITI JEDINSTVENE SMJERNICE ZA RAD JUGOSLOVENSКИH KLUBOVA PRI SLUŽENJU ZAJEDNICI?“ Da analiza bude potpuna, moram to pitanje da razčlanim na dva dijela, da ga postavim na dva načina i to 1.) Mogu li odrediti jedinstvene smjernice *o načinu* rada i 2.) Mogu li se odrediti jedinstvene smjernice *o predmetu* rada i t. d. Na prvo pitanje ne samo da se može bez daljnijega odgovoriti jasno, nego se dapače i mora. Naš uvaženi brat Edo, dozvolite mi, draga braćo, da tog našeg idealnog i neumornog rotarskog radenika i ja tako nazovem, na prvom sastanku predsjednika i tajnika našeg distrikta održanom u Zagrebu u augustu 1932. godine, spomenuo je u svojem referatu o služenju zajednici rezoluciju br. 34, koja je bila prihvaćena na konvenciji u St. Louisu godine 1923. Ovom se rezolucijom daju svim rotarima svijeta neke smjernice za rad u služenju zajednici. Prema tim smjernicama svaki rotary klub je slobodan da samostalno bira svoje polje rada pri služenju zajednici prema lokalnim potrebama i prema sklonosti svojih članova. Ovo je sve što je ta konvencija zaključila u pogledu *predmeta* rada pri služenju zajednici. Rezolucija br. 34 potpuno poštuje autonomiju koju svaki klub uživa i ne ulazi dublje u pitanje, što bi svi klubovi mogli i morali da poduzmu na polju služenja zajednici. To je ali i sasvim logično, a drugčije nije niti moglo da bude, jer su zaključci konvencija mjerodavni za sve klubove svijeta, gdje god se ovi nalazili. Ali kako potrebe zajednice nijesu svuda jednake, konvencija nije mogla da odluči ništa *o predmetu* rada, jer se jedinstvene smjernice *o predmetu* rada pri služenju zajednici za čitav svijet ne mogu nikako da odrede, potrebe su Amerike potpuno različite od potreba Evrope, ove opet od onih Azije i t. d. Drugčije je ista konvencija postupila u pogledu *načina* rada, jer je već spomenutom rezolucijom preporučila svim rotary klubovima svijeta neka pravila koja je tada brat Edo i naveo. Unatoč toj resoluciji i njenim pravilima, koji su morali biti smjernice *o načinu* kako da se postupa pri radu služenja zajednici, ipak su u rotarstvu postojala i dalje dva pravca i to jedan, koji je tražio aktivitet kluba kao takova, a drugi, koji je tražio da klub agitira samo preko svojih članova. Prvi su pravac usvojili američki klubovi, drugi evropski. Na slijedećim konvencijama je sigurno bilo govora o ovom pitanju ali nažalost nijesam imao na raspolaganje zapisnike tih konvencija i nijesam po tome u stvar upućen. Svakako meni izgleda bar po zadnjim konvencijama u Seattlu i Bostonu da su sada svi klubovi privoljeli drugom pravcu, naime da se klub kao takav ne angažuje pri radu služenja zajednici nego da istupa samo preko svojih članova. Zaključujem to po onome što je na konvenciji u Seattlu Prinzhorn u svom referatu „O služenju zajednici u klubovima Evrope“ rekao, naime: da rotary klubovi pri služenju zajednici nijesu *izvršni* organi već samo pioniri, na njima je da iznalaze potrebe zajednice, da udovoljenje tih potreba propagiraju i da nadju shodne, po mogućnosti već postojeće institucije koje se bave radom za zajednicu, a te neka posao izvrše. Preporuča samo rotarima nadzor nad ovakovim institucijama. Na konvenciji u Bostonu Jackson u svom referatu „O osnivanju i izgradnji jednog rotary kluba“ kaže

od prilike ovo: Treba usaditi u pamet (impress) svakom članu da je prvi cilj rotarstva, da se u svakom rotaru pobudi živa želja za aktivnim učešćem u radu zajednice. Klub ne treba da vrši *organizirani* rad da bi opravdao svoj opstanak. Ostavite klub da nadje sposobne ljude i pomognite mu da ih nadje, propovjedajući širu koncepciju dužnosti prema drugu, narodu i čovječanstvu.

Prema ovom, što sam do sada ovdje naveo, mislim da danas ne postoji više nikakovo razmimoilaženje u tom pitanju i da su svi klubovi složni u tome da klub ne smije istupati kao klub, ne smije da bude izvršni organ, niti da vrši organizirani rad, nego treba da radi samo preko svojih članova, koji su i članovi zajednice. Ako smo dakle, kao što mislim, u ovom principijelnom pitanju složni ne postoje već nikakove zapreke ni poteškoće, da se odrede jedinstvene smjernice za *način* rada pri služenju zajednici i za sve jugoslovenske klubove. Više ili manje u ovome postoji već i neka zajednička praksa. Mladji klubovi poprimaju praksu od starijih, iskusnijih klubova i prema radu ovih starijih klubova udešavaju i svoj rad na ovom polju. Ipak katkada, osobito kod mladih još neamalgamiranih klubova, koji nemaju još dovoljno iskustva u ovom kompliciranom i delikatnom služenju, mogu vrlo lako između članova nastati razmimoilaženja u *načinu* rada, te bi baš radi toga bilo i uputno da se odrede jedinstvene smjernice, kojih će se svi klubovi morati držati. Pri sastavljanju tih smjernica mogla bi kao baza poslužiti resolucija br. 34 iz konvencije u St. Louisu. Ovim sam izvršio analizu prvog pitanja, naime: „Mogu li se odrediti jedinstvene smjernice *u načinu* rada pri služenju zajednici?” i došao do zaključka da to nije samo bez daljnega moguće, već da bi to dapače bilo i dobro i potrebno. Ako sad analiziramo drugo pitanje, koje sam postavio, t. j. „Mogu li se odrediti jedinstvene smjernice *o predmetu* rada pri služenju zajednici?”, opažamo da postoje tri mogućnosti za riješenje tog pitanja. Prva je mogućnost da se ostavi klubu potpuna autonomija, t. j. da svaki klub sam sebi, slobodno i neodvisno od drugih klubova, izabere sebi svoje polje rada. Ovo bi se podudaralo sa dosadašnjom praksom, koja mislim nije dala najbolje rezultate, a time bi se u cjelosti prihvatile i smjernice resolucije br. 34 u ovom predmetu. Druga je mogućnost da se odrede jedinstvene smjernice *i o predmetu rada*, t. j. da se za svaku rotarsku godinu izradi nacrt, što se sve ima da poduzme na polju služenja zajednici. To bi međjutim značilo potpuno ukidanje autonomije klubova, a autonomija klubova je važan element rotarskog rada, jer ona omogućava prilagodjivanje klubova svojoj sredini. Samo autonomni klubovi mogu da se adaptiraju prilikama svoga područja, mogu da se posvete interesima najbližeg i najpoznatijeg s kojim ih vezuje instinktivna ljubav. Treća je mogućnost jedno kompromisno riješenje a to bi, po mojem mišljenju, bilo najbolje i najuspješnije, naime da se sve potrebe zajednice razdjele na dvije skupine i to na one koje su zajedničke svim klubovima u državi i na one koje interesiraju samo područja pojedinih klubova. Prve potrebe bi se dale na rad i rješavanje svim klubovima dok bi se druge potrebe lokalnog značaja prepustile slobodnom rješavanju interesiranih klubova. Ja sam, otvoreno moram priznati, pristalica ovakovog riješenja i to sa dvojakog razloga: 1.) Na taj bi se način zainteresiralo sve klubove za neke stanovite krupnije potrebe, svi bi se klubovi morali prihvatiti rada oko rješavanja tih potreba i svaki bi klub morao da u tom radu sudjeluje i da ostvaranju tog cilja doprinese svoj udio. Akcija bi bila ojačana, jer je drugčije kad nastupa pojedinac a drugo je opet kada se za isto pitanje interesuju deset ili dvadeset lica rasi-janih po čitavom teritoriju naše države. Izmjena misli, diskusije, prepiska i t. d., koja bi time nastala među klubovima, urodila bi dobrim plodovima, bar bi dovela do međusobnog upoznanja i približavanja. 2.) Na ovaj način bi nastalo među klubovima

takmičenje, svi bi htjeli da budu prvi a takmičenje donosi uvijek sobom kao posledicu boljitak i napredak. Da ne bi zaostali pred drugim klubovima svi bi klubovi napeli sve svoje snage da nešto doprinesu ostvarenju zajedničkog cilja, dakle bio bi to i indirektni poticaj na produktivan rad. Kad bi se usvojilo ovo moje gledište, trebalo bi medju smjernice za način rada pri služenju zajednici, svakako unijeti još jednu tačku, koja bi stavila u dužnost svim klubovima da još prije distriktne konferencije izrade detaljan popis svih potreba zajednice na svom području, dakle neku vrst američkih „Community Survey.” Trebalo bi nadalje osnovati jedan odbor, koji bi mogao biti sastavljen od predsjedatelja odbora za služenje zajednici svih klubova u distriktu, koji bi na temelju ovih popisa imao da razluči potrebe lokalnog karaktera od onih zajedničkih svim klubovima; prve bi se prepustile bez daljega pojedinim klubovima na rad, dok bi druge one zajedničke predložio distriktnoj konferenciji. O tome pak, koje će se od tih zajedničkih potreba najprije uzeti, imala bi odlučiti distriktna konferencija. Prihvatile se ili neprihvatile ove moje ideje, ja mislim da smo svi mi ovdje okupljeni mišljenja da se nešto mora ipak poduzeti da se služenje zajednici uzdigne na najviši stepen izmedju svih rotarskih služenja, osobito u današnje doba, kad danice iskrsavaju na tom polju sve to veći i zamršeniji problemi. Ovo služenje to i zaslužuje jer je to najplemenitiji dio rotarske ideologije, najuzvišenije služenje, prva i najsvetija dužnost svakog ispravnog građanina. Nabacio sam par ideja, kako vidite, i to kratko možda i prekratko tako da se bojim da li kratkoća nije štetovala jasnoći, ali svrha je ovog mog referata bila jedino ta, da izazovem diskusiju vas, iskusnijih i starijih rotara i, ako sam u tome uspeo, biti ću vrlo sretan.”

Rasprave u odborima trajale su do 14 sati, a zatim je slijedio zajednički ručak u Hotelu Esplanade, na kojem je učestvovalo preko 200 osoba. Iza ručka razgledali su učesnici konferencije Meštrovićevu i Strossmayerovu galeriju, vodjeni po zagrebačkim rotarima. Još za vrijeme zasjedanja konferencije pošli su brzim vozom u Koprivnicu u susret pretsjedniku Nelsonu, njegovoj gospodji i inostranim učesnicima konferencije od domaćinskog kluba rotari Oton Heinrich, dr. Stjepan Mlinarić i Krešimir Brovet. Učesnici su od srca pozdravljeni, a gospodji Nelson uručen je lijepi buket cvijeća.

Okolo 4 sata poslije podne toga dana počeli su se sakupljati rotari sa svojim damama na glavnom kolodvoru, da dočekaju pretsjednika Rotary International i ostale goste. Više od 100 rotara sa svojim gospodjama došli su na kolodvor i privedili prišpilim buran i srdačan doček. Vlak je stigao na vrijeme, a iza dobrodošlice otpraćen je pretsjednik John Nelson sa gospodjom kao i ostali rotarski uzvanici, koji su sa njima doputovali u Hotel Esplanade, gdje su za njih bili rezervirani apartmani. Prigodom dolaska predala je gospodja Stojadinović gdji Nelson prekrasni buket cvijeća. Gosti su se malo odmorili i odmah su pošli sa zato već ranije odredjenim rotarima i damama da razledaju grad, i da vide na brzu ruku, što se im pokazati moglo.

SVEČANA VEČERA

Istoga dana u 20 sati bila je u čast pretsjednika John Nelsona privedjena svečana večera sa plesom u Hotelu Esplanade, kod koje je sudjelovalo oko 320 osoba. Osim rotara — učesnika i njihovih gospodja, došli su od domaćih uzvanika načelnik grada Zagreba g. dr. Ivo Krbek, podban g. dr. Stevan Hadži sa gospodjom, komandant mjesta g. djeneral Mihailo Bodi, nekoji strani konzuli sa gospodjama, pretstavnici štampe, i po članovima Rotary kluba Zagreb uvedeni gosti. Da bi se moglo smje-

siiti sve učesnike i uzvanike, pretvorena je kavana Hotela Esplanade u blagovaonicu, a druge dvije dvorane služile su kasnije učesnicima za ples i zabavu. Lijepo ukrašena dvorana pružala je živu i šaroliku sliku uslijed živopisnih narodnih nošnja, u kojima je veliki broj dama prisustvovao ovoj svečanoj večeri. Stolovi su bili ukrašeni sa girlandama cvijeća, zastavama rotarskih i stranih država, te rotarskim emblemima. Sve dame su još posebno darovane cvijećem. Od narodnih kostima, koji su kod stranih gostiju pobudili naročiti interes, valja istaknuti radi osobite ljepote kostime gospodja: rotara Miljenka Markovića, ing. Alaupovića, dra. Vladimira Pliverića, Ede Markovića, dra. Šmita, mr. ph. Sallopeka, Pavla Ostovića, Krešimira Broveta i Stanka Širce. Osobito dražesno je izgledala kćer rotara Stjepana Musulina u posavskoj narodnoj nošnji. Za vrijeme večere pozdravio je strane i domaće goste pretsjednik domaćinskog kluba rotar ing. Radovan Alaupović. U onom dijelu govora, koji je bio namijenjen pretsjedniku John Nelsonu, istakao je sreću i zadovoljstvo da može pozdraviti pretsjednika Nelsona u našoj sredini, za kojega je kazao da ne postoji prostor ni daljina, umor i napor i koji se ne plaši dugih puteva morem i kopnom, te kojemu je cilj oplemenjivanje srca ljudskoga i spremanje još boljih i naprednijih pokoljenja. Nazvao ga je dobrodošlim sa željom da ponese najbolje uspomene i uvjerenje da jugoslavenski rotari i jugoslavenski narod žele mir i bratstvo, iskrenu solidarnost i trpeljivost oko nas, a onda svugdje, gdje imade ljudi i naroda dobre volje. Govor je završio zdravicom engleskom vladaru Nj. Vel. Kralju Djordju.

Pretsjednik John Nelson zahvalio je na iskazanim počastima i u svom govoru podvlači da je očaran našom zemljom i ugodno iznenadjen gostoprimstvom koje mu je ukazano. Govor je završio sa zdravicom Nj. Vel. Kralju Aleksandru I. Rotar Pavle Ostović pozdravlja na engleskom jeziku pretsjednika Nelsona i predaje mu za uspomenu na grad Zagreb sliku starog Zagreba, djelo rotara dr. Branka Šenoe, člana Rotary kluba Zagreb, a gospodji Nelson predaje narodnu nošnju iz Posavine. Rotar Budisav Stipanović, član R. C. Split pozdravlja isto na engleskom jeziku pretsjednika Nelsona i predaje mu kao dar splitskog kluba delo člana njihovoga kluba rotara Angjela Uvodića, koje prikazuje splitsku luku. Slijedi predaja darova po pretstavnici R. C. Banja Luka, Osijek i Vukovar. Rotar dr. Jozo Poduje u vanrednom govoru pozdravlja pretstavnik stranih klubova i to rotara E. Robinsona na engleskom jeziku, guvernera talijanskog distrikta generala Luigi Piccione i delegata R. C. Trieste ing. Dolazu sa gospodjom na talijanskom jeziku, rotara Augusta Lange, pretsednika R. C. Villach na nemačkom jeziku i konačno pozdravlja guvernera 66. distrikta rotara dr. Karela Neuwirta sa ostalim češkim pretstavnici te sa osobito toplim rečima oslovljava pretsjednika Rotary kluba Sofija Nj. Ekselenciju Todora Nedkoffa sa ostala dva delegata, predajući svakom od gore pomenutih učesnika dar R. C. Zagreb: Album Meštovičevih djela.

Govorili su još: Neuwirt, Nedkoff, Stojadinović.

Bila je već prošla ponoć kada je završena večera i kada su se gosti uputili u dvorane za ples, gde su se zadržali u najboljem raspoloženju do rane zore. Za vreme plesa pojavila se gospodja Nelson u darovanoj joj narodnoj nošnji, što je kod prisutnih izazvalo burno odobravanje. Gospodja Nelson ostala je u tom kostimu do konca zabave. Raspoloženje je sve više raslo, kojemu je pridoneo mnogo brat guverner dr. Milan Stojadinović, koji se je pokazao te večeri kao neumorni plesač, a naročito je raspoloženje vladalo kod tako zvanog „mokrog stola“, kome je pretsedavao čuveni rotar Ika Panić, koji je u jednom vrlo duhovitom i humorističkom govoru izneo svoje utiske sa konferencije, specijalno nazdravivši dr. Vladimira Leusteka i dr. Jozu Poduje.

ДРУГИ ДАН ДИСТРИКТНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ

15 IV 1934

По извршеном одбору конференције дочекан је на улазу у Загребачку Берзу претседник Ротари Интернационале ротар Џон Нелсон и сви остали страни гости, те су одведени у свечану дворану за примање. Међутим су одбори посавршавали свој рад а остали учесници сакупили су се у великој дворани Берзе. У 10.25 сати ушао је у дворану претседник Нелсон, праћен од гувернера, претседника домаћинског клуба и осталих чланова извршног одбора, бурно акламиран од свију присутних.

Конференцију отвара гувернер др. Милан Стојадиновић, рекавши:

„Драге сестре и драга браћо ротари! Да је ова наша конференција тамо негде у Америци, ја бих можда по америчком обичају поставио прво питање: „Како се јутрос осећате? Јесте ли се пријатно синоћ провели? Јесте ли спавали дуго? Јесте ли спавали брзо?“ Али пошто нисмо у Америци и пошто већ унапред знам ваш одговор, јер сте се сигурно синоћ сви врло пријатно осећали, благодарећи нашим домаћинима, то ћемо ми преко тога прећи. Дозволите ми сада, да објавим, да ми данас настављамо наш службени рад. Ми смо већ јуче имали част, да поздравимо овде неколико веома угледних ротара из иностранства. Данас је тај број угледних гостију из иностранства још већи. Данас имамо ретку срећу и задовољство, да можемо поздравити у нашој средини претседника Ротари Интернационале Џона Нелсона (дуготрајно клицање и пљесак. Сви присутни устају). Није потребно, да Вам претстављам претседника Нелсона. Сваки ротар зна, ко је он. Они који нису имали раније задовољство, да га лично упознају, знали су га већ из оних његових сјајних чланака у којима се огледа његово одлично новинарско перо. Ти његови чланци, који су нам били први весници брата Џона Нелсона, а које можете читати и у нашем листу, остати ће несумњиво један извор, на коме ће се и будуће ротарске генерације напајати. Поред претседника Џона Нелсона имам задовољство, да поздравим овде присутног потпретседника енглеске ротарске организације, брата Едвина Робинсона (поновно дуго пљескање и клицање, сви устају) и да поздравим нама свима већ дуго познатог и нашег одличног пријатеља, нашег симпатичног Потера, кога ми сви зовемо Саша Потер (поклици: Живио!). Ја дајем сада реч претседнику брату инж. Алауповићу да поздрави специјалним поздравима наше одличне госте.”

Претседник инж. Радован Алауповић поздравља следећим речима:

„Vrlo poštovani predsedniče Rotary Internationala, dragi guverneru, gospodje i gospodo, mili gosti, sestre i braćo Rotari!

My dear President!

Already yesterday I had the opportunity of greeting you at our banquet and of telling you how grateful and proud we are that you have honored our second District Conference with your presence. We all know what an enormous amount of work and energy you have devoted to furthering of the Rotary cause and I can assure you that among the Yugoslav Rotarians you will be met everywhere with heartiest welcome and a deep affection. By your tireless work for Rotary cause, by the long and tiresome

journeys you have undertaking you are giving us all a splendid example of what "service above self" actually means. I am only expressing the sentiments of all Rotarians of the 77th District in tendering you again the greetings of welcome at our Conference."

Иза тога наставља и поздравља делегата Ротари клуба Шефилд, ротара Едвина Робинсона.

"My dear Robbie,

I am very grateful to you have fulfilled your promise—which you gave me last year at the Czechoslovak District Conference in Hradec Kralove—making thus with your presence as representative of RIBI a splendid contribution to the success of our District Conference. The marvellous journey I made with you and your family and with our mutual friend past governor Červenka through the Czechoslovak Republic is still fresh in my memory and I will never forget it. All the Yugoslav Rotarians are very grateful to you, my dear Robbie for honouring our Conference with your presence and in tendering you the greetings and welcome. I would ask you to convey, on your return, our heartiest greetings to the Board and the members of RIBI."

На крају поздравља европског секретара др. А. О. Потера.

"My dear Saša,

I think I need not hold a special speech of welcome to you at our District Conference. You have always shown a rare understanding and sympathy for the endeavours of the Rotarians of our District. In welcoming you we are welcoming a dear old friend. We have already given you our hearts and I am sure that among us you will feel at home."

(Бурно клицање и дуги пљесак). Реч узима Џон Нелсон.

Реч претседника Р. И. Џон Нелсон-а

Riječ dobiva претседник Rotary International John Nelson, који изражује своје задовољство што се налази у нашој средини те прелази на opis utisaka sa sinoćnje večere i plesa, a zatim прелази на оцртavnje utisaka што ih је имао приликом својих многих путовања по разним земљама и приликом посјета Rotary клубовима. Govori nadalje о idealima Rotarstva, које rotari cijelog svijeta propagiraju. Ti ideali су пријатељство, братство и služenje и то познате 4 фазе služenja. Rad rotara оčituje се најбоље у томе што су они, свјесни својих идеала, истакли већ од првог дана свог опстанка потребу одржања свјетског мира. Rotari и даље раде на томе пољу и вјерују у успјех. Они су по основним принципима своје организације први зван да раде на споразуму међу народима и на ширењу међусобне љубави међу људима. Iznosi nadalje у свом говору како је пригодом путовања по разним крајевима свијета имао прилике да види, како је тај рад напоран, али како и најмањи резултати доносе lijepih успјеха. Svuda се је осјећао као код своје куће. Nagлашује да се и међу самим rotarима треба да појачавају bratske veze, dok се не постигне опће братство међу народима и тако ће се онда најлакше уклонити авет rata. Glede развјања rotarskog pokreta каже да се он из дана у дан све више шири, а да је тому тако, služe као најбољи доказ statistički podaci, а ево и ова сама distriktna konferencija показује, како се rotarstvo раширило у једном снажном, способном и јаком народу, у Југославији. U ovoj је земљи rotarstvo добило најљепши zamah и он са најљепшим mislima гледа на procvat и razvitak rotarske ideje diljem cijeloga svijeta, а napose у Југославији. (Dugotrajno oduševljenje i poklici: Živio Nelson!)

Zatim dobija riječ potpretsjednik RIBI rotar Edwin Robinson, koji u uvodu svoga govora spominje svoja mnoga i česta putovanja ne samo po Engleskoj nego i po cijelom kontinentu, pri čemu spominje razne vesele događaje, koji izazivaju smijeh kod prisutnih. Spominje da naročito rado posjećuje československe rotare, medju kojima se osjeća vrlo ugodno. Želi našem distriktu najblji uspjeh i zaključuje svoj govor sa riječima: Živili — ja vas ljubim — na našem jeziku. (Dugotrajno klicanje i pljeskanje).

Гувернер подељује реч претседнику инж. Алауповићу који поздравља на талијанском језику придошлог гувернера талијанског дистрикта, генерала Луиђи Пичионе-а.

„Mi torna in modo speciale gradito di poter salutare all' odierna nostra conferenza Sua Eccellenza il Generale Luigi Piccione, Governatore del 46 distretto. — Noi non abbiamo sovente occasione di avere tra di noi rotariani italiani; vogliamo quindi sperare che la Sua presenza odierna verrà a stabilire un più stretto contatto, ed allacciare relazioni sempre piu cordiali tra i nostri due Distretti nello spirito del punto 6 dei precetti fondamentali del R. I. Rivolgo pure i miei cordiali saluti al signor Ingegnere Giuseppe Dolazza, delegato del R. C. di Trieste, e nel ringraziare entrambi i Signori per il grande piacere e l' attenzione che ci hanno usato nell' assistere a questa nostra conferenza, li prego di rendersi interpreti dei nostri migliori sentimenti presso tutti i Rotariani d'Italia.”

Пошто се стишало клицање и пљескање устаје гувернер Луиђи Пичионе:

Reč guvernera Piccione

„Dragi guverneru! Drage gospodje i dragi prijatelji 77. distrikta! Jučer, sinoć prilikom našeg sastanka, rekao sam ono, što mi je bilo na srcu i dao vam dokaze svoje velike ljubavi koju gajim prema svima vama, braćo rotari. Medju tim posle ovih lepih reči, što ih je izrekao naš dragi pretsednik, brat ing. Alaupović, moram i ja da uzmem reč i da mu se zahvalim, njemu i celom vodstvu vašeg Rotarstva, kao i svima vama na ovako lepom i srdačnom dočeku što ste ga pružili ne samo meni, nego i svoj braći Rotarima, koji ovde zastupaju druge Rotare iz drugih zemalja. Kao što je vaš guverner brat dr. Stojadinović rekao već toliko puta tako lepo, baš u srdačnoj i intenzivnoj vezi medjusobnoj izmedju svih Rotara leži onaj uspjeh koga mi želimo. A to je želja svih nas. Kao najbolji, kao najlepši odgovor, što ga ja mogu dati i guverneru bratu dr. Stojadinoviću i svima vama prilikom ovoga mog posjeta Jugoslaviji jest taj, da sam neiskazano sretan, neopisivo sretan. Ne samo da sam sretan što sam došao ovamo u vaš krug, nego sam sretan što ovde, u Zagrebu imam prilike da govorim pred ovako odličnim skupom rotara iz cele vaše Kraljevine, pred ovakovim skupom svijesnih Rotara, koji znaju i osećaju što im je dužnost. Za mene je to neobično drago da mogu istaći. Ali ima još jedna stvar, koju bih hteo istaknuti a to je držim isto tako želja i svih vas, da dodje do što intenzivnije saradnje jugoslovenskih i italijanskih rotara. Izmedju naša dva distrikta rotarska veza treba da bude što dublja i što čvršća. Ja se nadam, da ću imati prilike viditi jugoslovenske rotare u velikom broju na naša iduća dva velika sastanka, koji će se održati ove godine i da će time započeti serija sastanaka talijansko-jugoslovenskih rotara (Pljesak). Jedan je sastanak, koji će se održati 26. i 27. maja o. g. u Genovi, sastanak talijanskog distrikta i ja očekujem, da ćete doći u što većem broju da sudjelujete u našem radu i da nas počastite sa va-

šim prisustvom. Ja vas pozivam i molim da se u što većem broju odazovete i da vas što više bude u Genovi. Drugi će sastanak biti, kao što vam je i poznato u Veneciji 1935. god. regionalna konferencija. Što se tiče ideje udružavanja čovečanstva, ta ideja osnovna je ideja svakog našeg rada i manifestira se svakom prilikom i na svakom mestu. Do danas postignuti su u tom pogledu doista i stvarni rezultati, to se je imalo prilike uočiti, a to se vidi i danas svakom prilikom. Mi moramo da težimo, da idemo za našim pokretom hrabro naprijed, nas vodi naš ideal služenja i treba da radimo radi sutrašnjice i današnjice (Pljesak). Otvoreno i pošteno sve nas, sve naše drugove, treba da vodi realni bratski rad, to je osnova našeg rada i mi treba da smo pobornici te saradnje. Jedino tako ćemo doći do stvarnih rezultata jer ćemo tako umjeti dovesti do toga, da svi budu istog mišljenja. Mi svi vrlo dobro znamo što bi imao da bude krajni rezultat tih nastojanja. To bi imalo da bude jedno društvo, evropsko društvo, koje bi onda bilo veliko i sretno. Naš Rotary propovjedava ta načela, u desecima i desecima rotarskih organizacija propovjedaju se ta načela i to mora i to hoće dovesti do rezultata. Čitava naša porodica rotarska čezne za tim, a da ćemo mi doći do toga, to su naši osećaji. Mi vidimo u budućnosti te naše osećaje ispunjene. Nacionalizam? Internacionalizam? Rotari i njihovi osjećaji preći će preko toga. Zbog toga mi svi, koji smo ovde, mi svi, koji smo udruženi u snažnu rotarsku organizaciju, dužni smo da propovjedamo u cjelom svijetu taj ideal, dužni smo da suzbijamo zlokobni individualizam i nacionalizam, koji okuplja jedne protiv drugih. Mi treba da idemo za rješanjem bratskim i prijateljskim, naši osjećaji treba da prevladaju čitavim čovječanstvom, da stvore prave bratske osjećaje svih prema svima. Do svega toga, ja i opet velim, mora doći i doći će. (Pljesak). Sav taj naš rad treba uskladiti, složiti i onda će najbolje poslužiti svojem cilju. Svi rotari treba da žele jedno i da čeznu za jednim te istim rezultatom i onda će biti stvorena najbolja osnova za najveće uspjehe. To su moji osjećaji i ja ih propovjedam, jer pravi osjećaji osnivaju se na praktičnom radu i na realnoj saradnji. Zbog toga, iz tih razloga, iz tih osjećaja, ja pozdravljam braću rotare jugoslovenskog distrikta i jugoslovenski Zagreb i kličem im „Živili! Napred!“ (Dugotrajni pljesak).

Иза говора гувернера Луиђи-а Пичионе направио је фотограф неколико снимака. Гувернер др. Милан Стојадиновић додељује реч ротару Шлајмеру, члану Ротари клуба Марибор, који држи предавање: „ЈУГОСЛОВЕНСКО РОТАРСТВО У СЛУЖБИ ОМЛАДИНЕ.“

Reč brata Šlajmera

„Važnost predmeta o kome treba da referišem razvidna je ponajviše iz toga, da je *svaki* od R. C., bio to jugoslovenski ili iz drugih distrikta, tražio kontakt sa omladinom i nastojao joj pomoći materijalno ili moralno, makar da su si naročito naši klubovi, radi ekonomije rada ponajviše postavili svaki svoj specijalni program, odgovarajući prilikama, u kojima dejstvuju pojedini klubovi. Jakost rotarijanstva nije u broju članova, pak se zato ne može reći, da težimo za egoističnim ciljevima — odgojiti si što brojniji podmladak; naša je težnja sasvim idealna: omladini dati veru i poštovanje k rotarijanskim načelima. Etika rotarijanstva nije njegova invencija; rotarijanstvo je samo preuzelo priznata izabrana načela i uzelo si u dužnost oplemeniti njima vlastitu javnost i međunarodno življenje i konačno, ali ne među poslednjima i omladinu, čija će ideologija upravljati budućim životom. Naše buduće generacije moraju biti fizički i moralno zdrave, prepojene rotarijanskim načelima, da mogu delovati do principu socijalne pravednosti, nacionalne i verske trpeljivosti. Ovih par reči

obuhvata glavni program rotarijanskog skrpstva za omladinu. Osigurati joj zdravlje, omogućiti joj duševni razvitak, učvrstiti ju u moralu i osposobiti ju za korisno delovanje u vlastitom narodu, u vlastitoj državi, ne zanemarujući pri tome niti internacionalne zajednice ljudstva. Rotarijanstvo je brzo spoznalo svoju misiju i pokrenulo intenzivnu organizaciju tog služenja omladini. Prednost imaju dakako američki klubovi, što je tim više razumljivo, jer je baš u Americi sav karitativni i većim delom takodjer odgojni rad, kao obuka i potpora omladine prepuštena privatnoj inicijativi. Ovaj način rada za zajednicu postao je tako popularan, da je već 1917. godine osnovan posebni internacionalni komitet, a u tajništvu posebno odeljenje R. J. 1919. godine. U program služenja zajednici bila je uneta tačka o skrpstvu za omladinu, o zajmovima djacima, skrb za sakatu decu, a u programu medjunarodnog služenja, akcija za izmenu omladine, o čemu je izdano i više brošura. Pre nego predjemo k razmatranju šta su u tom pogledu učinili i postigli naši jugoslovenski klubovi, smatram za korisno i potrebno, da u kratko napomenem maksimalni program, kojeg si je po ovom predmetu postavilo internacionalno rotarijanstvo. Odgoj omladine ide pre svega za tim, da se probudi u javnosti interes za omladinu i s time osećaj odgovornosti za dozrevajuću generaciju, nadalje da se nadje razumevanje za potrebe te omladine i mogućnost, da se u tim potrebama izadje omladini u susret. Smotrenim odgojem treba nadalje da od omladine postanu dobri državljani sa smislom i dobrom volom za sudelovanje u svetskoj zajednici, i konačno voditi brigu o zdravlju i valjanom školskom odgoju te omladine. Sredstva i putevi za postignuće tih ciljeva su različiti, a vršoci te zadaće mogu biti pojedini klubovi kao jedinice ili posredno po svojim članovima, što je naročito u evropskim klubovima pstalo nekakvim principom. Makar je aktiviteta baš naših klubova po pojedincima vanredno živahna, ipak ne bi trebalo propuštati pokuse ispitanih sredstava, koje mogu primeniti R. C. kao takvi. U prvome redu napominjem ferijalne logore, koji su odlično sredstvo medjunarodne službe omladini i kao najbolji lek protiv šovinizma i netrpeljivosti, jer samo onaj, koji pozna u dušu druge narodnosti i vere, može ih pravilno shvatiti i tek po tome znaće proceniti vrednost vlastite nacije, države i slobode. Još je važna institucija omladinske sedmice, uvedene kod R. C. New York 1920. godine, koju su na to poprimili svi severno-američki R. C. Svrha joj je upozoriti javnost na omladinu te ju za nju zainteresovati sa sudelovanjem nacionalnih, zvaničnih, školskih, crkvenih korporacija i društava, koja tvore nekakvo omladinsko veće. Tu se omladina upoznava s kulturom naroda, napretkom industrije, zanatstva i trgovine, vršenjem poseta, predavanjima, školskim izložbama, nagradnim natečajima o odgovarajućim temama, upozorava se na lepotu prirode, korist sporta pa zdravlje, budi se u njoj osećaj za lepotu i shvatanje umetnosti itd. Ali ove sedmice neka se ne drže samo za to, da se omladinu pripravi za službu javnosti, već i obratno, naime da se i javnost posveti smotrenoj službi za omladinu. K daljim sredstvima ubrajamo savetodavne ustanove za izbor zvanja, odašiljanje omladine u ljetovališta itd. Mnogobrojna su polja, na kojima se može njegovati skrb za omladinu, mnogobrojna su takodjer i sredstva. U koliko su se time koristili jugoslovenski R. C. i rotarijanci? Ako pomislimo, da je bilo programatično delo za omladinu preneto u Evropu tek 1927. godine i da se naše prilike bivstveno razlikuju od onih u Americi, da su takodjer bivstveno različite i u pojedinim distriktima, šta više i klubovima te ako ponovim, da je akciju rada za omladinu preuzeo veliki broj drugih organizacija i društava, u kojima baš naši rotarijanci zauzimaju vodeće i odlične funkcije, mogu ustvrditi, da rad našeg rotarijanstva iskazuje i u tom smislu vrlo aktivnu bilancu, što znači, da su R. C. svuda aktivno ispunili praznine i doterali akcije, započete za omladinu po drugim institucijama. Ipak je rad rotarijanaca najaktivniji izvan klubova, a

da ne napominjem rotarijanskih dama, koje su u tom obziru pregnule uz rad s rotarijancima. Između opsežnijih akcija treba da na prvom mestu napomenem akciju br. rot. Spišića iz R. C. Zagreb, za sakatu decu. Po programu, kojega je zasnovao u svom referatu na sastanku predsednika i tajnika 1932. godine u Zagrebu, u kojem predviđa ustanovljenje udruženja za pripomoć i opskrbu sakate dece, a kao konačni cilj podignuće doma za sakatu decu, učinjen je prvi korak: doštampana je propagandna brošura i izvršene su priprave za osnivanje „Društva za zaštitu bogalja“, koje će se doskora konstituirati. Na ostalim našim R. C. je, da u svojem delokrugu tu ideju propagiramo i pomognemo k postignuću konačnog cilja — „doma za sakatu decu.“ R. C. Zagreb pomaže darovima za Božić i gluhonemu decu. On je po br. Vasiću i Mutafeliji zainteresovao grad za otvaranje dečjih igrališta te je dosad predviđeno otvorenje 12 do 14 igrališta. Ljetovišta za siromašnu decu upravljao je pomoću rotarijanskih sestara R. C. Beograd u Košutnjaku 1932. i 1933. godine s lepim brojem od 500 do 600 dece. Ovo ljetovište beše ostvareno inicijativom rotarijanaca pomoću opštine grada Beograda. Slično ljetovište namerava urediti R. C. Sušak u Bakru, dočim su drugi klubovi po svojim silama samo podupirali postojeće slične akcije drugih organizacija, pri čemu treba istaknuti zasluge br. Dr. M. Posmodija iz R. C. Varaždin i br. D. V. Krejčija pastpredsednika R. C. Ljubljana, koji čitavo slobodno vreme žrtvuje omladinskim i karitativnim organizacijama. Ferijalnih logorovanja naši klubovi do sada još nisu priredjivali, ali u programu ih ima mladi i agilni R. C. Dubrovnik, koji si je za buduću rotarijansku godinu sastavio opširni omladinski program. U Austriji i Francuskoj logorovali su rotar. sinovi klubova Beograd, Ljubljana, Novi Sad i Vukovar. Kod R. C. Maribor nalazio se pak u posetama čitav logor R. C. Graz, koje su se posete u svrhu propagande pretvorile u intercitymeeting svih bližnjih klubova. Izdavanjem stipendija omogućili su jugoslovenski klubovi dve godine redom, da su i jugoslovenski pitomci polazili kurs akademije za međunarodno pravo u Haagu. I djaci domaćih škola primali su potpore i stipendije u izdašnoj meri gotovo od svih jugoslovenskih klubova. U samo jednom slučaju izdao je n. pr. R. C. Novi Sad din. 8.500. Najaktivnije polje rada za omladinu beše svakako karitativnost, naročito prehrana školske omladine i snabdevanje haljinama. R. C. Sušak i Maribor pokrenuše organizovanu akciju za opskrbu školske dece s higijeničnim mlekom, R. C. Pančevo i R. C. Split brinuše se za djačke kuhinje izdavajući u tu svrhu velike svote. R. C. Sušak i Šibenik snabdevahu siromašne djake odelom, a i R. C. Dubrovnik zasnovao je sličnu akciju. Mnogobrojne su potpore, koje su za Božić izdali školama i dečjim društvima naši klubovi, među prvima Zagreb i Subotica, koja je obula i obukla 20 siromašne dece. Uporedo s podupiranjem omladine ide akcija za suzbijanje prosjačenja i u opšte za lepo vladanje dece na ulici. Inicijativom R. C. Sušak i R. C. Zagreb osnovano je udruženje za suzbijanje prosjačenja, koju zamisao preuzeše i naši dalmatinski klubovi. Ne samo za školsku decu već i za školske zgrade i za nauku zauzimahu se naši jugoslovenski klubovi, kao za ustanovljenje novih škola i tečajeva, za higijenično uredjenje postojećih škola, za školske ekskurzije i nagrade učenicima. Tako je R. C. Šibenik sa uspehom pokrenuo akciju za zidanje nove gimnazije i narodnih škola i doveo do otvorenja posebnog večernjeg šegrtskog tečaja zanatlijskih šegrta. Kod varaždinskog kluba brine se za higijenično uredjenje gimnazije br. Dr. A. Krajanski. Dalmatinski se klubovi ponajviše staraju za školske ekskurzije, a klub Šibenik došao je u dodir sa skautima, koji su posetili takodjer imanje predsednika br. Miloša Šupuka, kojom su prilikom posadili 1000 borovih mladika. Akciju pošumljavanja, koja je za dalmatinski kras od osobite važnosti, vodi, propagira i podupire taj klub takodjer po školama te namerava nasaditi i uzgojiti osobenu „šumu gimnaziju.“ Napokon napominjem još i

nagrade za školske zadaće, kao n. pr. onu R. C. Sušak za temu, da „samo mir omogućuje konstruktivno delo naroda.” Nekoji klubovi uvedoše lep običaj, da ponekad pozovu na meetinge i sinove rotarijanaca, kako bi ih na taj način upoznali sa idejom rotarijanstva i metodama njegovog rada. Kratko odmereno vreme mi ne dopušta, da opširnije opišem program rada za omlidnu ili da predjem u detaljno nabranjanje svega, šta R. C. 77 distrikta učiniše na tom polju. To šta sam naveo tek su glavne skupine delovanja i karakteristične akcije pojedinih klubova, a predstavljaju samo deo mnogih napora i finansijskih žrtava, uložених по нашим klubovima u ovu rotarijansku službu. Neoborivo dejstvo je to, da imamo dobru volju, a nagrada za to su uspesi, koje već vidimo. Nedostaje nam tek jedinstvenost akcije i još šire sudelovanje javnosti. R. klubovi kao takvi mogu ovde preuzeti zahvalnu inicijativu američkih R. C., da по njihovom uzoru omladinskih sedmica dadu pobudu za omladinske dane u našim organizacijama. Za to treba pododbor radi služenja zajednici tačan program i jedinstvenu direktivu. Ponavljam pak, da bez sudelovanja javnosti, nije moguć opsežan rad za omladinu, a u našim klubovima trebalo bi rad u početnom stadiju pojačati i raširiti. Onda bi se referat mog naslednika na budućoj distriktnoj konferenciji bavio još zahvalnijom temom, nego što beše moja današnja.”

Затим објављује гувернер др. Стојадиновић да је Р. К. Вуксвар имао у минулој ротарској години (1-III-1933 — 28-II-1934.) најбољу просечну фреквенцију — 81.04% — и према томе припада му трофеја (кошница — дар Р. К. Загреб) Честита претседнику Ротари клуба инж. Јовану Рогулићу и предаје му кошницу са жељом за најбољи успех у потоњем раду.

Ротар инж. Рогулић изражује своје весеље да је њега запала та велика част да може у име клуба примити ово одликовање. Нарочито му је мило што прима овај дар од свог кумовског клуба Р. К. Осиек.

Трофеју: Ротарски точак, дар Ротари клуба Суботица — предаје гувернер др. М. Стојадиновић Ротари клубу Дубровник, који је получио највеће учешће на овој дистриктној конференцији.

Претседник Р. К. Дубровника, ротар Јово Бравачић захваљује на дару и изјављује да ће настојати да овај дар задрже и сачувају, али неће му бити жао ако пређе до године у друге руке, јер ће такав клуб бити онда још бољи од његовог.

Иза тога добива реч адмирал Драгутин Прица, члан Ротари клуба Београд, за своје предавање: „Интернационализам и национализам у Ротарству.”

Реч браћа Прице

Кад је оснивач Ротарства, уважени Павле Харис ставио у покрет ротарски точак, није се могло ни слутити, да ће се Ротарство тако брзо проширити преко целе земаљске кугле. У својим почецима оно је било ограничено искључиво на земљу у којој је никло и прву заједницу, коју су основали клубови у Удруженим Америчким Државама прозвали су „Народним савезом ротарских клубова”. Ротарство је дакле основано под народним бојама и прешло је тек након 7 година границе Велике Уније, први пут у правцу суседне Канаде, која нам је међу осталим ротарским величинама дала и данашњег претседника сверотарског савеза, много поштованог Џона Нелсона, кога свесрдно братски поздрављамо у нашој средини. Из националне заједнице развила се постепено интернационална, и обухватила

цео свет. не мењајући ни у чему основне чланове свога устава, који још и данас важе у својој потпуности као скоро пре 30 година. У нашу земљу специјално уведен је ротарски покрет преко наше словенске браће Чехословака пре нешто више од 5 година. Идеал служења свему што је лепо и узвишено, високо етичко схватање у професионалним и пословним питањима, вршење позива на частан начин, то су она фундаментална начела ротарског рада, која се од постанка Ротарства до данас у ничему нису изменила. Од свију служења најузвишеније јесте и остаје служење своме народу, својој отаџбини; тај појам служења усађен је у душу младом човеку у родитељском дому и у школи, негован је кроз војску и јавни живот. Кад тако од малих ногу одгојен човек ступи у Ротарство, он ће наћи у сваком клубу суграђане, који су исто тако од прве младости учили схватати дужност служења Отаџбини као светињу, па ће већ због тога моћи мирне савести дати друговима — ротарима уобичајену обавезу, „да ће чланове клуба сматрати као своју браћу”, иако неке од тих чланова можда није ни познавао до јучер. „Браћо”, није ли то ословљавање узето из нашег народног блага; не потсећа ли нас примена тог назива у онаковом облику на нашу народну пословицу „брат је мио које вере био”, никлу из народне душе, намењену дакако у првом реду брату по истој мајци, — Заједничкој отаџбини. Потсећање на ту мајку освежавамо ми још нарочито приликом пријема у клуб, где у најсвечанијем расположењу дајемо и формалне изјаве, како су их поједини клубови утврдили, а које на пр. у нашем клубу гласе: „Дајем реч поштена човека да ћу законе овоземаљске поштивати и властима се покоравати” и „изјављујем, да не припадам ни једној антидржавној организацији, нити ћу јој приступити.” Такав завет најтврђи је залог за најчистији националан рад и у раду ротарском. Већ сама ова чињеница јасно говори да Југословен-Ротар у Ротарству може само да продубљује свој национализам, јер узимајући на себе дужност, „да ће примењивати идеал служења у свом личном, пословном и друштвеном животу, а свој позив вршити на частан начин” Ротар може само да дигне углед народа, из кога је никао, кудгод ходио, гудгод бродило. Само добар патриота може да буде и добар ротар. Ротарски рад је отворена књига, сваком приступачна, сваком разумљива. У Ротарству нема мистике, нема тајних клаузула, ни тајних обреда. На ротарским састанцима учествују гости и пријатељи најразличитијих професија, државници, научници, политичари, приватници, пошта се чита јавно; расправе се воде отворено, многе публикују у јавном ротарском гласнику и у дневним листовима, па како би се сви ти људи, нарочито државници, могли снаћи и осећати у друштву Ротара кад би ови пренебрегли најсветију дужност: дужност служења отаџбини. Међутим, многи и највиши државници активни су и почасни чланови ротарских клубова; од великог броја тих да споменем само једнога активнога: данашњег претседника Удружених Америчких Држава. И у земљама толико прожетим национализмом, да се у њима за отпављање ма којег збања у држави, оцењује у првом реду национална вредност кандидата, нико није посумњао у националну свест Ротара. Ротарство је остало нетакнуто и у суседној великој Краљевини, чијег одличног и уваженог гувернера 46 дистрикта имамо част да поздравимо данас међу нама, као и у Трећем Рајху, где је баш ономад наш високо поштовани претседник Нелсон изјавио, да Ротарство никако неискључује патриотизам, намерно указујући на разбуктали тамошњи национални социјализам. Он је дословно казао: „онај, који није добар Немац, добар Француз, добар, Ђнглеz, не може бити ни добар Ротар.” „Интернационализам Ротарства” не разводњава националне осећаје Ротара.

У чему се састоји тај ротарски интернационализам? Задатак Ротарства ван граница своје земље састоји се у проширивању круга познанства као прилике да би се могло што боље служити оним пре споменутим идеалима у личном, пословном и друштвеном животу, а за више добро — у корист човечанства; идеалима, за којима теже сви Ротари свију земаља — дакле један чисто човечански рад, коме уосталом стреме и многа друга народносна удружења у свом коначном циљу, мада другим путевима. Као што се састају државници, научници, уметници, аграрци и безбројни професионалци разних струка на међународним конгресима, да тамо расправљају стручна питања у корист универзалног напретка и развитка на извесном пољу науке или професије, тако се састају и Ротари, да кроз лични контакт оснују познанства, како би евентуална важна питања, било привредна, било хуманитарна, искључујући сваку политику, расправљали у другарском кругу. Приступајући расправљању без ма каквих задњих намера, са искреном тежњом, да се постигне частан споразум, Ротари улажу у свој рад а приори сву добру вољу, јер им налаже ротарска дужност да излазе у сусрет једни другима, како би користили свему човечанству. Кад би сви преговарачи на разним међународним зборовима били прожети таковом дужношћу служења један другоме као Ротари, решавала би се многа важна питања, ако можда не брже, а оно свакако у пријатној атмосфери од почетка до краја. То је ето тај интернационализам Ротарства, који има за главни циљ мађусобно споразумевање и добронаклоност према ближњему; Ротар не преговара са „противником” него са другом једномишљеником, у корист обадвојице, у корист професије, у корист свог народа, — у коначном циљу: за добро целокупног човечанства! Управо таково идеално ротарско схватање дало је повода да је године 1921. проглашен још као најновији циљ ротарства: рад на одржавању светског мира стварањем светске заједнице људи прожетих идејом узајамног култа служења, шести ротарски циљ. Огромне пертурбације проузроковане крвавим светским ратом, побудиле су Ротаре да пораде и на том пољу у тежњи, да овај кратки земаљски живот учине човеку лакшим и угоднијим, тумачећи мир међу народима као крајњи идеал служења ближњему, служења човечанству. Узвишен циљ високог етичког настојања, који може једнако да послужи и ужим сопственим националним интересима као уопште и све друго што Ротари раде на међународном пољу. Најмеродавније личности Југославије опетовано су нагласиле урби ет срби колико је наш народ мирољубив; ми југословенски Ротари исповедамо ту мирољубивост јавно и отворено још и преко ротарског света, дружећи се са присталицама мира из 75 разних држава земаљске кугле, који исто то чине отворено и јавно, стварајући тако атмосферу поверења међу људима разних народности. Поверење! Цео свет притиснут тешком привредном кризом данашњице пише и говори, да је једини лек тој кризи повратак поверења међу народима; пише, али ради у том правцу мало, местимице чак и против таквог уверења, подижући високе царинске зидове, стварајући аутархије и сл. Међутим Ротари свију континента обезбедили су својим уставом међусобно поверење у толикој мери, да сваки ротар у часу пријема у чластво зна, да може да рачуна на 150.000 пријатеља широм света, које воде исте мисли као њега, који ће му ићи на руку у чему год их устреба. Питање поверења решено је у Ротарству на идеалан начин; оно је управо једна од нарочито карактеристичних црта Ротарства, јер је ово створено да прикупи у пријатељски круг људе разних струка и заната, како неби преовладали професионални интереси над општима, да се неби решавало — како би наш народ рекао — ни по бабу ни по стричевима. Гајећи таква пријатељства, а

пријатељства нема без поверења, Ротари у свом интернационализму опет користе својој националној заједници. Интернационализам Ротарства не стоји дакле нигде у опречи са национализмом; он потиче из добро схваћених националних мотива као и свака јавна па и државна тежња за стварањем међународних уговора, пактова, споразума, савеза, унија. Ротарство тежи за светским пријатељством, не губећи због тога ништа од свог рођеног национализма. Ротарске трпезе и зборове красе при свечаним згодама заставице свију земаља у којима живи Ротарство. У том мору заставица не тоне национална бит јер на пр. за сваку страну заставицу на нашем збору, вије се југословенска тробојница на трпезама 3680 ротарских клубова по Европи, Азији, Африци, Америци и Аустралији у сличним згодама; Ротари свију континената знају за Југославију, њен 77. дистрикт, њене националне боје и што је главно: уверени су, кад у нашу земљу дођу, да ће наћи једномишљенике у појмовима честитости и професионалном пословању, спремне да драгом госту изиђу братски у сусрет, прегаоце са трајним миром међу народима, културним и етичким мисионарима за добро целог човечанства. Колико је расположење у међународном Ротарству баш према нама Југословенима, ма да у њему тек 5 година учествујемо, нека послужи као доказ чињеница, да једно од 5 места директора Савезне управе Ротарства резервираних за претставнике земаља ван Удружених Америчких Држава, Канаде, Велике Британије и Ирске, заузима наш дистриктни гувернер, постављен једногласним поверењем других 9 директора из поменутих држава. Служење отаџбини верно и часно, то је ротарски национализам; служење човечанству путем светског пријатељства и уклањањем трења међу народима, то је ротарски интернационализам; једно и друго служење заиста леп и узвишен задатак."

Гувернер Др. Милан Стојадиновић захваљује адмиралу Прици на лепом предавању и саопштава да су делегати клубова усвојили у одбору за резолуције предложене резолуције и моли претседника овог сдбора да их прочита.

Одбор за резолуцију предлаже пленарној седници на прихват следеће резолуције:

Резолуције

Друга дистрикта конференција 77 дистрикта Р. И. одржана у Загребу дне 14 и 15 априла 1934 препоруча:

I. Што се тиче дужности ротара у случају затегнутих међународних одношаја, да треба остати на терену утврђених правила ротарства и досадање праксе, која је и до сада дала повољне резултате.

У питању одношаја ротара 77 дистрикта са ротарима из сусједних земаља предлаже се, да се досадањи рад у том погледу и даље што живље развија на добро узвишених идеја ротарства, суседних Земаља и човечанства уопште.

II. Како служење у звању садржи борбу против корупције и против непоштених пословних метода сваки ротар треба да настоји, да унесе у своју струку па и у своју стручну и сталешку организацију дух борбе против ове друштвене болести. Служење у звању је у нашим југословенским приликама највећи, најзаслужнији па и најтежи задатак, кога треба да решавају сви ротари клубови, јер највеће недаће, штета за заједницу извиру из непоштених пословних метода и корупције. Препоручује се свима ротарима Југославије, да одрже у својим клубовима по једно предавање о свом звању и о општим приликама у својој струци. Нај-

боље предавање о том предмету треба објавити у „Југословенском Ротару” или умножити и разаслати југословенским Р. клубовима.

III. Ростер. Треба списак класификације израђен својевремено по загребачком Ротари Клубу прегледати и допунити те саобразити са нашим посебним приликама. Овакав списак треба да прими сваки југосл. клуб.

IV. Предлаже се, да се у клубовима избјегавају приредбе, које су ископане са великим и излишним издацима.

V. Предлаже се, да с обзиром на имовно стање појединих чланова препоручи клубовима, да уведу ниже и више чланарине. Вишу чланарину има да плаћа односни члан само добровољно.

VI. Подвлачећи значај одржавања ротарских регионалних конференција за унапређење ротарских идеја у Европи, Северној Африци и Малој Азији — Дистриктна конференција 77 Дистрикта поздравља одлуку Е.А.Ц. о одржању наредне Регионалне Конференције у Венецији и изјављује готовост, да допринесе одређене материјалне жртве у циљу успешног рада пројектоване конференције.

VII. У погледу дистриктог листа „Ј. Ротар” конференција одлучује:

1. да уредник листа буде и у наредној ротарској години — гувернер дистрикта;

2. да се у листу штампају извештаји о раду појединих клубова на основу специјалних извештаја, које ће бити дужни секретари клубова да шаљу уредништву листа;

3. да претплата на лист остане иста као и до сада.

Резолуције су стављене на гласање и примљене једногласно од свију присутних.

Затим се обраћа гувернер др. Милан Стојадиновић талијанском гувернеру ђенералу Луиђи Пичионе и на француском језику му саопштава да му је особито драго што је предлог, да се регионална конференција одржи у Венецији, прихваћен. Захваљује му уједно на позиву, упућеном југославенским ротарима, и уверава га да ће наши Ротари присуствовати у највећем броју њиховим састанцима. Конференција је одлучила да југосл. Ротари суделују на конференцији у Венецији са улсом од по 2 тал. лире. Моли га да буде у Италији тумач наших искрених осећаја.

Саопштава затим односно избора места за наредну дистриктну конференцију да су се делегати клубова споразумели, да се конференцији предложи и да иста усвоји позив Ротари клуба Љубљана, да се наредна дистриктна конференција одржи почетком месеца марта 1935 у Љубљани. Мисли да ће конференција са задовољством примити овај предлог као што су га и делегати прихватили једногласно, да наредна идућа конференција буде у Љубљани. Предлог се прихваћа једногласно.

Даље саопштава гувернер да су делегати клубова једногласно усвојили предлог Р. К. Љубљана да наредни дистриктни гувернер буде паст-президент Ротари Клуба Љубљана ротар др. Виљем Крејчи (Дуготрајно плескање и клицање.) Поздравља ротара др. Виљема Крејчија као будућег гувернера и даје му реч, који држи следећи говор:

I.

„Čim rotar zapusti ozgo svoje obeležje in stopi pred forum svojih rotarskih bratov, že mora biti pripravljen, da govori — da govori o tem in onem, osobito pa k vsaki aktualni priliki. Treba je, da pri tem razodene svoje srce — iskreno in po svoje in da predmetu tudi svoj osebni timbre. Zato mi dovolite, da tudi jaz, ki sta me dohitela vaša volja in program, iznesem k današnji priliki — da ne bom šablonski — nekaj misli, ki sem jih premleval po opravljenih dnevnih poslih v svojem zatišju, a jih spričo ciljev našega pokreta in obstoječih razmer smatram vredne, da o njih razmišljamo. Ker pa mi je na tem, da bi me vsa gospoda in vsi dragi bratje rotari docela razumeli, a žal ne obvladan za prosti govor dosti narečja, ki ga razume večina navzočih, mi bodete oprostili, če vam zbrane svoje misli prečitam.

II.

Došao sam do uvjerenja, da naš današnji svijet propada zato, jer mu nedostaje idealizma, jer mu nedostaje medjusobnog povjerenja i osjećaja odgovornosti, tih temeljnih stupova svakoga redovitog i čovjeka dostojnog života. Idealizam je neiscrpljivo vrelo dobre volje i pristupačnost svemu što je dobro, lijepo i plemenito. Znadete li, što je povjerenje? To je sveta vjera u poštenje svoga bližnjega. Odgovornost pak je odjek osjećaja srca onoga, komu si namijenio svoje povjerenje. Čim su prošla ljeta naše bezbrižne mladosti, neodoljivom nam se silom nameću uspomene i sami — bez da bi htjeli — obračunavamo svojom prošlošću. Zar Vam nijesu kod takovih pomisli najlijepše i najtoplije uspomene iz dobe, kađ ste se u tihom i sigurnom zatišju domaćega ognjišta hvatali krila majčinog i bacali se u naručaj svoga oca? Slijedeću fazu povjerenja osjećali smo, kad smo kao učenici počeli praviti razliku medju dobrima i slabima učiteljima. Stroga pravednost, a ujedno i uvidjavnost učitelja izazvali su u nas stanoviti osjećaj dužnosti, potrebnoga poštovanja i izvršivanja naloženih nam zadaća. Nije li Ti godilo i uzdignulo Tvoju svijest, kad Ti je Tvoj poslodavac povjerio odgovorno mjesto i time Ti iskazao svoje povjerenje — i nijesi li baš poradi toga povjerenja osjetio takodjer neku obvezanost, da mu se za izkazano povjerenje odužiš poštenjem, savjesnošću, te da posvetiš sve svoje sile njemu, koji Te smatrao vrijednim, da Ti povjeri svoje poslove? U poslovnom svijetu igraju vjera i povjerenje najvažniju ulogu. Napram onome, koji je točno i pošteno izvršio s Tobom sklopljeni posao, i Ti se čutiš obvezanim, da mu dadeš ono, što je prema pogodbi Tvoja dužnost. Rado ćeš se opet i drugi put vratiti k njemu, dočim o onomu, koji je zlorabio Tvoje povjerenje, ne ćeš više ništa htjeti da znadeš. Državniku nijesu narod i vlada iskazali svoje povjerenje zato, da bi ga zlorabio u svoju korist. S kolikim se povjerenjem obraća seljak k prirodi kada joj u naručaj baca sjeme, da bi mu zemlja donijela obilan plod žetve. — Ali — i zemlja traži protučinību, — hoće da bude obradjena. Vratimo se opet k čovjeku samome. Koliko je vjeroispovjesti na svijetu, toliko vidimo i načina povjerenja, s kojima se obraća čovjek na ono više biće, za koje drži, da određuje njegovom sudbinom i da daje pravac njegovom životu. Kolikima je to povjerenje jedino moralno uporište, bez kojega njima, zdvojnim i nesretnim, ne bi uopće bilo opstanka, ili bi ih način njihova života vodio u potpunu moralnu propast. Konačno hoću još spomenuti obiteljski život, koji je u cijelosti izgradjen na medjusobnom povjerenju i dužnostima. Možeš li za sebe zahtjevati, da si u braku sretan, da Ti je žena vjerna i poštena, da su Ti djeca zdrava i vrijedna,

ako sam gaziš povjerenje i kršiš načela, po kojima tražiš svoje zadovoljstvo? Iz toga vidimo, da je kod normalnog razvoja stvari preduvjet svakog željenog etičnog uspjeha — idealizam, osnovan na međusobnom povjerenju, a usko vezan s osjećajem odgovornosti. Povjerenje nas prati na svim putevima našega života, od početka do konca, poštenjaka bodri i diže, slaboga jača i tako određuje naše djelovanje. Tko pak to povjerenje zlorabi ili ga pak uživa bez osjećaja odgovornosti, taj stupa krivim putem, koji vodi u propast. I tko ne pozna povjerenja i vjeruje samo samom sebi, ne priznavajući svojih obveza naprama drugima, taj ne može tvrditi, da je član ljudskoga društva, ne smije se čuditi, ako nadje kod drugih zatvorena srca, i ako ga, čim dodje, otpremimo kao nametljivog tudjinca. Mislim, da smo se već previše udaljili od načela i ideala, za kojima težimo, izvršujući svoju životnu zadaću, previše smo se odtudjili od prirode, čiji smo sastavni dio. — Proljeće se vraća točno u svoje vrijeme, za njim ljeto, jesen, te zima. Vraćaju se lastavice, čim snijeg okopni, a odlaze, čim se priroda zaodjene raznobojnim jesenjim ruhom. Polje ti rodi zlatnim klasjem, tamna šuma rasiplje sjeme, da ponovno nikne i stvori nova bogatstva. Žuboreći izvor ne usahne, dapače napaja potoke i rijeke, da čovjeku služe. Jutro dolazi za jutrom u cijelom svom čaru prvih sunčanih zraka i zatim dan; i noć spokojno uljulja u san cijelu prirodu. Cijeli život ide sada kao i prije kroz tisuće godina svojim naravnim i stalno određenim putem, — godina za godinom, dan za danom, — uvijek jedan te isti put od svoga početka do danas. Samo se čovjek udaljio od prirodnoga svog puta, koji mu je bio dosudjen. Zaboravio je, da ga um i plemenitost srca i misli uzdižu nad sva ostala stvorenja, izgubio je idealizam, smisao za uzajamnost, osjećaj koji mu naređuje zajednički život na istoj grudi. Letimičan pogled na obiteljski, poslovni i javni život savremenoga čovjeka pokazuje nam žalosnu sliku današnjih prilika i tužne poglede u budućnost. Obiteljske su veze uzdrmane, jer se sklapaju bez promišljanja, samo od danas do sutra, a djeca gube takoreći svoje roditelje; vratolomna utakmica za materijalnim dobrima, nepotrebno i prekomjerno uplitanje u javne poslove, inače pak neograničeno podavanje strastima svake vrsti, — sve su to pojave, koje zadržavaju roditelje izvan doma, koje oduzimaju djeci ono, što im je najpotrebnije — odgoj srca, kakav može dati samo brižni otac i majka puna ljubavi. Djeca prepuštena tuđim ljudima ili samim sebi, — su ptičice bez gnjezda. U poslovnom životu sklapaju se pogodbe bez svijesti, da ih treba ispuniti, kod svakog posla moraš s velikim oprezom paziti na zamku, koja Ti je postavljena; svi žive i rade u uvjerenju, da se može u poslu zaraditi samo onda, ako ga izvršimo nesolidno. U službovnom odnošaju nedostaje svijesti da i sama životinja vraća zahvalnošću Tvoj dobar postupak, da Ti je privržena i uslužna, — pa kako ne bi bio čovjek odan, vjeran i privržen, — ako bi s njim postupao onako, kako hoćeš da drugi postupaju s Tobom, — ako mu priznaš pravo na život, pravo na rad i kruh, pravo na obiteljsku sreću. K zelenom stolu sjedaju državnici, a da ne bi htjeli priznati drugima ono, što zahtjevaju za sebe; sjedaju tamo bez dobre volje i bez poštovanja tuđih pravica i tuđega uvjerenja, s neiskrenim namjerama u srcu i maksimalnim programom na jeziku. Silom se ruše vjerski ideali priprostom čovjeku i kod toga nitko ne uvažuje, što će biti s narodom, kojemu je kod pomanjkanja druge etične naobrazbe povjerenje u neko više biće i bojazan pred obračunom, jedino moralno uporište. Propadanjem idealizma i međusobnog povjerenja propada ujedno i osjećaj odgovornosti — odgovornosti naprama obitelji, naprama poslovnom drugu, naprama poslodavcu i namješteniku, te naprama bližnjemu, sobito se pak gubi osjećaj odgovornosti naprama — vlastitoj savjesti. Čim smo pak došli nažalost do tak-

vog pretužnog zaključka, jasno nam je određen put, kojim moramo stupati svi zajedno i svaki pojedini od nas, obzirom na ciljeve za kojima težimo, — to je put služenja, put poštenja u radu i mislima, put priznavanja tuđih pravica i put poštovanja poštenog tuđeg uvjerenja. Na tom putu, gdje nailazimo na ponore s lijeva i desna, našli su se vjerni i dobri prijatelji, koji nijesu iz svoga srca išćupali idealizam, povjerenje i sjećaj odgovornosti. Na tom putu našli su se muževi, koji su si svjesni, da je povjerenje i odgovornost dvostrana pogodba, koja prouzrokuje obavezu ne samo na jednoj, nego takodjer i na drugoj strani, pogodba, koja se sklapa zato, da se ju pošteno ispuni, a ne zato, da imade samo jedan od nje koristi.

III.

Evo Vam razloga, zašto sam Vam sve to govorio. Muževi, koji teže za navedenim ciljevima, najbolji i najplemenitiji, izabrani iz svih krajeva domovine, zaključili su, da me postave na čelo svom pokretu. Došli su i rekli su mi, da imadu u mene povjerenje. Došli su i rekli su mi, da me smatraju vrijednim, da ih vodim. Ja pak njima velim, da i ja nosim u svom srcu ideal služenja, i da bi smatrao nespojivim s tim idealom, kad bi njihovo povjerenje otklonio pa im ujedno uzvraćam, da im hoću služiti i da na njihovo povjerenje odgovaram sa sviješću odgovornosti. Kažem im, da smatram i taj izbor za dvostranu pogodbu i da se ćutim obvezanim tu pogodbu, koju ste Vi sa svoje strane već ispunili, izvršiti takodjer i sa svoje strane. Ako bude moja protučinitba skromnija od Vašeg povjerenja, ne pripisujte to lošoj nakani ili pomanjkanju dobre volje. Dati ću sve što budem mogao, Molim Vas samo, da moju protučinitbu, — i ako bude neznatna, — primite sa dobrom voljom i da znadete, da primam Vaše povjerenje s neopisivim ponosom, najdubljom zahvalnosti i najboljim namjerama.”

Пошто се је стишало клицање након овог ванредног и лијепог говора ротара дра. Виљема Крејчија пита гувернер др. Стојадиновић присутне да ли пристају на предлог да кандидат за гувернера за будућу ротарску годину буде ротар др. Виљем Крејчи, што присутни уз плесак прихваћају.

Гувернер др. Стојадиновић честита му од свега срца на томе избору.

Надаље предлаже скупштини да изабере за члана у Европски Савјетодавни Одбор ротара Еду Марковића (дуготрајни плесак) и за његовог замјеника у истом одбору ротара Стевана Павловића, потпретсједника Р. К. Београд, који предлог уз бурни плесак присутни прихваћају. Честита ротару Еди Марковићу на избору. Слиједе затим саопћења секретара дистриктне конференције ротара Драгана Томљеновића а иза тога наступило је из благонаклоности према ротарству Хрв. пјевачко удружење „Лисински“ под водством проф. г. Франа Лхотке, ректора музичке академије и отпјевало је неколико пјесама, које су изазвале бурно одушевљење и клицање, тако да је „Лисински“ уз поновно одобравање опетовао задњу пјесму.

Гувернер др. Милан Стојадиновић саопћује да је овиме програм рада конференције исцрпљен. Захваљује прије свега драгом претсједнику Р. И. Џон Нелсону, потпретседнику Рибџи Робинсону, гувернерима Л. Пичионе и дру. Највирту те осталим страним и домаћим ро-

тарима, који су увеличали ову нашу дистриктну конференцију, а на-
посе захваљује домаћим ротарима да су омогућили да је постигнут
свако лијепи постотак, пуних 60% свих чланова из Југославије. На-
даље захваљује на француском језику нашем драгом и милом прија-
тељу европском секретару др. Александру О. Потеру, да је дошао на
овај наш нада све успели састанак и што је припомогао, израђујући
план пута претседника Нелсона, да и овај буде у Загребу данас прису-
тан. Гувернер затим закључује конференцију.

По завршетку конференције био је заједнички ручак у Хотелу
Еспланади којом је приликом врло духовито говорио брат Васа Исаи-
ловић (Р. К. Панчево) а затим је један велики део учесника — преко
100 особа — аутомобилима учинило излет на Сљеме, где им је при-
ређена закуска. Излетници су остали у врло анимираном расположењу
до касне вечери, а потом су испратили претседника Џон Нелсона са
госпођом, гувернера Стојадиновића и осталу пратњу на колодвор, од
куда су бурно поздрављени од чланова домаћинског клуба, отпутовали
у 23.25 у Београд.

ДЕЛАТНОСТ РУСКЕ ЕМИГРАЦИЈЕ КОД НАС

Поводом петогодишњице часописа „Руски Архив“, чији је иницијатор био сам предавач, ротар Ст. Пеливановић, начелник Конзуларног одељења Министарства иностраних дела, дао је веома успешно предавање о плодном раду руске емиграције, осврнувши се особито на делатност организације „Земгор“ и утицај органа „Руски Архив“ на наш интелектуални свет, који је у томе часопису пуних пет година тражио путоказ за догађаје у Русији.

Rotar St. Pelivanović

Тај часопис „Руски Архив“, издаје руска емиграциона организација „Земгор“. Да би дао тачно објашњење како о делатности тако и о значају „Земгор-а“, брат Пеливановић изнео је и кратак историјат ове организације.

„У време т. зв. „великих реформи“ у Русији, период који је наступио после кримског рата, између осталог, биле су створене организације локалне самоуправе, за насеља ван градова т. зв. „земства“ а за градска насеља градске самоуправе“. Те организације, поред широке културне мисије у погледу народног просвећивања, народног здравља итд., имале су и задатак од великог привредног значаја, чији је циљ био подићи на што виши ниво економску активност Русије. За дуги низ година рада (више од 50 година) те организације стекле су свестрано искуство у погледу народних потреба. На почетку великог рата нарочито, оне су узеле видну улогу у активности Русије, чији је значај, у већини случајева, био руководећи баш на основи стеченог искуства о народним потребама, допуњаван једном дугогодишњом практиком. Такве организације, за целу земљу, централизоване, с почетка су биле организоване у две велике групе наиме „Земски савез“ и „Савез градова“. За време рата када је било главни проблем рационално организовање свих продуктивних снага, поменути Савези, Земски и Савез градова, поред организације помоћи војсци (образовање санитарних одреда, опреме болница, итд.) узели су на себе обавезу и снабдевања трупа како животним намирницама тако и одећом па чак и осталом ратном техничком опремом. Да би што правилније и боље постигли свој прави циљ, ови напред поменути Савези набрзо су се ујединили у једну централну организацију названу „ЗЕМГОР“. Бољшевичка револуција која је разрушила ранији поредак у Русији, наравно да је разрушила и самоуправу, па према томе учинила крај и овој педесетогодишњој активности земских и градских самоуправа.

Многи од Земгоровских радника нашао се после револуције у емиграцији. Једна група тих јавних радника успела је да не подлегне општем емиграционом расположењу и, правилно гледајући на људе и догађаје стала на гледиште да живот ван Русије, т.ј. у емиграцији, неће бити кратак. Према томе одмах су, водећи рачуна о локалним условима, како где, приступили оном што је најпотребније, т.ј. припреми како би упутили емигранте и дали им могућности да, сваког где се налази, оспособе за живот. Прва је ствар била регулисати јуридички статус емиграната а затим и организовати избеглице како би се одржали на истом културном и материјалном ниво-у. У културном погледу прво и најважније било је очувати духовну вредност коју је дугим низом година стварала руска култура као и

одржање вере у свој народ и у велику будућност, будуће Велике Русије. Створени су били центри за ту акцију бивших руских земских и градских савеза. Први таквак центар организован је у Паризу 1920 године. Наскоро за њим био је организован други 1921 године у Прагу. Године 1924 организован је и трећи центар ЗЕМГОР-А у Београду.

Први организатор и претставник београдске групе Земгор-а био је Федор Евдокимовић Махин, (бивши ђенералштабни пуковник руске војске. Као официр Ђенералштаба сарађивао је, у Добруци, са нашом добровољачком дивизијом чији је командант био почивши ђенерал Хаџић). Земгор у Југославији у својој широкој акцији руководио се својим традицијама делања ванпартијског. На прво место да би олакшали ситуацију руских избеглица и омогућили им да самостално зарађују свој живот руководиоци Земгор-а организовали су низ кратких занатских течајева. Као друго, циљ Земгор-а је био створити један центар за очување праве руске речи, културе и културних тековина. (Библиотека итд.).

*
* *

Треће и најважније, т.ј. дати могућност упознавања праве Русије како у прошлости, тако и у данашњим тешким приликама које преживљује, пружајући податке и објективну критику прилика у Русији под данашњим режимом. О свему што се дешава у Русији добијају се податци с једне и с друге стране у сваком случају необјективно коментарисани, несвесно ако већ неумишљајно тенденциозни. Часопис „Руски Архив“, постављајући као главни циљ информацију и објективну критику о Русији, био је прави начин и једини у том циљу, а његова информација најширег обима од неоцењиве вредности, вредности трајне, као докуменат који служи и служиће као грађа за историју Русије. На тој основи израђен је и план рада и на тој основи рад је се кретао пуних пет година чувајући строгу објективност како у погледу објашњења прошлости тако и у коментарисању садашњости. Пружајући један богат материјал о прошлости Русије као и најширу информацију, — до детаља у сваком погледу, о догађајима који се данас тамо одигравају „Руски Архив“ даје праву слику живота једног великог народа подржавајући нам веру — да тај народ, преживљавајући можда један од најтежих периода своје историје, ипак као народ и данас живи и дела и поред свих тешкоћа услова данашњег живота.

*
* *

За пет година, колико излази „Руски Архив“ и у своја 27 броја дао је он око 3.000 страна докумената. Цео тај материјал који су дали истакнути руски научници, економисти, специјалисти по свим културним, социјалним, финансијским и другим питањима, најбољи литератори — проникнут је духом тежње ка истини с једне и правилном оценом догађаја са друге стране. Сви ови као научници и истакнути јавни радници у сваком случају имали су довољно моралне снаге да, излажући догађаје у којима су често и они узимали учешћа, остају у границама објективности. „Руски Архив“ у свим тим својим бројевима даје обиман материјал по питањима историје, политике, економије, философије, литературе, уметности и науке уопште. Наша штампа као и сви наши часописи дајући приказе о „Руском Архиву“ подвукли су велики значај те ревије и нарочито, како његову вредност у погледу података тако и у погледу објективности оцењивања.

ГУВЕРНЕР ДР. МИЛАН СТОЈАДИНОВИЋ У ПОСЕТИ ШИБЕНИКУ И СПЛИТУ

Филм са Јадрана

27. маја извршио је гувернер 77 дисџриктиа г. Милан Стојадиновић званичну посету Рошари клубу у Шибенику. На шом путовању ирашили су га рошар Адолф Минх, иреишседник Рошари клуба Београд, рошар Руди Кнежевић, иреишседник Рошари клуба Осијек и рошар Драган Томљеновић, секреишар Рошари клуба Загреб. На сшаници у Шибенику сачекали су гувернера и његову госиоћу сви чланови Р. К. Шибеник, са својим дамама, на челу са својим иреишседником. После шого наиравили су аушобусом излеи до водопада Крке, где су били дочекани од браша Шуиуша. По иовраику, разгледали су чувену каишедралу у Шибенику, са воћом Крусићем. После завршене конференције са члановима управе Р. К. Шибеник, гувернер је оишао у Трогир, где се сшао са групом излеишника који су дошли из Енглеске. Тако су излеишници рошари из Београда и Енглеске, са одушевљењем разгледали сшарине града Трогира и враишили се лаћом у Силии.

R. C. BEOGRAD

Sastanci (Meetings):
Ponedeljak (Monday): 20.00
Hotel Srpski Kralj

270 свечана седница, у присуству претседника Р. К. брата Џона Нелсона

Претседавао: Адолф Минх.

Присутни: Стојадиновић, Прица, Аврамовић, Мајхснер, Харазим, Пеливановић, Летица, Динић, Косановић, Балубџић, Кујунџић, Ст. Павловић, Радосављевић, Хрнчир, Коен, Сиришћевић, Пржић, Бален, Хен, Ђурић, Сретеновић, Франкл, Панић, Викторовић, Стошовић, Стефановић, Драг. Павловић, Грамберг, Теокаревић, Николић, Др. Јовановић, Вл. Петковић, Воја Петковић, Коста Јовановић, Главинић, Вагнер, Богдановић, Станаревић, = 39 = 73.320/0.

Гости ротари: Џон Нелсон, претседник Р. И. Монреал, Канада, Е. Робинсон, предс. Р. И. Б. И. Sterell Енгл., Др. Тодор Недков, предс. Софија, Петко Бојацијев, Софија, Мутанов Софија, Њ. Екс. барон Форстер, Пешта, Др. Ханаман и Др. Томљеновић Загреб, М. Чемериџић, Скопље, Др. Кон са 11 чланова Р. К. Земун, Васа Исајловић са 12 чланова Р. К. Панчево, Стеван Ђирић, са 9 чланова, Нови Сад, Др. Иво Боски, Суботица, Душан Давидовић, Сарајево. Гости неротари: Г. Блекнеј, енгл. конзул, Г. М. Сметовски, новинар, Београд.

Претседник отвара седницу у 10. часова, и изјављује своју радост, што на овој свечаној седници може поздравити првог Ротара, претседника Р. И. брата Нелсона из Монреала, као и претседника Р. И. Б. И. ротара Робинсона, које сви присутни поздрављају живим аплаузом и устајањем. Затим поздравља наше драге госте из братске нам Бугарске: ротаре: Њ. Екс. Тодора Недкова, претседника Р. К.

у Софији, и Ротара Бојацијева и Мутапова, које присутни поздрављају са највећим одушевљењем. После тога поздравља Њ. Екс. барона Форстера, којег познајемо од прошлих његових посета у Београду, и госп. Блекнеја, ген. конзула Енглеске у Београду, а затим наше госте из Југославије, којима се захваљује што су се одазвали нашем позиву за свечану седницу да би са нама заједно што свечаније поздравили наше високе госте.

Иза овог поздрава, у највећој тишини, узео је реч ротар Нелсон, говорећи о Ротарском покрету и о племенитим циљевима Ротарства у корист трајног мира. Говорио је три четврти сата, магистрално и његов говор саслушан је са највећом пажњом, прекидан честим аплаузом свију присутних. Ротар Харазим је, затим, у име претседника поздравио ротара Нелсона на енглеском језику, изражавајући општу радост што може поздравити у нашој средини највећег функционера овог племенитог покрета; говорник обећава, да ћемо настојати својим радом да у нашој домовини будемо достојни следбеници ротарских идеја. Ротар Робинсон у свом говору саопштава своје утиске са конгреса у Загребу, и изјављује своју радост, што је имао прилике уверити се, да је у Југославији Ротарство нашло добар терен, на коме ће се ширити у корист човечанства. Ротар Недков, претседник Р. К. Софија на француском и бугарском језику изјављује своју захвалност на лепом пријему, и у дужем говору, често прекиданом аплаузом присутних, говори о потреби практичне примене ротарских начела у корист наших народа и показује пут, којим би се наша делатност у том погледу требала управљати. Затим предаје поклон Софиског Р. К., бугарску

заставу и лепо израђен Албум, за које претседник Минх топло захваљује, обећавајући, да ћемо овај поклон чувати као светињу. Затим говори ротар барон Форстер, који указује на то, да рад, који ће југословенске и бугарске ротаре везати на Југу, треба наставити и на Северу са ротарима из Мађарске, предочавајући корист, коју ће од тога имати оба народа. Захваљује се на лепом пријему и позива нас, да сваком приликом наши чланови посете клуб у Пешти, где ће бити увек радо виђени и примљени. Претседник захваљује говорнику на његовом позиву, и обећава, да ће наши чланови увек радо прихватити његов позив и приликом путовања посетити клуб у Пешти. Затим претседник даје кратак извештај о конгресу у Загребу. После потписа заклетве, коју чита секретар Коен, обављен је свечан пријем нових чланова, и претседник проглашава за примљене браћу: Илију Пржића, Стевана Вагнера, Др. Косту Јовановића и Милана Главинића, и предаје им значке. Исто тако предаје значку брату Вјекославу Мајкснеру, који је примљен као члан-заменик са класификацијом: Нар. Банке. Том приликом Ротар Кујунџић укратко новим члановима објашњава ротарске циљеве. Затим ротар Васа Исајловић поздравља у име Панчевачког клуба лепим говором претседника Нелсона, и предаје му поклон свог клуба, леп ћилим са народним орнаментима. Ротар Ђирић говори у име Клуба Нови Сад, ротар Др. Боски за Р. К. Суботицу; ротар Чемериџић за Р. К. Скопље, ротар Др. Кон за Р. К. Земун, поздрављајући сви редом претседника Нелсона и предајући му лепе поклоне, на чему им је претседник Нелсон појединачно захвалио. Ротар Кунд, члан панчевачког клуба, говори затим врло убедљиво о користи, коју Ротарство пружа човечанству. Његов говор прекидан је честим аплаузом саслушан

R. C. DUBROVNIK

Sastanci (Meetings):
Četvrtak (Thursday) 20.00
Hotel Imperial

Naš 48/51 sastanak održani su 5, 12, 19 i 26 aprila. Na sastanku 5 aprila posjetili su nas rotari E. Hiemisch R. C. Brasov i Dr. A. Leb i Ing. Janiczek R. C. Graz. Sastanak je izuzetno održan u Hotelu Lapad, a posvećen je naročito pripremanama za posjetu II distriktne konferencije u Zagrebu i za proslavu prijema chartera.

Na drugom sastanku većina braće je bila odsutna, jer su toga jutro odputovali na distriktnu konferenciju. Preostala braća posvjetili su tu večer u glavnome gostima rotaru K. Sattleru od R. C. Graz, Thomas Oberwinderu od R. C. Plauen i Dr. A. Raczu od R. C. Arad.

Na sastanku 19 aprila posjetili su nas gosti rotari Dr. Kruliš-Randa pretsjednik R. C. Praha i brat Aron Alkalaj R. C. Beograd. Brat Dr. Vidoević podnio je iscrpan referat o posjeti distriktnoj konferenciji.

Na sastanku 26 aprila posjetio nas je rotar Harry Templeton od R. C. Oakland, Calif. U. S. A.

Pored redovitih referata braća su izvjestila o najnovijim događajima u svome zvanju.

са одушевљењем. Ротар Минх, у име београдског Ротари-Клуба предао је поклоне претседнику Нелсону, претседнику Робинсону и браћи ротарима Недкову, Мутапову и Бојацијеву, молећи их, да изруче искрене поздраве београдске браће своме клубу. Затим закључује седницу у 11.50 часова.

R. C. LJUBLJANA

Sastanci (Meetings):
Sreda (Wednesday) 20.00
Grand Hotel Union

4. april. Održana je godišnja skupština kluba, na kojoj je brat blagajnik Lorant dao izveštaj o stanju blagajne, koje je povoljno. Za novog predsednika je izabran br. Josip J. Kavčić, za potpredsednika brat dr. Mirko Božić, za I. tajnika ponovo br. Zdenko Knez, za II. tajnika br. Anton Agnola, za blagajnika br. Oton Lorant, a za članove uprave br. Josip Ljubić in ing. Boris Hribar, dok su u nadzorni odbor izabrani br. dr. Ivan Bole i Albin Smrkolj, a za zamjenika br. Anton Verbić. — Na meetingu pozdravili smo dragog gosta, br. Františka Spilka iz Praga, koji je sa svojim čuvenim horom „Smetana” na turneji kroz Jugoslaviju i susedne zemlje. Izmenjani su iskreni pozdravni govori izmedju našeg predsednika i br. Spilke. Zatim je brat ing. Ženko održao veoma interesantno predavanje o razvitku i stanju ljubljanskog tramvaja u uporedjenju sa beogradskim. Na osnovu dobro proučenog materijala prikazao nam je okolnosti, u kojima su se oba tramvajska preduzeća razvijala i kakvi su rezultati postignuti.

11. april. Brat Kavčić predavao nam je o organizaciji privredničkih korporacija u našoj zemlji. Zakon o radnjama doneo je mnogo novog pa i mnogo dobrog po razvitak ovih sve važnijih privrednih korporacija, ali ima još mnogo štošta da se izmeni, kako bi ove korporacije mogle da daju sve ono što se od njih mora očekivati. Prikazao nam je zatim stanje korporacija u našoj zemlji i upozorio na brzi napredak, koji doživljuju baš sada korporacije trgovaca.

18. aprila imali smo u svojoj sredini našeg dragog brata Jozefa Zaba iz Chrudima, koji je ove godine predlo-

žen za guvernera 66. distrikta. Izrazili smo mu po našem bratu predsedniku iskrene čestitke i bratsku ljubav. Zatim je brat predsednik u svečanom govoru čestitao novoizabranom bratu guverneru dr. Krejčiju te time tumačio osećaje svih nas, koji iskreno volemo brata Krejčija i gordi smo, da je putem njega naš klub doživeo veliku čast u jugoslovenskom rotarskom svetu, da mu da guvernera, koji će bez sumnje opravdati sva očekivanja, koja se u njega stavljaju. Brat dr. Krejči zahvalio se na čestitkama i pozvao svu braću na saradnju. Zatim je tajnik brat Knez prikazao tok distriktne konferencije u Zagrebu, koja nije samo posetom predsednika R.I. i drugih odličnih gostiju, nego i vanrednim aranžmanom prekrasna afirmacija rotarskog pokreta u našoj zemlji. Brat Polić i brat Costaperaria dopunjuju tajnikov izveštaj svojim utiscima. Rešeno je, da ćemo na dan 9. maja u većem broju posetiti R.C. Villach; na taj put nas je pozvao u Zagrebu brat predsednik prof. Lange.

25. aprila imali smo gosta iz Maribora i to br. Blankeja. Te večeri predavao nam je univ. profesor gosp. dr. Makso Samec o koloidnom stanju materije. Njegovo predavanje, nama svima bez daljnega razumljivo, odvelo nas je u sferu njegove specijalne naučne delatnosti, t.j. u koloidnu kemiju. Čuveni naučenjak nam je prikazao polje svoga istraživanja pomoću nekoliko opita i veoma jasnim tumačenjem, koje nas je sve zainteresovalo za ovu nauku. — Idući sastanak održaće se već u našoj letnjoj rezidenciji, u Hotelu Bellevue.

160. sastanak 2. maj. Frekvencija 65%. Brat dr. Andrejka nam je predavao o obimnoj knjizi našeg predsednika brata dr. Slokara o istoriji austrijske industrije, koja je izašla uoči rata u Beču na nemačkom jeziku. U ovoj knjizi su opširno prikazani početci austrijske industrije na svima detaljima, koje je mo-

gao marljivi autor da nadje jedino u brojnim arhivima. Ono što daje ovoj knjizi pored mnogobrojnih važnih konstatacija specijalne prirode veći opšti značaj, to je potpuni dokaz, da austrijska vlada nije bila protivna razvitku industrije, kao što se vrlo često misli, nego je sa zadovoljstvom gledala podizanje industrije te je vrlo često i aktivno pomogla. Brat predavač je to ogromno delo temeljito proučio i dao nam je mnoge za nas interesantne detalje, pa smo njegov trud nagradili jakim aplauzom. — Pošto ima ovih dana 3 rođendana naše braće, to se posle oficijelnog dela nastavio drugarski sastanak.

Na dan 9. maja otišlo je 6 naše braće u posetu Rotary Clubu Villach, gde su srdačno dočekani i gde su proveli još idući dan, koji je bio praznik.

161. sastanak, 9. maj, frekvencija 55%. Pošto nam je brat Ing. Hribar pročitao svoj prevod predavanja brata dr. Janečka u Rotary Clubu Praha o krizi u ljudskome društvu, predavao nam je brat dr. Andrejka o temi: „Problem imigracije ljubljanskog trgovačkog staleža“. Iz toga predavanja razabrali smo, da je najveći kontingent dala najbliža okolina Ljubljane, zatim bivša pokrajina Kranjska, a onda druge zemlje, naročito Koroška, Madjarska i Italija, a Štajerska samo u malom obimu. Kao uvek je brat dr. Andrejka i od ovog predavanja načinio za sve prisutne jedno retko uživanje.

162. sastanak, 16. maj. Frekvencija 62.5%. Toga dana imali smo dva gosta i to brata Zaba od Rotary Cluba Chrudim, koji je kandidat za guvernera 66. distrikta i brata dr. Mlinarića od Rotary Cluba, Zagreb, koje smo srdačno pozdravili. Brat Knez nam je referisao o poseti u Villachu, a ostali deo večera rezervisan je u prvom redu razgovoru o tome, kako ćemo dočekati engleske

Rotare na Bledu. Brat dr. Krejči je uredio i jedno pitanje, koje je već neko vreme pokretano: da se svi članovi ovog kluba međusobom kažu „ti“, jer kad smo već braća, nemožemo se nazivati „vi“. Od toga dana dakle ne može se u našem klubu naći dva rotara, koji se nazivaju „vi“.

163. sastanak, 23. maja. Frekvencija 72.5%. Pošto su brat predsednik i potpredsednik u Bugarskoj, predsedava brat dr. Krejči, koji pre svega čestita bratu Jakcu na nameravanoj ženidbi. Predavanja toga dana nema; posle redovitih izveštaja vršila se opet debata o prijemu engleskih rotara na Bledu.

Na dan 28. maja sastali smo se nas 16 ljubljanskih rotara sa 4 dame, sa društvom engleskih rotara, sastojeći se od 37 lica. Ovo englesko društvo skupilo se da učini nešto u smislu 6. cilja sa namerom, da upozna Jugoslaviju. Predvođi ih brat Tom Smith od Rotary Cluba Islington. Proveli smo sa njima vanredno prijatno veče i premda mnogi od nas ne mogu da se sporazumevaju na engleskom, ipak je vladalo onako raspoloženje kako treba.

164. sastanak, 30. maja. Frekvencija 50%. Opet je predsedavao brat dr. Krejči, koji nam je pričao, kako romantično je bilo venčanje našeg dragog brata Jakca. Pored običnog dnevnog reda čuli smo izveštaj brata Kneza o bledskom sastanku sa engleskim rotarima i saznali smo, da će većina ovih Engleza biti na dan 15. juna sa nama na ručku u hotelu Bellevue. Pošto su ovi gosti toliko prijatni i simpatični, to ćemo ih primiti sa najvećim oduševljenjem.

R. C. MARIBOR

Sastanci (Meetings):
Ponedjeljak (Monday) 19.30
Velika kavarna

Prva polovica aprila je stala u znamenju distriktne konferencije i. s. smo na mitingu dne 9.-IV. razpravljali o udeležbi našega kluba na konferenciji in o eventualnih predlogih, na mitingu dne 16.-IV pa so poročali naši delegati o poteku posameznih razprav, predvsem pa o mogočih vtisih, ki so jih prinesli s te sijajne rotarske prireditve vsi naši udeleženci.

Na mitingu dne 23.-IV. je bil sprejet v klub naš 31. član, brat Dr. Fran Lipold. — Brat Roglič, Stamol in Brenčič so nam povedali svoje curricula vitae, zelo zanimive — pa tudi zelo različne drug od drugega, kakor so pač različni njihovi poklici: industrijalec, zobozdravnik in intendant gledališča. Sicer pa je bil ta naš miting pod vtisom strašne rudniške katastrofe v Kakanju. Potom bratskega kluba v Sarajevu smo sporočili svojcem nesrečnih žrtve naše globoko sožalje ter jim poslali Din. 5000.— kot prvo pomoč.

Na zadnjem aprilskom mitingu dne 30.-IV. smo slišali velezanimiv classification talk brata Menzija o konstrukciji in montaži orjaškoga rečnoga bagerja, ki se bo vporabljal za pridobivanje zlata u neki reki severo-zapadne Srbije.

Rotary Club Maribor je imel tekom meseca maja 3 sestanke s povprečno frekvencu 72,04%. Obiskala sta nas brat Zdenko Knez iz Ljubljane in brat Richard Poche iz Avstrije (Linz a/Donau). Od naših bratov so obiskali druge klube: brat predsednik Ploj Rotary Club Zemun, brat Blanke Rotary Club Ljubljana in brat Krejči Rotary Club Beograd.

R. C. NOVI SAD

Sastanci (Meetings):
Petak (Friday) 20.00
Hotel Kraljica Marija

Sednica od 5 aprila 1934 (195). — Na ovoj su sednici primljeni u članstvo Kluba: Kostić Nikola, direktor filijale Narodne Banke, sa klasifikacijom: emisiono banкарство (Emission Banking); Vodvarška Dragan, direktor Kroacije, sa klasifikacijom: osiguranje požara (Insurance Fire); Totović Jovan, vlasnik zastupstva Standard oil kompanije, sa klasifikacijom: trgovina mineralnih ulja (Mineral Oil Distributing), tako da Klub ima ukupno 35 članova. Na sednici održao je predavanje brat Stevan Ćirić, sa temom: Razoružanje, svetски мир и ротарство.

13 april 1934 (196). — Sednici je prisustvovao i brat Vladimir Deduš iz P.K. Vараждина. Konstatovano je da su na Distriktnu konferenciju u Zagreb otišli 7-oro braće sa 3 gospođe. Svечаном састанку u P.K. Београду 16. aprila o. g. пријављује се ukupno 10 članova Kluba. Radi mnogo odsutnih članova na Distriktnoj konferenciji u Zagrebu nije se održalo predavanje, koje je bilo заказано za ovu sednicu.

20 aprila 1934 (197). — Поред решавања приспеле поште, на дневном реду је било предавање брата Војина Бркића, са темом: „Задатак ротара у погледу помоћи невољнима, незапосленима и напуштеној деци“. Одмах на почетку свог интересантног предавања, брат Бркић истакао је да је морао обрадити ову тему у два поглавља, и то у првом делу: задатак ротара у погледу помоћи невољнима и напуштеној деци, а у другом делу: помоћи незапосленим и смањивању броја незапослености. Предавач је истакао, у главном, како у свету беспослица све више и више узима маха, све више и

више расте, и како она претставља данас једно од најважнијих социјалних проблема, а који ће проблем бити и највећи проблем будућности. Предавач је изнео статистичке податке појединих држава, послуживши се службеним подацима Берзе рада и Међународног бироа рада, задржавајући се нарочито на нашој држави, па се из поднесених цифара усељавања и исељавања нашег народа види најбоље огледало беспослице. То се види и из тога, што је почетком 3 деценије било куд и камо више исељавања из наше државе (печалбара). Ово исељавање помало пада с тиме, да се године 1930, 32 и 33 смањи на минимум и не изнаша више од трећег дела усељавања. Да би се пак решио проблем незапослености у нашем народу, дужност је свих нас ротара, нагласио је предавач, а нарочито политичара да утичу свим сретствима која стоје на расположењу, да се помогну незапослени радници. То треба решити или једним законом или пак да се правилником стави у дужност свим општинама и срезovima, да се брину о својим беспосленима. Предавач се је осврнуо на говор, који је ових дана рекао немачком народу канцелар Рајха Хитлер, да ће се држава побринути да за будућу зиму неће бити нити гладних нити оних који ће зепсти. Ово је жеља и предавача, који је нагласио, да би требало и код нас подузети мере, да и ми можемо рећи, да код нас неће бити гладних, а нити оних који ће зепсти у будућој зими. Ово тим лакше, што је код нас незапосленост релативно веома мала, она претставља један минимум, којему се треба дати преко лета запослење да би могли спремити зимницу. Брат Ђирић, у интересантном осврту на предавање брата Бркића, нагласио је, да ако зађемо мало у историју наћи ћемо овај проблем и у Римском царству. Када је светина из покрајина остала без хлеба, сакупила

се је сва у Рим, где су тражили: *ra-tem et circensum*. Сам тај факт створио је један револуционарни дух, и како се он није сретно решио у Римској империји, брат Ђирић је приметио, да је и тај проблем био један од компонената пропасти великог Римског царства. Брат Ђирић се је задржао и на технократији, изневши све њене лоше особине, па закључује, да треба безусловно радити на томе, да се смањи радно време радника, а с тиме упосли и онај део радника који је отпао ради напретка строја. Код нас, у нашој земљи, као политичар може да каже, да се сви наши трговачки уговори оснивају на подлози, да се што више продуцира и што више извози односно обратном и увози. Ово је такођер један јак лек смањењу броја незапослених.

199 седница од 4 маја 1934 год. (42.90%). — Ова седница одржана је у винограду код брата Арсе Ивковића. На седници су поднети реферати из страних недељних извештаја. Нарочито је интересантан реферат био бр. Јосифа Паквора о раду мађарских клубова. Из извештаја мађарских клубова види се у којој мери Мађари злоупотребљавају Ротарство у своје политичке и ревизионистичке сврхе што је противно правилима и методима Ротарства. Брат Др. Ђура Трифковић поднео је реферат о раду аустријских клубова. Известио је о тесним везама Р. К. Граца Др. Леба, Р. К. Дубровник, приликом које посете Др. Леб је поздравио све присутне на нашем, Југословенском језику. На предлог бр. Трифковића наш Клуб упутио је са ове седнице писмени поздрав Р. К. Грац, са специјалним поздравом бр. Дру Лебу, а уз доставу наше клубске заставе.

200 седница од 11 маја 1934 год. (79.98). На овој седници је примљен

у чланство Клуба Вјекослав Карлаварис, директор Градске Штедионице у Новом Саду, са класификацијом: менични зајмови (Exchange Loong). Клуб сада броји 36 чланова. Новог члана поздравио је лепим говором брат Др. Белајчић; говором у коме је нарочито истакао потребу Ротарства и ротарског рада у данашњем савременом животу. На овој седници је одржао и два врло интересантна предавања ротар бр. Др. Илија Пржић, доцент београдског универзитета. Прво предавање је гласило: „Проучавање научне организације мира“, а друго: „О Холандији“. Оба предавања саслушана су врло пажљиво. Седници је присуствовало 9 гостију неротара.

201 седница од 18 маја 1934 год. (63.94%). Брат секретар известио је браћу о позиву Р. К. Дубровник на прославу Чартера, која ће се одржати 31. маја о. г., као и позиву Р. К. Ђенова на IX Национални Конгрес талијанских ротара, који ће се одржати 26 и 27 о. м. у Ђенови. Решено је да се пошаље брзојавни поздрав Р. К. Дубровник и писмени поздрав Р. К. Женева. — На седници је одржао врло успели реферат бр. инж Табаковић о своме путу у Берлин.

202 седница од 25 маја 1934. год. (63.94%). Брат Гаја И. Грачанин одржао је на овој седници предавање „О аутобуском саобраћају у Краљевини Југославији“. Предавач је изнео врло интересантне детаљне податке о аутобуском саобраћају у нашој држави, нарочито развој и данашње стање аутобуског саобраћаја, као и поређење истог са жељезничким саобраћајем. — Након предавања брата Грачанина, настала је краћа дискусија, у којој су узели учешће бр. Фрањо Микић и Павле Поповић-Пеци.

R. C. OSIJEK

Sastanci (Meetings):
Četvrtak (Thursday) 20.00
Grand Hotel

225. sastanak dne 5. aprila. Predsjednik otvara zvanični dio i saopštuje, da smo dobili poziv zagrebačkog kluba, da na distriktnu konferenciju ponese-
mo trofeju, koju smo dobili lanjske godine za najbolju frekvenciju. Duga bolest troje braće uticala je na ovaj gubitak sa kojim smo se tako ponosili. Tajnik čita stiglu poštu: R.C. Zagreb pozivlje nas ponovno da u što većem broju dodjemo na distriktnu konferenciju, R.C. Leicester moli, da se imenuje jedan član, koji bi stupio sa njima u korespondenciju na saradnji našeg 6. cilja, imenuje se tajnik. Esperantski klub Wien nas pozivlje na internacionalnu konferenciju. Predsjednik javlja, da se je na članstvu zahvalio Josip Podlipski sa motivacijom bolest i podulja izbivanja uslijed putovanja. Predsjednik čestita braći pravoslavne vjere Uskrsne praznike. Brat Stepanski drži predavanje o osiguranju, ističući prednosti i koristi istog, način izračunavanja premija, kontrolu nad društvima, uporaba reserva i način stvaranja istih itd. Predsjednik zahvaljuje br. Stepanskom na interesantnim izvodima.

226. sastanak dne 12. aprila. Taj sastanak bio je u veselom očekivanju braće, koja putuju sutra na distriktnu konferenciju. Tajnik izvješćuje o prisjeloj pošti: od R.C. Tientsin dobili smo interesantnu brošuru njihovog grada, tajnik se imade zahvaliti. Punomoć za kongres u Detroitu imade se poslati bratu guverneru. Tajnik čita 9. pismo brata guvernera, koje je sa živim interesom saslušano. Brat Krešić čita referat br. Dr. Branka Petrovića o 29. godišnjici rotarstva. Brat dr. Muičević razlaže opširno nedostatke pravilnika glede načina primanja novih članova, predsjednik predlaže, da se izabere užji

odbor, koji će taj predlog proučiti i u roku od 14 dana donjeti svoje predloge. U taj odbor ulaze br. Hartl, Dr. Muačević i Dr. Pinterović. Br. Krešić kao pročelnik odbora za ishranu nezaposlenih radnika (koja ideja se je rodila u našem klubu) daje opširan referat o radu toga odbora zadnjih 3 godine.

227. sastanak dne 19. aprila. Nakon zajedničke večere otvara predsjednik sastanak i daje opširan prikaz o distriktnoj konferenciji, kojeg nadopunjuju braća Knežević, Dr. Čačinović i Schuster. Tajnik izvješćuje, da je našem bivšem članu Dr. Milanu Ulmanski-u čestitao njegovom imenovanju za ministra šuma i ruda, zatim, da je poslao zagrebačkom klubu zahvalu na prijemu i susretljivosti, koju su iskazali braći, koja su bila u Zagrebu. Br. Dlouchy održao je predavanje „O dalnjem Istoku” ocrtavši stanje u Sibiriji svršetkom svjetskog rata, opisuje Kolčakovu vojsku i razne odrede pojedinih dobrovoljačkih legija u kojima je i on sudjelovao aktivno. Crta prilike između Rusa i Japanaca i nabraja bogatstvo istočne Sibirijske. Predavanje saslušano je sa velikom pažnjom i predavač nagrađen je sa aplauzom, predsjednik zahvaljuje predavaču na i nteresantnom predavanju.

228. sastanak 26. aprila. Nakon običnih formalnosti referiše brat Dr. Pinterović o radu odbora, koji je izabran 12. o. mj. i daje okosnicu novog pravilnika, plenum zaključuje, da taj isti odbor imade u roku od 1 mjeseca izraditi detaljni nacrt. Br. Schuster predlaže da se obiteljima nastradalih rudara u Kakanju votira koja svota, obzirom nato što nije blagajnik prisutan riješiće se taj predmet na idućem sastanku. Popriječna mjesečna frekvencija iznaša za april 82.69%.

R. C. SARAJEVO

Sastanci (Meentgs):

Ponedjeljak (Monday) 20.00

Hotel Europa

Na sastanku od 7 maја свечано су примљена два нова члана: Др. Мориц Папо, дентиста и Др. Арнолд Штефлберг, власник санаторија. Др. Александар Бабић их је свесрдно поздривио а брат Коста Мандић увео у главне ротарске принципе и поучно им изнео срж ротарске филозофије. На овом састанку одржао је брат Др. Милан Јојкић врло поучно и успело предавање о хигијени у граду с нарочитим освртом на сузбијање епидемичних зараза.

На састанку од 14. маја т. г. присуствовао је као гост ротар М. Ritchie, члан Р. К. Canterbury, Енглеска, чија је класификација „слободне цркве”. Њега је на енглеском језику поздравио бр. Др. Јојкић. Говорио је о лепим утисцима које је добио пловећи уздуж наше ненадмашиве далматинске обале, о чаробном Дубровнику, о несравњивом погледу са Ловћена, о романтичном Сарајеву

На састанку од 21 маја реферисано је о пријему своте од Дин. 7.500.— коју су сакупили Енглески ротари који ће нашу земљу посетити под водством Р. С. Islington, а који износ прилажу фонду за помоћ жртвама рударске несреће у Какњу. Преко нашег клуба стигла је помоћ какањским жртвама и од следећих клубова: Ротари клуба Марибор 5.000.— Динара; Ротари клуба Загреб 1.000.— динара; Ротари клуба Сушак 1.000.— динара; Ротари Клуба Скопље 500.— динара. Брат Атанасије Шола, сенатор, који је путовао с групом народних посланика и сенатора уздуж наше обале на острво Вид и Крф, да се поклоне сенима наших хероја за слободу и уједињење, одржао је лепо и поучно предавање о том занимљивом излету. Практични

циљ пута био је да народни претставници на лицу места упознају прилике и потребе нашег приморског живља, који је сачувао своју исконску славенску душу и који се ни чим не да поколебати у оданој привржености нашој великој Отаџбини. Он је нагласио да је овај пут уверио сваког учесника, да смо ми стварно једна поморска држава, па им је постао јасан наш проблем мора и значај Јадрана. Он је описао природне лепоте крајева куда су прошли и дирљива полагања венаца над плавом гробницом код Вида, тој кули светиљи и мртвој стражи на улазу у слободно југословенско море са 1000 острва, од који је свако спремно да постане нови Вид као што је и свако брдо дуж обале спремно да постане нови Кајмакчалан у одбрану Краља и Отаџбине. Он је описао дирљиву посету старом Бискупу великом Југословену Учелинију, коме су присутни православни свештеници целивали руку у знак искреног и дубоког поштовања.

На састанку од 28 маја председавајући бр. Никола Берковић опростио се са неколико лепих реченица са ротаром Инж. Александром Петровићем, досадањим директором железница у Сарајеву, који је премештен за директора железница у Београду, а бр. Инж. Гроф одржао му је опроштајно слово у коме је изнео одлике бр. Петровића и његов предани рад за заједницу. Особито је благородан његов дугогодишњи рад у друштву инжењера и архитеката, где је био три године председник. Са бр. Петровићем сусрећемо се у свима патриотским друштвима и његов рад као социјалног човека носи ротарско обележје. Он жали да нас бр. Петровић оставља и жели му много успеха на његовој новој дужности. Брат Петровић се захвалио предговорницима на упућеним му речима и споменуо да је све што је радио било у духу прописаних циљева ротарства.

R C. SKOPLJE

Sastanci (Meetings):
Petak (Friday) 20.00
Hotel Bristol

У току месеца маја скопски ротари клуб одржао је четири редовне седнице са просечном фреквенцијом чланова од 67.85%. Клубским седницама присуствовало је и неколико гостију као шибенички ротар брат Иван Жаја, аташе за штампу нашег посланства у Лондону и истакнути члан југословенског одбора за време рата г. Лука Смодлака, итд. На седницама су расправљана важна ротарска и друга питања и одржана су два предавања. Брат др. Коста Чохаџић говорио је о теми: „Закон о сузбијању полних болести“, док је брат др. Јосиф Амодај одржао други део свога предавања о балканским Јеврејима.

Чланови клуба активно су учествовали у припремама великих скопских духовских свечаности, 26—28 маја (освећење Храма Славе у Скопљу, подигнутог палим борцима, споменика блаженопочившем Краљу Петру у селу Кучкову, прослава четрдесетогодишњице скопске гимназије и аеромитинг). Чланови су такође учествовали у дочеку и пратњи групе од 63 студената високе глумачке школе у Варшави, који су посетили Скопље под вођством свога директора г. Золверовића, а брат Милан С. Јовановић заступао је клуб у дочеку члана Ротари клуба у Цириху, методистичког епископа дра Џона Нилсена, који се бавио два дана у Скопљу пословима своје цркве. Како се услед пензионисања преселио у Београд брат Велимир Димитријевић, врховни аграрни повереник у п., број чланова клуба спао је на 28, али управа и чланови предузимају кораке да тај број повећа.

R. C. SUBOTICA

Sastanci (Meetings):
Sreda (Wednesday) 20.00
Park Hotel

209 sastanak (2. V. 1934.). Na predlog predsednika rešeno je da se pošalje svota od dinara 500. — na ime pomoći za postradale radnike u rudniku Kaknju.

Predsednik daje veoma interesantan referat pod naslovom „Unutrašnji uslovi za ekspanziju Japana.”

210 sastanak (9. V. 1934.) br. Dr. Josip Martinis drži predavanje „Ljudi, mašine, progres” Tajnik br. Dezider Roth referiše o svojoj poseti 6 klubova u našoj zemlji i naročito naglašuje brat-sko gostoprimstvo i ljubav koju su mu tamošnja braća ukazala.

211 sastanak (16. V. 1934.) Ovaj je sastanak bio posvećen drugarstvu. Održao se u gostioni „Balkan“, te su članovi posle završene večere otišli u stan tajnika, br. Roth gde je pored zvaničnog dela protekao zabavni deo sastanka u najboljem raspoloženju i prijateljskom razgovoru.

212 sastanak (23. V. 1934.) Čuli smo predavanje br. Conen Vilima „O novozaključenom jugoslovensko - nemačkom trgovačkom ugovoru“. Predavač je podvukao važnost ovog ugovora i njegov povoljan uticaj na razvoj i napredak međunarodne trgovine.

Naš član br. Rosenfeld Martin vratio se sa svoga puta u Palestinu gde je posetio tamošnje rotary klubove i u ime našega kluba predao zastavicu. — Br. Rosenfeld nam je obećao da će na jednom od idućih sastanaka održati opširniji referat o svome putu.

213 sastanak (30. V. 1934.) Ovaj je sastanak protekao u referatu o prispelejoj pošti i pripremanju za učestvovanje pri dočeku francuskog poslanika na našem dvoru gosp. Emila Naggiara.

R. C. SUŠAK

Sastanci (Meetings):
Sreda (Wednesday) 20.00
Park Hotel

Prigodom 200-tog redovitog sastanka, kojem je prisustvovalo 16 članova i 8 gostiju održana je i V. glavna godišnja skupština kluba s dnevnim redom: izveštaji tajnika, blagajnika i nadzornog odbora, izbor novog upravnog odbora i N. O. te eventualija. Skupština je održana pre samog sastanka te su jednoglasno primljeni i odobreni svi izveštaji. Nakon skupštine predsednik otvara 200. redoviti sastanak i toplo pozdravlja goste te je obradovan time, što po prvi puta pozdravljamo u našem krugu sina jednog našeg člana, brata Dragutina Retla i time počinjemo kontakt sa našim podmlatkom. Čitaju se čestitke i pozdravi za jubilarni sastanak. Predsednik daje upute glede posete distriktnoj konferenciji te imenuje oficijelnim delegatom kluba brata Milorada Smokvinu, a njegovim zamjenikom brata Dr. Dion. Jakovčića. — Brat predsednik održao je umjesto svog 5-minutnog referata lijepo predavanje „O Rotarstvu” uopće, i kod nas, koje je imalo naročiti cilj, da i goste upozna sa našom idejom. Nakon toga slijedio je neslužbeni dio večeri, koji je u ugodnoj drugarskoj zabavi potrajao do kasnog sata.

Na 201. sastanku predsednik iznesao je svoj predlog za računanje frekvencije, koji će biti predložen distriktnoj konferenciji. Brat tajnik dao je daljnje upute za konferenciju, a nakon toga je brat admiral Salher održao svoj referat „O Jadranskoj straži”.

202. sastanku prisustvovao je kao gost g. Ljubo Smokvina, činovnik Oceanije u Sušaku. „Jadranska straža” pozvala nas je na prisustvovanje izletu u Levant, a domaći planinski puk dostavio nam je poziv na njegovu krsnu slavu dne 30. aprila, što se s naročitim zadovoljstvom prihvatilo do znanja. — Sledili su refe-

rati braće, koji su prisustvovali distriktnoj konferenciji i sednicama pojedinih odbora, tako brata Smokvine kao stalnog delegata, brata dr. Jakovčića, brata Retla i brata Očigrije. Iz svih referata, koji su s naročitim zanimanjem saslušani, izbijala je radost onih, koji su bili na konferenciji i priznanje zagrebačkom klubu na vanrednoj organizaciji te velične rotarske proslave pa je zaključeno, da se bratskom klubu u Zagrebu pismeno izrazi zahvalnost. Akcija mleka zaključena je sa 31. marta o. g.

Na 203. sastanku prisustvovao je kao gost g. Mr. Ph. Vilko Devčić i 19 braće. Predsednik pozdravio je gosta i saopštio mu, da je na posljednjoj sjednici Upravnoga odbora primljen za člana kluba te će njegov prijem biti obavljen na sastanku dne 2. maja o. g. Predsednik dalje najavljuje, da će nas u junu mjesecu posjetiti jedna grupa od 30 članova Rotary kluba Islington pa u tu svrhu imenuje naročiti Priredjivački odbor za doček i prijem gostiju. Našem stićeniku Šekulji nabaviti će se novo ljetno odjelo. — Predsednik komemori- ra nesreću u Kaknju, sećajući se toplim rečima ogromnih žrtava, koje su u crno zavile ne samo porodice postradalih, već i cio narod i otadžbinu. U dopunu komemoracije referirao je brat Retl o samome rudniku Kakanj i o prilikama u njemu, koje su mu dobro poznate iz ranijeg njegovog službovanja, a naročito posle jedne mnogo manje nesreće u tom rudniku. Referat bio je saslušan s naročitom pažnjom i sva su braća ostala pod dojmom reči brata Retla kao i novinskih vesti o samoj nesreći. Brat Smokvina, upravitelj Prve hrvatske štedionice, održao je interesantan 5-minutni referat „O novčarstvu na Sušaku“. Brat Dr. Bonetić referirao nam je zanimivosti iz klubova Palestine, Sirije i Egipta, a brat Turković iz kluba Turin. Na tom sastanku saopštene su također rezolucije, koje su primljene na distriktnoj konferenciji.

R. C. VARAŽDIN

Sastanci (Meetings):
Petak (Friday) 20.00
Grand Hotel Novak

U aprilu održao je naš klub 4 sastanka. Prvi namijenjen zabavi bio je u istinu sav ispunjen agitacijom za što brojniji posjet distriktne konferencije. I ako se br. pretsjednik već unapred nije nadao, da će sa konferencije ponijeti kotač za najbolju frekvenciju, ipak mu je uspjelo, da je desetero braće bilo u Zagrebu. Za to je i sastanak od 13.-IV. imao sasvim formalno značenje, ta na nj je došlo 5 članova. Na sastanku dne 20.-IV. bio je primljen kao novi član g. Josif Kauf, upravitelj ovdješnje podružnice I. Hrv. štedionice s klasifikacijom: trgovačko bankarstvo. Tako je ta sjednica imala svečaniji karakter i naš odbor za primanje primao je zaslužene čestitke. Na tom sastanku referirao je br. Dr. Posmodi opširno i kritički o sastanku pretsjednika i tajnika 13.-IV. u Zagrebu, a br. Dr. E. Krajanski o samoj distriktnoj konferenciji. Br. Dr. Posmodi izvijestio je i o uspjehu, što ga je postigao kod Škole Narodnoga Zdravlja u Zagrebu, koja će po planu njegovu i br. prof. Filića snimati film o Varaždinu i Hrv. Zagorju. Najplodniji bio je sastanak dne 27.-IV. U nizu predavanja iz služenja u zvanju br. ing. Damaška održao je predavanje o animalnim vlaknima, koje se upotrebljavaju za izradjivanje tekstilnih proizvoda. Posebnu je pažnju posvetio kvaliteti naših ovaca i uporabivosti njihove vune. To je veoma instruktivno i zanimivo predavanje i po svojoj kvaliteti i po zamašnosti predmeta, po njegovoj važnosti za budućnost velikog dijela naše privrede pobudilo najveći interes sve braće. Tomu je interesu bio ravan samo onaj, što ga je pobudio neposredno iza tog predavanja naš br. pretsjednik Dr. E. Krajanski svojom 3-minutkom o klasifikaciji, o njezinom značenju u rotarstvu

Od četiri sastanka održanih u maju prvi je bio namijenjen društvenosti, jačanju i produbljivanju prijateljskih veza između braće i u tom pogledu je vanredno uspješno. Bilo je i gostiju, koji su hrabro izdržali bitku sve do ura, kada je trebalo skoro da nastupi služba u svagdanjem zvanju. Istog dana po podne bila su braća gostom „Varaždinske Industrije svile” te bila oduševljena kako primitkom, tako i uređajem tvornice, koju je br. Friedländer podigao u prve redove naše industrije. Drugi je sastanak odveo braću u duhu u Detroit. Br. pretsjednik referirao je o rezolucijama, o kojima će se na ovogodišnjoj konvenciji odlučivati pa je taj referat izazvao živahno interesovanje i debatu prisutne braće. A referat br. Kaufa o našem bankarstvu na temelju predavanja br. Richtmana (R. C. Sušak) izazvao je opsežno „rešetanje” prilika i nepriklina u našem bankarstvu. Naročito kritičke opaske referenta saslušane su sa velikim interesom. Na trećem sastanku spoznaše braća iz referata Dra. Posmodia, da uza sve krize ipak ljudski duh u požrtvovnom, upornom i nesebičnom radu suzbija polaganom, ali sigurno i strašnog neprijatelja — osobito siromašnog čovjeka — tuberkulozu. U svoje odlično predavanje upleo je predavač svoja oštra opažanja sa protutuberkuloznog kongresa. Na posljednjem sastanku pročitao je br. pretsjednik predavanje br. Dra. Ružića (R. C. Sušak) o rotarstvu pruživši tako prisutnim gostima i novim članovima lijep uvid u naš pokret. Ali najljepša točka ovog sastanka kao i u opće svih sastanaka toga mjeseca bio je referat o ostvarenju prave rotarske zamisli našeg novoga pretsjednika br. Dra. Posmodia. Ta počelo je filmovanje našeg malog i starog, a nama toliko dragog Varaždina! A za njim će ovih dana slijediti filmovanje raznovrsnih ljepota našeg Zagorja. Snimanje vrši „Škola Narodnog Zdravlja u Zagrebu” na inicijativu Dra. Posmodia.

R. C. ZAGREB

Sastanci (Meetings):
Ponedjeljak (Monday) 20.00
Hotel Esplanade

Sjednica od 9. aprila 1934. Po otvorenju sjednice pretsjednik pozdravlja prisutne a naročito gosta ing. Fedora Jamnickog, kojemu je povjeren rad oko organiziranja kluba u Karlovcu. Saopćuju zatim da je danas u smislu pravila našeg kluba održana glavna skupština te čestita novoizabranom Upravnom odboru za rotarsku godinu 1934/1935. Prelazi se na dnevni red i tajnik saopćuje o važnijoj stigloj pošti. O radu u stranim klubovima referira rotar Raymond Warnier i ujedno izvješćuje o svojem posjetu u Rotary klubu Šibenik a rotar Viktor Frank o posjetu u osječkom klubu. Gost ing. Jamnicky prikazuje dosadnji njegov rad u Karlovcu i izražuje nadu da će njegov rad biti okrunjen uspjehom.

16. april 1934. Od šest domaćih klubova, ukupno 10 Rotara, koji su još ostali u Zagrebu iza distriktne konferencije posjetili su naš današnji nastanak. Pretsjednik, prijatno dirnut ovako velikim posjetom, pozdravlja svakog pojedinog zasebno i želi mu prijatan i ugodan boravak medju nama. Rotar Pavle Ostović čestita pretsjedniku ing. Radovanu Alaupoviću u ime sviju prisutnih njegov rođendan i želi mu sve najbolje. Prelazi se na dnevni red i tajnik referira o pošti. Pretsjednik osvrće se na distriktnu konferenciju te upotrebljuje ovu priliku da sa ovoga mjesta izrazi svima članovima kluba najsrdačniju hvalu da su uzeli učešća u pripremnim radovima za konferenciju i time pridonjeli u velikoj mjeri njenom uspjehu. Zahvaljuje napose svima odborima, nada'je rotaru dr. Belinu da je omogućio da se konferencija održi u velikoj dvorani zagrebačke burze, a rotaru dru. Leusteku, kojega je zasluga da je pri kraju konferencije nastupilo Hrv. pjevačko udruženje „Lisinski” i

dalo joj time osobito lijepi završetak. Predaje uz burno odobravanje prisutnih klubu darove Rotary klubova Sofia, Hrudim i Moravska Ostrava. Dobiva riječ rotar mr. ph. Sallopek za predavanje „O historiji farmacije“, koje je sa pažnjom saslušano. Rotar Veljko Vasić čestita pretsjedniku ing. Alaupoviću u ime sviju članova kluba na uspjehu distriktne konferencije, koju smatra njegovom zaslugom a naročito mu čestita na lijepim govorima, koje je održao za vrijeme konferencije. Slijede otpozdravi pojedinih gostiju, a zatim je sjednica zaključena, ali su članovi osta'i i nadalje sa svojim gostima u prijateljskom razgovoru.

23. april 1934. Na početku sjednice ustaju članovi da odadu poštu žrtvama užasne rudarske katastrofe u Kaknju. Pretsjednik pozdravlja zatim prisutne goste te prelazi na najglavniju točku današnje sjednice. Primanje novih članova Nike Gamulona, ing. Djure Stipečića i Slavka Perkovića. Prema uobičajenom ceremonijalu u našem klubu izvršuje njihovo primanje i predaje im kao znak da su postali članovi Rotary kluba Zagreb, rotarsku značku. Novoprimitljeni članovi zahvaljuju na povjerenju koje im je ukazano i obećaju da će predano raditi u duhu rotarskih načela. Slijedi izvještaj tajnika o stigloj pošti. Rotar Stanko Širca referira o posjetu u Rotary klubu Banja Luka i isporučuje pozdrave i hvalu banjalučkih rotara za prijem njihovih delegata i ostalih učesnika na distriktnoj konferenciji. Zatim prikazuje rotar Stanko Širca rad u njemačkim klubovima. Usvaja se jednoglasno predlog rotara Ede Markovića da se iznos koji bude sakupljen na sjednicama kluba kroz jedan mjesec dana pošalje kao pomoć obiteljima postradalih rudara u Kaknju. Sjednica je zatim zaključena.

30. april 1934. — Iza pozdrava prisutnih članova i gostiju rotara prelazi se na dnevni red te tajnik referira o

stigloj pošti, u kojoj naročito ističe zahvalna pisma guvernera talijanskog distrikta generala Luigi Piccione, Rotary kluba Sofia, te domaćih klubova, gdje se zahvaljuju za ukazano gostoprinstvo prigodom distriktne konferencije. Rotary klub Sarajevo predao je naš prilog od Din. 1.000.— odboru pri Drinskoj Banovini za obitelji postradalih rudara u Kaknju. Rotar dr. Frane Hanaman i tajnik rotar Dragan Tomljenović izvješćuju o sjednici Rotary kluba Beograd, od 16. aprila o. g., kojoj je prisustvovao i pretsjednik Rotary International rotar John Nelson. O samoj sjednici referira rotar dr. Hanaman, a o boravku pretsjednika Nelsona, drugi dan u Beogradu te o izletu u Oplenac i na Topolu i o večeri kod guvernera dra. Stojadinovića izvješćuje rotar Dragan Tomljenović. Rotar Pavle Ostović posjetio je 23. aprila o. g. Rotary klub Beograd te referira iscrpno o sastanku i isporučuje pozdrave beogradskih članova. Rotar prof. Warnier referira iz franc. rotarskog svijeta, a rotar Dragan Tomljenović o II. distr. konferenciji i to samo o glavnijim momentima, pošto će njegov izvještaj biti otštampan u Jugosl. Rotaru. Pretsjednik čita vanredno lijepo pismo, koje je primio od pretsjednika Rotary International Johna Nelsona, kojim se u svoje ime i u ime gdje Nelson zahvaljuje rotarima zagrebačkog kluba da im je boravak u Zagrebu bio tako prijatan i ugodan. Zatim referira rotar Pavle Ostović o predlozima za promjenu konstitucije i o rezolucijama, koje će biti predložene legislativnom vijeću, a onda konventu u Detroitu.

*

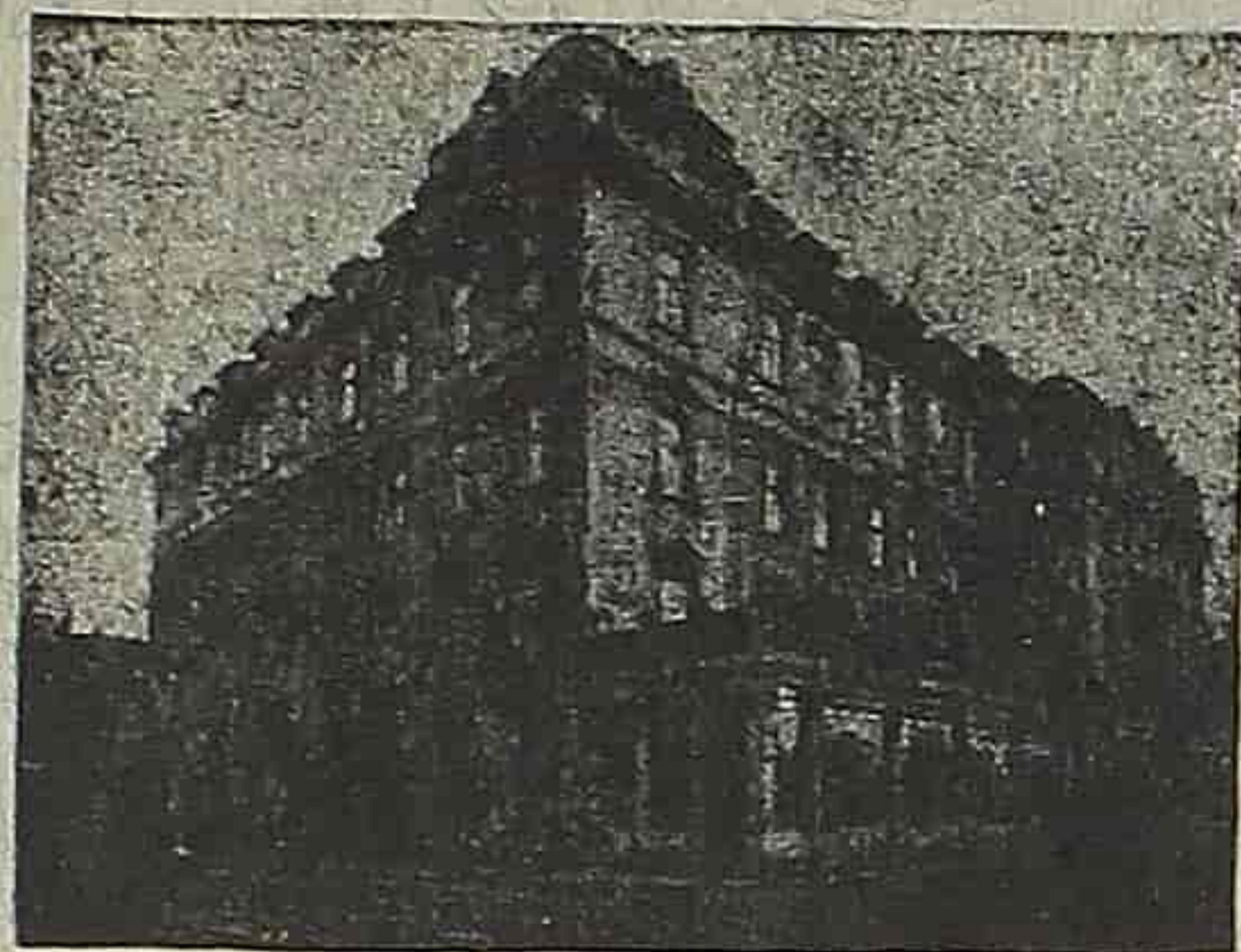
Po otvorenju sjednice pretsjednik pozdravlja gosta i braću, te se prelazi na dnevni red. Tajnik izvješćuje o pošti. Rotary Vilim Bizjak drži predavanje iz svog zvanja „O fabrikaciji keksa“ koje je pažljivo saslušano. Rotar dr. Jozo Poduje izvješćuje da je primio srdačne

zahvale od guvernera talijanskoga distrikta rotara Luigi Piccione i od delegata Rotary kluba Trieste na našoj distriktnoj konferenciji rotara ing. Dolazza, a rotar Edo Marković primio je zahvalno pismo od pretsjednika Rotary kluba Sofia, rotara Todora Nedkova, što članovima do znanja stavlja. Zatim je sastanak zaključen.

Sjednica 14. maj 1934. — Po otvorenju sjednice prelazi se odmah na dnevni red i kao prvi referira tajnik o stigloj pošti. Rotary klub Genova poziva nas na konferenciju 46. distrikta, koja će se održati dne 26. i 27. maja. Na kraju referata izvješćuje tajnik o zanimivostima iz nekih nedeljnih izvještaja. Rotar dr. Aleksandar Šmit iznosi svoje utiske sa sastanka u Rotary klubu Beograd i isporučuje pozdrave, a pretsjednik ing. Radovan Alaupović isporučuje pozdrave rotara Jurkovića iz Maribora i rotara Lorgera iz Ljubljane. Rotar Stjepan Musu'in u lijepom referatu iznosi aktivnost češkoslovenskih klubova. Rotar Edo Marković iznosi izvještaj o vrlo interesantnom razmatranju poznata rotara dr. Friedricha Nelbück-a iz Brna, koje je izašlo u januarskom broju Československoga Rotariana pod naslovom „Tragedien unserer Zeit“. U tom svom razmatranju rotar Nelbück iznosi tri tragedije našeg vremena. Tragediju potiskivanja demokracije, za koju on vjeruje da će se opet vratiti kao reakcija na sadanje pokušaje, da se čovječanstvo i suviše zauzda. Kao drugu tragediju našeg vremena iznosi onu, koja je pritisla opću privredu. On smatra da je ona proizašla iz slobodne upotrebe sila u liberalnom sistemu, u kojem je često pobijedio ne najsposobniji nego najneskrupolozniji. U radjanju velikih privrednih vodja, u postavljanju privrede na etičke temelje, vidi izlaz iz današnjeg

stanja. Treća tragedija današnjeg dana, po Nelbücku, je kriza internacionalne misli. On smatra da je neznanju i pakosti gotovo uspelo da diskreditira pacifizam i vjeru u njegovo oživotvorenje. Sažimajući teškoće današnjeg vremena, rotar Nelbück smatra da naše doba bojuje na nedostatku jedne velike i snažne ideje. On smatra da je rotarstvo pozvano da ponese svijet svojim uticajem novim pravcima. Njegova ideja služenja jednom višem čovječanstvu kadra je da donese spas. Ali ako se to želi postići, onda rotari zaista moraju da služe i da imaju dovoljno snage i hrabrosti da postanu vodje svoje zemlje i svoga naroda. Oni bi bili onda kadri da na osnovu starih, ali vazda prezrenih, moralnih zasada izvrše novo uređenje ljudskog društva. Samo ako rotari u tom smislu svate svoju dužnost ostaviti će u historiji časnu uspomenu, inače biti će tek osnivači jednih od neznatnih društvenih klubova, koji će za malo godina pasti sasvim po zaslužbi u zaborav. Slijedi zatim vrlo zanimivo predavanje rotara dra. Branka Šenoe o životu i radu umjetnika Nikole Mašića. Ovaj sa mnogo topline, ljubavi i priznanja prikazani život umjetnika učinio je na prisutne duboki utisak koji su predavače burnim pljeskom nagradili. Sjednica je zatim zaključena.

28 maj 1934. Švicarsko veče. — U provadjanju svog ovogodišnjeg međunarodnog programa posvetio je Rotary klub Zagreb ovaj današnji sastanak Švicarskoj republiki. Iza pozdrava prisutnih gostiju pozdravlja pretsjednik ing. Radovan Alaupović na njemačkom jeziku gosta g. dra. Maksa Troendle, atašēja Švicarskog konzulata i zahvaljuje mu u ime kluba na ljubeznosti da održi danas predavanje o svojoj domovini.

HOTEL SRPSKI KRALJ BEOGRAD

*Rotary Headquarters
Glavni stan beogradskog Rotary kluba*

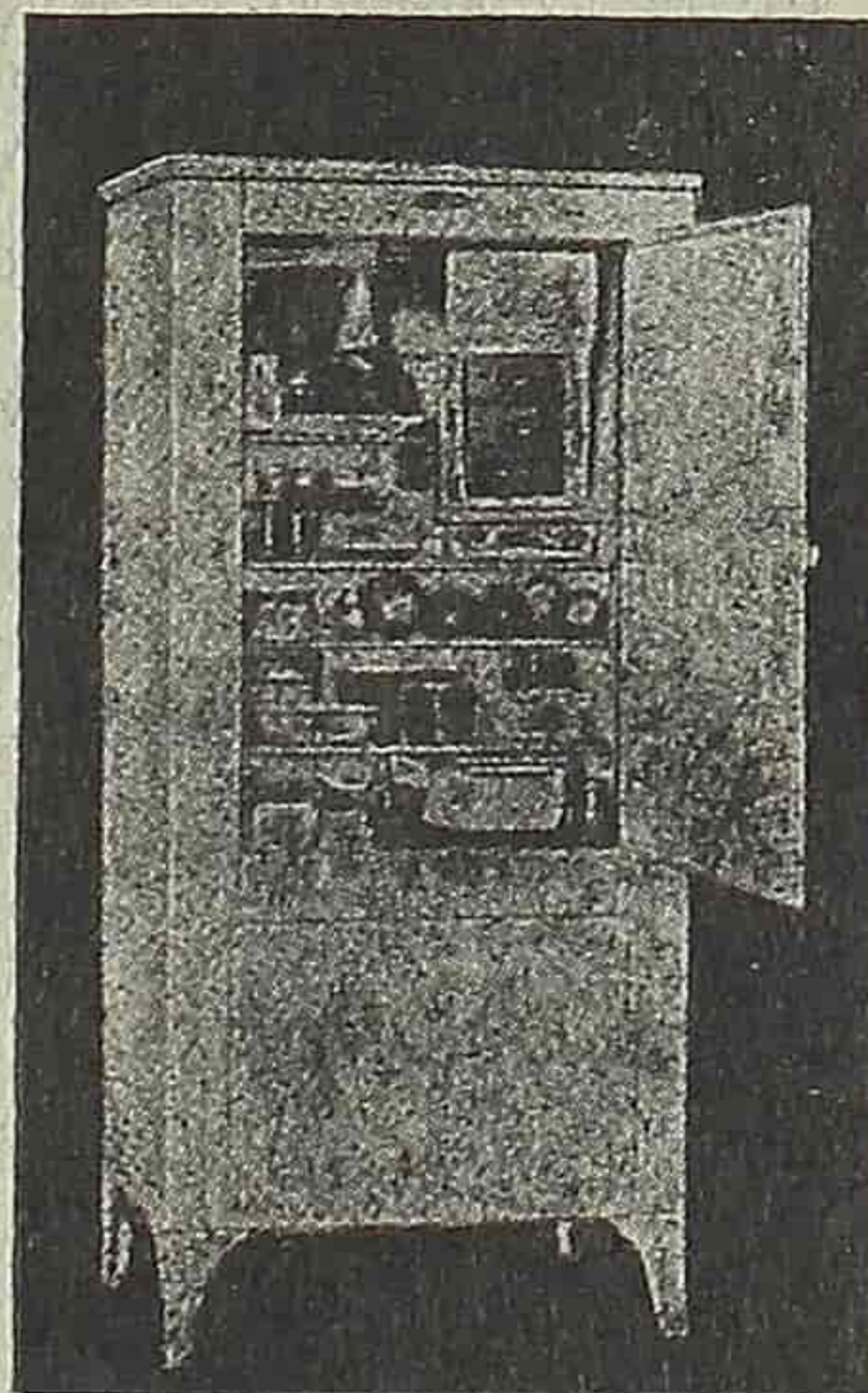
FRIGIDAIRE

ELEKTRIČNO-AUTOMATSKO HLAĐENJE ZA KUĆU I ZANAT

Proizvod General Motors. U pogonu
ima danas preko 2,500.000 Frigi-
daire kompresora

Direktan uvoz i isključiva pro-
daja u Kraljevini Jugoslaviji :

JUGOTEHNA D. S. O. J.
BEOGRAD / ZAGREB / LJUBLJANA / SPLIT

Brodarsko Akcion. Društvo „OCEANIA“ SUŠAK

Podržava sledeće redovite pruge :

I. Jadran-Marseille-Španija-Sev. Afrika-Kanarska Ostrva i povratak

Polazak: iz Sušaka (event. Trsta), Šibenika, Splita, Dubrovnika-2 za Marseille, Barcelonu, Valenciju, Alger, Oran, Malagu, Casablancu, Teneriffe i Las Palmas, tičući po potrebi i ostale luke u pravcu pruge.

II. Jadran - Malta - Španija - Maroko i povratak

Polazak: iz Sušaka (event. Trsta), Šibenika, Splita, Dubrovnika-2 za Barcelonu, Valenciju, Alicante, Cartagenu, Oran, Melillu, Ceutu, Tanger, i Casablancu, tičući po potrebi i ostale luke u pravcu pruge.

III. Jadran - Severna Afrika - Tunis i povratak

Polazak: iz Sušaka, Šibenika, Splita, Dubrovnika-2 za Catanju, Mesinu, Palermo, Alger, Bougie, Philippoville, Bonu, Bizertu, Tunis i Sfax, tičući po potrebi i ostale luke u pravcu pruge.

Za sve informacije obratiti se na Upravu društva u Sušaku, tel. 131 i 323

Jadranska Plovidba d. d. — Sušak (Yougoslavie)

Telegrami: Jadroplov

Redovita parobrodaska služba u svim pravcima Jadranskog mora

Jeftina turistička putovanja

6 dana za Dalmaciju

10-11 dana za Dalmaciju i Grčku

uključiv vožnju, hranu i krevet

Jadranska Plovidba d. d. (Adriatic Navigation Ltd.) Sušak, Jugoslavia

Telegrams: Jadroplov

Regular steamship service on all the lines of the Adriatic sea

Cheap tourist trips

Dalmatia in six days

Greece and Dalmatia in 10-11 days

Special rates including fare, meals and sleeping accomodation.